

Vytěžování osob jako metoda získávání informací v průmyslu komerční bezpečnosti

Mining Peoples a Method of Obtaining Information in
the Commercial Security Industry

Bc. Jaroslav Zlámala

Diplomová práce
2017

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jaroslav Zlámala**
Osobní číslo: **A15328**
Studijní program: **N3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Vytěžování osob jako metoda získávání informací v průmyslu
komerční bezpečnosti**

Téma anglicky: **Mining People as a Method of Obtaining Information in the
Commercial Security Industry**

Zásady pro vypracování:

1. **Seznamte se s problematikou získávání informací od zájmových osob v průmyslu
komerční bezpečnosti.**
2. **Uveďte nezbytnou terminologii a právní rámec.**
3. **Popište profese v průmyslu komerční bezpečnosti, pro které jsou znalosti postupů
získávání informací od zájmových osob relevantní.**
4. **Vytvořte kategorizaci vytěžovaných osob.**
5. **Na základě kategorizace vytvořte metodiku práce s těmito osobami.**

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. **SPURNÝ, Joža. Psychologie výslechu. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-153-3.**
2. **KAMENÍK, Jiří a František BRABEC. Komerční bezpečnost: soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-309-6.**
3. **ČÍRTKOVÁ, Ludmila a František BRABEC. Policejní psychologie: soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-868-9873-3.**
4. **KONRÁD, Zdeněk a Jiří STRAUS. Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-535-7.**
5. **ČÍRTKOVÁ, Ludmila a Jiří STRAUS. Forenzní psychologie: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-864-7386-4.**
6. **MATOUŠKOVÁ, Ingrid. Aplikovaná forenzní psychologie. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4580-0.**

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Dora Lapková

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce:

3. února 2017

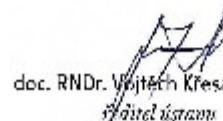
Termín odevzdání diplomové práce:

24. května 2017

Ve Zlíně dne 3. února 2017

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
Milan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
Vojtěch Křesálek

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prozkoumání nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byla jsem seznámena s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s přípoštěm-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, příp. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 19.5.2017

podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem diplomové práce je seznámit s možnostmi vytěžování osob jako jednou z metod získávání informací v průmyslu komerční bezpečnosti. V teoretické části bude uvedena nezbytná terminologie, právní rámec a popis profesí v průmyslu komerční bezpečnosti, pro které by byly znalosti postupů vytěžování informací relevantní. Praktická část bude zaměřena na vytvoření kategorizace osob a na metodiku práce s nimi.

Klíčová slova:

Soukromé bezpečnostní služby, soukromý detektiv, detektivní činnost, informace, vytěžování osob.

ABSTRACT

The aim of the thesis is to become acquainted with the possibilities of exploitation of persons as one of the methods of obtaining information in the industry of commercial security. In the theoretical part, the necessary terminology, legal framework and description of professions in the industry of commercial security will be given, for that knowledge of the procedures of information extraction would be relevant. The practical part will be focused on creating a categorization of people and the methodology of work with them.

Keywords:

Private security services, private detective, private activity, information, exploitation of persons.

Poděkování:

Na tomto místě bych rád poděkoval paní Ing. Doře Lapkové, vedoucí této diplomové práce, za důsledné vedení, cenné rady a připomínky.

Dále bych chtěl poděkovat mým kolegům z pracovního kolektivu Územního odboru Policie České republiky ve Zlíně za poskytnutou podporu při zpracování této diplomové práce.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	14
1.1 SHRNUÍ.....	18
2 SOUKROMÉ DETEKTIVNÍ SLUŽBY	19
2.1 FORMY SOUKROMÝCH DETEKTIVNÍCH ČINNOSTÍ	20
2.1.1 Detektivní pátrání	20
2.1.2 Detektivní dohled	20
2.1.3 Detektivní prověrky	21
2.1.4 Detektivní rozpracování	21
2.1.5 Detektivní vyšetřování	21
2.1.6 Detektivní zpravodajství	22
2.1.6.1 Ofenzivní zpravodajství	22
2.1.6.2 Defenzivní zpravodajství	23
2.1.6.3 Vlivové zpravodajství	23
2.2 PROSTŘEDKY SOUKROMÝCH DETEKTIVNÍCH ČINNOSTÍ.....	23
2.3 METODY SOUKROMÝCH DETEKTIVNÍCH ČINNOSTÍ.....	23
2.3.1 Detektivní pozorování	24
2.3.2 Detektivní vyhodnocování dokumentů	24
2.3.3 Detektivní vytěžování registrů a evidencí	24
2.3.4 Detektivní obhlídka místa	25
2.3.5 Detektivní legenda	25
2.3.6 Detektivní informační proniknutí.....	25
2.3.7 Tvorba a prověřování detektivních verzí	25
2.3.8 Detektivní dokumentování	26
2.4 DETEKTIVNÍ VYTĚŽOVÁNÍ OSOB.....	26
2.4.1 Metoda přesvědčování	28
2.4.2 Fyziodetekce	28
2.5 SHRNUÍ.....	30
3 PRÁVNÍ RÁMEC SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB	32
3.1 ÚSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY, LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD	32
3.2 ŽIVNOSTENSKÝ ZÁKON	33
3.3 TRESTNÍ ZÁKONÍK	34
3.4 TRESTNÍ ŘÁD	35
3.4.1 Zmocněnec	36

3.5	OBČANSKÝ ZÁKONÍK.....	37
3.6	OBČANSKÝ SOUDNÍ ŘÁD.....	39
3.7	ZÁKONÍK PRÁCE.....	39
3.8	ZÁKON O OCHRANĚ OSOBNÍCH ÚDAJŮ.....	39
3.9	ZÁKON O STŘELNÝCH ZBRANÍCH A STŘELIVU.....	40
3.10	ZÁKON O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM.....	41
3.11	SHRNUTÍ.....	41
4	ZÍSKÁVÁNÍ INFORMACÍ OD ZÁJMOVÝCH OSOB.....	42
4.1	INFORMAČNÍ ZDROJE.....	42
4.1.1	Informace z otevřených zdrojů.....	43
4.1.2	Informace získané specializovanou činností.....	43
4.1.3	Informátor.....	43
4.2	PÁTRÁNÍ PO OSOBÁCH A VĚCECH.....	44
4.3	INFORMACE JAKO DŮKAZNÍ PROSTŘEDEK V RÁMCI OBČANSKOPRÁVNÍCH SPORŮ.....	44
4.4	INFORMACE JAKO DŮKAZNÍ PROSTŘEDEK PRO TRESTNÍ ŘÍZENÍ.....	45
4.5	INFORMACE PRO ÚČELY VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK.....	45
4.6	INFORMACE TÝKAJÍCÍ SE MAJETKOVÝCH POMĚRŮ.....	46
4.7	INFORMACE TÝKAJÍCÍ SE OSOBNÍCH POMĚRŮ.....	46
4.8	INFORMACE NA OCHRANU ZÁJMŮ PODNIKU.....	46
4.9	OSOBNÍ OCHRANA.....	47
4.10	MOŽNÁ RIZIKA TRESTNÍ ODPOVĚDNOSTI SOUKROMÝCH DETEKTIVŮ.....	47
4.11	PROFESE V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI.....	48
4.12	SHRNUTÍ.....	53
5	INTERDISCIPLINÁRNÍ POJETÍ POLICEJNÍHO VÝSLECHU.....	56
5.1	TRESTNĚ PRÁVNÍ POJETÍ VÝSLECHU.....	56
5.2	KRIMINALISTICKÉ POJETÍ VÝSLECHU.....	56
5.3	PSYCHOLOGICKÉ POJETÍ VÝSLECHU.....	57
5.4	PŘÍPRAVA VÝSLECHU.....	58
5.5	TAKTIKA VÝSLECHU.....	58
5.6	METODA A TYPOLOGIE PROFILOVÁNÍ.....	58
5.7	DRUHY VÝSLECHU DLE PROCESNÍHO POSTAVENÍ OSOB.....	59
5.8	SHRNUTÍ.....	59
6	SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI.....	61
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	63
7	ÚVOD DO PRAKTICKÉ ČÁSTI.....	64
8	PRVOTNÍ ZÍSKÁNÍ INFORMACÍ K VYTĚŽOVANÉ OSOBĚ.....	65
8.1	SBĚR A ANALÝZA DAT A INFORMACÍ K VYTĚŽOVANÉ OSOBĚ.....	65
8.1.1	Kategorie informací, které mohou být v detektivním zájmu.....	67
8.1.2	Význam získaných informací.....	67
8.1.3	Možné výstupy zdokumentování.....	67
8.1.4	Využití softwarových analytických nástrojů.....	67
8.1.5	Využití operativního vytěžování.....	71

8.1.6	Využití osobní a místní znalosti	73
8.1.7	Využití detektivního pozorování zájmové osoby	74
8.2	ZHODNOCENÍ SCHOPNOSTÍ A ZNALOSTÍ SOUKROMÉHO DETEKTIVA	76
8.3	ANALÝZA OSOBNOSTI ZÁJMOVÉ VYTĚŽOVANÉ OSOBY	76
8.3.1	Laické poznávání osoby	77
8.4	VYHODNOCENÍ PRVOTNÍHO ROZPRACOVÁNÍ K ZÁJMOVÉ OSOBĚ	77
8.5	SHRNUTÍ.....	77
9	TAKTIKA VYTĚŽOVÁNÍ OSOB.....	79
9.1	VYTVOŘENÍ PLÁNU VYTĚŽOVÁNÍ	79
9.2	STÁDIA PRŮBĚHU VYTĚŽOVÁNÍ OSOBY	80
9.2.1	Úvodní kontaktní část	80
9.2.2	Monologická část	80
9.2.3	Dialogická část	81
9.3	TAKTIKA PRŮBĚHU VYTĚŽOVÁNÍ	81
9.4	DOKUMENTACE PRŮBĚHU A VÝSLEDKU VYTĚŽOVÁNÍ.....	82
10	MOŽNÁ KATEGORIZACE OSOB A METODIKA PRÁCE S TĚMITO OSOBAMI.....	83
10.1	POŠKOZENÍ - KLIENTI.....	91
10.2	PODEZŘELÍ – PROTISTRANA	94
10.3	ZAMĚSTNANCI.....	99
10.4	SENIORŮ.....	103
10.5	DĚTI.....	105
10.6	SVĚDCI.....	108
	ZÁVĚR	111
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	114
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	118
	SEZNAM OBRÁZKŮ	119
	SEZNAM PŘÍLOH.....	120

ÚVOD

Cílem předkládané diplomové práce je seznámit čtenáře s možnostmi vytěžování osob jako jednou z metod získávání informací v průmyslu komerční bezpečnosti. Dalším cílem je vypracování možné kategorizace vytěžovaných osob a návrh metodiky práce s nimi.

Téma práce jsem si zvolil záměrně. Již řadu let jsem zaměstnán u Policie České republiky (dále jen PČR), a jednou z nejdůležitějších činností, se kterou se téměř každý den v rámci výkonu služby setkávám, je provádění výslechů osob. Taktika provádění výslechů je uplatňována s přihlédnutím k procesnímu postavení vyslychané osoby v rámci trestního řízení a k dalším individuálním znakům těchto osob.

Na policejní výslech je nutno nahlížet z interdisciplinárního pohledu, který zahrnuje tři základní hlediska, která je dle mého názoru možné v modifikované podobě zohlednit a aplikovat v průmyslu komerční bezpečnosti při výkonu jedné z detektivní činnosti - vytěžování osob.

K problematice vytěžování osob v průmyslu komerční bezpečnosti je třeba přistupovat komplexně, tato metoda úzce souvisí s dalšími detektivními metodami, které jsou popsány v teoretické části této práce.

Tato metoda je nejčastěji využívána ze strany soukromého detektiva, na jehož profesi bude zaměřena tato diplomová práce. Rovněž může být využívána ze strany ostatních profesí v průmyslu komerční bezpečnosti, pro které bude, v rámci jejich pracovních činností, znalost této metody důležitá.

Již řadu let se ve svém zaměstnání setkávám s oznámeními občanů, která nespádají do příslušnosti šetření orgánu PČR. Jedná se především o problematiku občanského, rodinného, obchodního práva a dalších oznámení, jejichž obsah nenasvědčuje naplnění některých skutkových podstat jednotlivých trestných činů či správních deliktů.

Lidé by si měli uvědomit, že za svůj majetek, bezpečnost a své chování zodpovídají především sami. Praxe je ovšem taková, že když si neví rady, učiní oznámení na služebnu PČR, ačkoliv sami neprovedli žádné kroky k tomu, aby svůj problém vyřešili. Ustanovení § 12 zákona číslo 40/2009 Sb., trestního zákoníku, v němž je pojednáno o subsidiaritě trestní represe, zůstává ze strany občanů přehlíženo.

Dle mého názoru je smutné, že mnozí občané jsou ochotni bez jakékoliv předchozí dohody zapůjčit nemalé finanční prostředky osobě, kterou v lepším případě znali jen několik týdnů,

a poté nejsou ani schopni vynaložit vlastní úsilí ke kontaktování dlužníka s cílem dohodnout se na splnění závazku, a už vůbec neuvažují o tom, že by mohli využít služeb soukromých detektivních činností ve svůj prospěch. Raději vše oznámí orgánu PČR a domnívají se, že jim bude poskytnut bezplatný právní servis i v oblastech sporů, jenž nespádají do kompetentnosti orgánů PČR.

Zde se nabízí prostor právě pro činnosti soukromých bezpečnostních služeb, které mají své nezastupitelné místo právě tam, kde je působnost orgánu činných v trestním řízení omezena, či v případech, které svým obsahem oznámení do příslušnosti těchto orgánů vůbec nespádají.

Diplomová práce je rozdělena na dvě hlavní části, na část teoretickou a praktickou. Teoretická část je rozdělena na šest na sebe navazujících kapitol. Poslední kapitola je věnována shrnutí poznatků z teoretické části.

V první kapitole jsou vymezeny základní pojmy v oblasti soukromých bezpečnostních služeb. Ve druhé kapitole jsou popsány jednotlivé formy, metody a prostředky soukromé detektivní činnosti. Třetí kapitola pojednává o právních normách, které je nutné dodržovat, ale i využít, při výkonu soukromých bezpečnostních služeb. U jednotlivých norem jsou zmíněna některá paragrafová ustanovení, jež jsem považoval za nejdůležitější. Vyhodnocením právních norem v závěru kapitoly konstatuji pouze obecně známé tvrzení, že do současné doby neexistuje v České republice žádná legislativa, jež by upravovala zmiňovanou oblast soukromých bezpečnostních služeb. Otázkou je, zda se jedná o pozitivní, či negativní tezi.

V následující čtvrté kapitole je charakterizován okruh informací z nejčastějších oblastí předmětu zájmu soukromého detektiva. V závěru kapitoly jsou uvedeny profese v průmyslu komerční bezpečnosti, pro které by mohla být znalost získávání informací od zájmových osob relevantní. Ve většině případů se bude jednat o činnost soukromých detektivů ve prospěch klienta a dále pak o strážného, bodyguarda a dalších vyjmenovaných profesí.

Pátá kapitola teoretické části diplomové práce představuje policejní výslech z interdisciplinárního pohledu s cílem přiblížení této problematiky čtenářům a možné aplikace postupů při provádění výslechu osob do průmyslu komerční bezpečnosti, konkrétně pak do metody vytěžování osob.

V závěrečné šesté kapitole jsou obecně shrnuty informace získané v teoretické části. V úvodu praktické části je v kapitole číslo 7 popsán postup zpracování praktické části, která je rozdělena na 3 kapitoly. Při zpracování praktické části jsem vycházel z kriminalistických publikací a interních aktů řízení policie.

Následující kapitola číslo 8 je věnována prvotnímu získání informací k zájmové osobě. V této kapitole jsem se snažil alespoň ve stručnosti čtenářům přiblížit možný metodický postup operativního rozpracování informací k osobě s využitím softwarových programů, které jsou rovněž využívány v rámci PČR.

Po představení dané problematiky je v kapitole číslo 9 pojednáno o taktice vedení vytěžování. Při jejím zpracování jsem vycházel z taktiky vedení policejního výslechu.

V závěrečné kapitole označené číslem 10 jsem provedl možnou klasifikaci osob z několika hledisek, s jejichž vytěžování se dle mého názoru soukromý detektiv nejčastěji setkává v rámci detektivní činnosti. Kategorizace volně přechází do návrhu možné metodiky práce s těmito osobami a stanovení šesti základních kategorií těchto osob.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

V první kapitole diplomové práce budou definovány základní pojmy používané v průmyslu komerční bezpečnosti se zaměřením na problematiku soukromých bezpečnostních služeb, ve vztahu k získávání informací od zájmových osob.

- **Soukromé bezpečnostní služby**

Soukromé bezpečnostní služby (dále jen SBS) bychom mohli charakterizovat jako podnikatelský subjekt poskytující speciální služby k uspokojení potřeb ze strany fyzických, či právnických osob v oblasti bezpečnosti osob a majetku. Služby jsou poskytovány na základě smluvního vztahu mezi poskytovatelem SBS a klientem, který si tyto služby objedná, za účelem dosažení zisku. Jedná se tedy o bezpečnostní služby poskytované na komerční bázi, využívané zejména v případech, kde trvale nepůsobí PČR.

Jako základní a systémové dělení z hlediska uplatněného v živnostenském zákoně, dle druhu povolených činností, je uváděno rozdělení do tří níže zmíněných kategorií.

Činnost poskytující ochranu majetku a osob (hlídací služby) – zde řadíme zejména činnosti související s ochranou movitého a nemovitého majetku, přepravovaných finančních prostředků, cenností a osob, dále pak poradatelskou činnost směřující k zajišťování veřejného pořádku v místech, kde se konají různá společenská, sportovní a kulturní shromáždění a dále pak monitorovací činnost související s provozováním dohledového a poplachového přijímacího centra, stacionárních a mobilních objektů, včetně kontroly oprávněnosti vstupů osob.

Činnost poskytující detektivní služby – činnost v oblasti pátrání po osobách a věcech, zjišťování skutečností, které mohou posloužit jako důkazní prostředky pro řízení před správním orgánem nebo soudem, dále pak získávání informací mající vztah ke konkrétním osobám, především informací k osobním a majetkovým poměrům a vyhledávání protiprávních jednání ohrožujících obchodní tajemství. Zejména problematice se zaměřením na detektivní činnosti budou věnovány následující kapitoly diplomové práce.

Činnost technické služby ochrany osob a majetku – do této kategorie řadíme zejména činnosti související s montáží, projektováním, údržbou, revizemi, opravami poplachových zabezpečovacích a tísňových systémů k ochraně osob a majetku před neoprávněnými zásahy včetně zabezpečovacích systémů a zařízení umožňující sledování pohybu osob v objek-

tech a jejich okolí. Patří zde rovněž vyhledávání zařízení sloužící k odposlechlům, či k zajištění bezpečné komunikace. [1]

- **Soukromé detektivní služby**

Činnost soukromých detektivních služeb se zaměřuje především na pátrání po majetku, osobách a narušiteli práva, dále pak pátrání po narušiteli práva v živnostenských provozech nebo na jiných místech, kde se poskytují nebo prodávají služby (hotelový detektiv, detektiv v hernách, kasinech) a ochranu majetku. Mezi další činnosti patří, zjišťování skutečností, jež mohou posloužit jako důkazní prostředek v řízení před soudem nebo správním orgánem, dále pak skutečností týkající se jednání fyzických či právnických osob, osobních stavů občanů, nebo majetkových poměrů, pátrání za účelem vymáhání pohledávek dlužníků a vyhledávání protiprávních jednání, které mohou ohrozit obchodní tajemství a činnost podniku. Soukromé detektivy mohou vyhledat rovněž občany, kteří nebyli spokojeni s výsledkem šetření jejich oznámení ze strany orgánu PČR, nebo nechtějí, aby tato oznámení byla prošetřována orgány činnými v trestním řízení. [2]

- **Detektiv**

Detektivem je profesionální připravená osoba, která pracuje v civilním oděvu, případně může dle aktuálních potřeb využít i přestrojení, která získává informace důležité pro splnění stanoveného úkolu, přičemž tyto služby poskytuje na bázi komerčního charakteru, tedy za úplatu. K výkonu své profese splňuje veškeré náležitosti dle platné legislativy.

- **Informace**

Jako informaci bychom mohli označit jednotné ucelené sdělení v písemné nebo ústní podobě, nebo soubor významných údajů, které jsou získány pozorováním. Zpráva je pak soubor několika informací sdělených jako celek. Informace bývá vždy nositelem hodnoty určitého významu.

- **Komunikace**

Komunikace spočívá ve sdělování informací mezi účastníky styku, přičemž se tradičně rozdělují dvě formy sdělování a to na verbální a neverbální. Obsahem styku jsou fakta, nápady, myšlenky, názory, pocity postoje apod., jenž si lidé během komunikace vzájemně vyměňují s využitím obou výše uvedených forem. [3] [4]

- **Řízený rozhovor**

Řízený rozhovor je každý rozhovor, který má za úkol něco konkrétního zjistit, a to co nejrychleji a co nejpřesněji. Cílem řízeného rozhovoru je tedy získat konkrétní požadovanou informaci. Osoba, která vede řízený rozhovor, by měla být dobrým psychologem, měla by se umět vcítit do osoby, kterou má před sebou, zároveň by měla být také dobrým posluchačem. Řízený rozhovor je založen na principu dobrovolnosti, v praxi se může jednat např. o přijímací pohovor v zaměstnání či dotazníkové šetření mezi spoluobčany. [5]

- **Vytěžování osob**

Jedná se o jednu z metod detektivních činností, jejíž hlavním úkolem je získání požadovaných informací. Důležitou roli hraje v tomto případě schopnost pochopit a odhadnout osobnost osoby, od které požadujeme její sdělení ke konkrétním událostem. Soukromý detektiv při své činnosti nemá žádné zákonné oprávnění donutit osobu k její výpovědi, a proto se musí spoléhat na prvotní navázání kontaktu s osobou, což je jedna z nejdůležitějších fází samotného vytěžování, v níž je nutné získat od osoby důvěru a pochopit její mentalitu - jde o tzv. kontaktní fázi. Detektiv musí brát v potaz důvěryhodnost a spolehlivost informací, které získává, být schopen informace dále vyhodnocovat a využívat při dalším detektivním šetření. Oproti běžnému řízenému rozhovoru, např. při zmiňovaném přijímacím pracovním pohovoru, mohou v praxi nastat situace, kdy vytěžovaná osoba nebude chtít spolupracovat. V tomto případě bude vše záviset na schopnostech soukromého detektiva, který může dotyčnou osobu za využití taktických postupů přimět k vyjádření k dané věci. [2]

- **Operativně pátrací činnost**

Systém speciálních kriminalistických postupů a metod používání operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků uskutečňovaný oprávněným policejním útvarem podle zvláštních právních předpisů převážně utajovaným způsobem, zaměřený k ochraně zájmů chráněných zákony v trestně právní oblasti. V oblasti průmyslu komerční bezpečnosti můžeme tuto činnost definovat jako operativní rozpracování, či prvotní operativní rozpracování – získání informací. [6]

- **Výslech**

Výslech je specifická metoda kriminalistického objasňování, uskutečňovaná orgány činnými v trestním řízení, kterou se na základě zákona, formou výpovědi, získávají kriminalisticky a právně relevantní informace z paměťových stop, které jsou zafixované ve vědomí

vyslýcháných osob, za dodržení zákonem stanovených práv a povinností vyslýchaného a vyslýchajícího.

- **Zájmová osoba**

Osoba, která je předmětem zájmu určitého subjektu, může se jednat o osobu podezřelou ze spáchání trestné či jiné protiprávní činnosti, nebo osobu, která souvisí s podezřelou osobou, dále pak se může jednat o osobu s určitým postavením, konexemi, chováním, či osobu, která má určité předpoklady pro působení ve prospěch bezpečnostní služby. Obecně můžeme pro účely této diplomové práce zájmovou osobou nazvat osobu, která disponuje určitými informacemi, které jsou předmětem zájmu činnosti SBS. [7]

- **Trestní řízení**

Jedná se o zákonem upravený postup orgánů činných v trestním řízení a jiných osob na něm zúčastněných, při zjišťování zda byl trestný čin spáchán, kdo je jeho pachatelem, při ukládání trestních sankcí za trestné činy a při jejich výkonu. Jde tedy o řízení dle zákona č.141/1961 Sb., Zákona o trestním řízení soudním. Trestní řízení je nejčastěji rozdělováno do dvou základních stádií, a to stadia předsoudního a stadia soudního.

- **Občanskoprávní řízení**

Občanskoprávní řízení je řízení probíhající před soudem, které není řízením trestním nebo řízením ve správním soudnictví. V tomto řízení se nejčastěji projednávají rozvody manželů, žaloby o určení vlastnictví majetku, opatrovnické a obchodní spory, spory o placení závazků (nájmy, směnky, dlužní úpisy). Řízení se zahajuje na návrh, jenž je označován jako žaloba, účastníky řízení jsou pak žalovaný a žalobce (fyzické osoby, právnické osoby i stát).

- **Důkaz**

Důkazem můžeme nazvat věc, nebo postup, které mohou přispět k objasnění projednávané věci v rámci dokazování. Předmětem důkazu je pak skutečnost, kterou je nutné zjistit v rámci trestného či správního řízení. Procení důkaz je tedy výsledek získaný provedeným ohledáním, obsahem výpovědi vyslechnutých osob, obsah listin nebo obsah zpráv, které byly zachyceny jinak než písemnou formou. Jako nositele důkazu tedy označujeme osoby (výpověď) nebo věci (listina). Důkazním prostředkem označujeme tedy prostředek, při dokazování skutečností, jenž tvoří předmět důkazu, přičemž se může jednat o skutečnosti v již zmiňovaném trestním řízení, či jiném občansko-správním řízení. [8]

1.1 Shrnutí

V úvodní kapitole byly definovány základních pojmy, se kterými se budeme setkávat v rámci diplomové práci. Vytýčení základní terminologie poslouží k lepšímu pochopení následujících kapitol. Mezi nejdůležitější pojem, se kterým se budeme v práci nejčastěji setkávat, patří vytěžování osob.

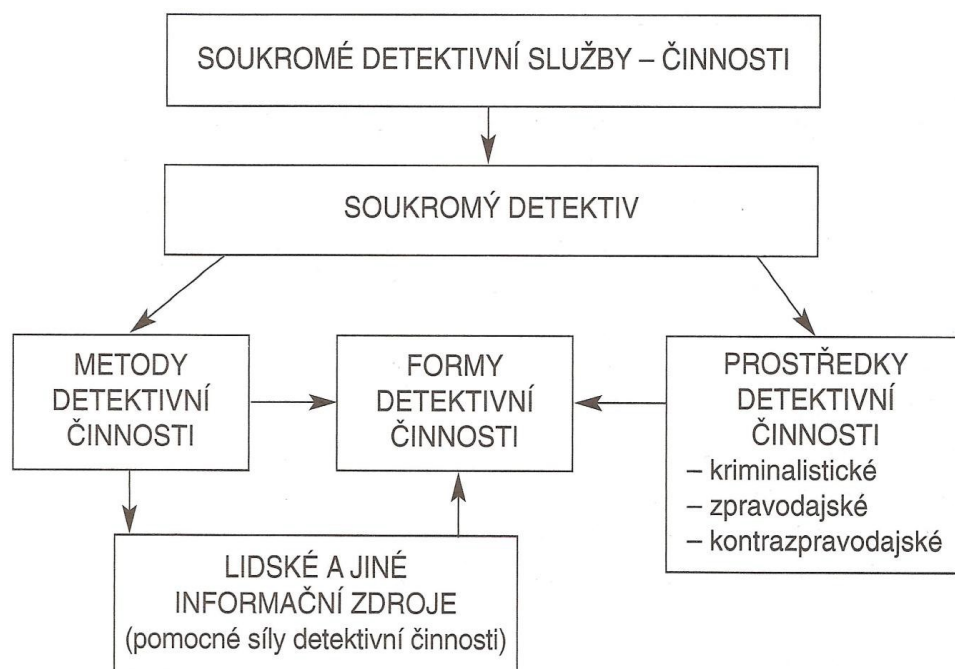
2 SOUKROMÉ DETEKTIVNÍ SLUŽBY

Pojmem soukromé detektivní služby rozumíme specifickou formu pátrací činnosti realizovanou v rámci soukromých detektivních služeb za využití metod, forem, prostředků, sil a pomocných sil soukromých detektivních činností.

Problematika soukromých detektivních služeb je v diplomové práci záměrně podrobně popisována, jelikož se soukromí detektivové jako jediné profese v průmyslu komerční bezpečnosti v současné době zabývají metodou vytěžování osob.

Nejčastěji využívanou službou soukromého detektiva s využitím detektivních činností je zejména oblast sporů, ve kterých je působnost PČR minimální, nebo oblasti sporů, které do kompetencí PČR vůbec nespádají (občanské právo, rodinné právo, firemní spory atd.). [9]

V praxi zahrnuje obecné pojetí SBS oblasti, jež jsou zachyceny na níže uvedeném obrázku.

Obr. č. 1 Rozdělení soukromých detektivních služeb [9]

Soukromé detektivní činnosti můžeme rozdělit do tří základních skupin z hlediska práce s informacemi:

- 1) Informační činnost – získávání, třídění, shromažďování, vyhodnocování a následné zpracování informací pro potřeby dalšího využití.
- 2) Dokumentační činnost – zpracování informací do podoby důkazního prostředku.
- 3) Vlivová činnost – lobování, opatření v souvislosti s realizací detektivní ochrany.

Dále je důležité uvést, že pokud zmiňujeme soukromé detektivní služby, máme na mysli dvoje níže uvedené pojetí.

- Komerční detektivní služby – jde o podnikatelskou aktivitu za účelem dosažení zisku, uskutečňovanou v podobě poskytování detektivních služeb na smluvním základě pro jiné subjekty (občané, společnosti, podnikatelské subjekty).
- Detektivní služby charakteru vlastní ochrany (firmy, společnosti, organizace) - jedná se o služby ve vnitřním prostředí společnosti/podniku vykonávané pro vlastní potřebu. Zpravidla se jedná o vnitřní útvary či organizace, jež využívají zmiňované formy, metody a činnosti detektivní činnosti, přičemž pracovníci těchto detektivních útvarů jsou zaměstnanci těchto společností/podniků. [9]

2.1 Formy soukromých detektivních činností

Hlavní význam forem soukromé detektivní činnosti spočívá v napomáhání soukromému detektivovi ve správném stanovení a vytyčení dalšího zaměření postupu, správné volbě metod a využití prostředků soukromých detektivních činností. Stanovení formy usnadní následnou volbu metod a prostředků. Jak je na výše uvedeném obrázku zřejmé, lidské zdroje budou hrát jednu z tzv. pomocných sil detektivních činností.

2.1.1 Detektivní pátrání

Detektivní pátrání po osobách a věcech patří mezi základní činnosti soukromých detektivů, které může být souběžně realizováno s činností PČR, nebo může jít o případy, které nespádají do její kompetence (např. pátrání po současném místě bydliště a pracovním zařazení dlužníků, pátrání a vyhledávání majetku v rámci rozvodového řízení nebo nařízeného exekučního příkazu, pátrání po problémových dětech apod.). Spolupráce s veřejností a práce s informacemi je v tomto případě nezbytným prvkem k dosažení cílů pátrání.

2.1.2 Detektivní dohled

Tato forma spočívá v souhrnu úkonů a opatření využívajících různých metod soukromé detektivní činnosti, dále pak využití metod kriminalistiky, kriminologie, sociologie, psychologie a řady forezních disciplín a metod policejní praxe za účelem kontroly dodržování žádoucího stavu. Jedná se zejména o činnost hotelových detektivů dohlížejících nad dodržováním bezpečnosti a pořádku v hotelích a restauračních zařízeních. Dále se může jednat o detektivní činnost v obchodních domech a činnost soukromých detektivů při do-

hlížení na dodržování veřejného pořádku, bezpečnosti a režimu peněžních ústavů, pojišťoven, průmyslových objektů a kontroly dodržování režimu pro utajované informace a zabránění úniku obchodních tajemství společností. [9]

2.1.3 Detektivní prověrky

Detektivní prověrka označuje postup soukromého detektiva při shromažďování, zpracovávání a interpretaci relevantních informací o jednání a chování zájmových osob a věrohodnosti informací a důkazů v konkrétním zájmovém případě. Cílem prověrky je získat co nejpřesnější informace, k čemuž detektiv využívá metody vytěžování osob, dokumentů, evidencí a dalších registrů (bez přístupu k základním registrům osob a vozidel). V rámci detektivní prověrky může být využita i metoda sledování. V praxi se může jednat o prověrky podnikatelských subjektů, činnosti zájmových osob a kontaktů na ně, dále pak prověrky zájmového prostředí a prověrky k pověsti prověřované osoby.

2.1.4 Detektivní rozpracování

Detektivní rozpracování patří mezi nejkompexnější a nejsložitější formu detektivní činnosti, jenž vyžaduje systematický, cílevědomý a komplexní přístup ke stanoveným cílům. Jde o činnost soukromého detektiva spočívající v získání, shromáždění a vyhodnocení ucelených informací a důkazních prostředků o zájmových osobách a skutečnostech. Významnou roli sehrává plán detektivního rozpracování. Detektivní rozpracování by na sebe mělo navazovat v logicky řazených úkonech (vytyčení problému, analýza, vytyčení detektivních verzí, ověření a vyvracení neplatných detektivních verzí, zhodnocení výsledků). Metoda detektivního rozpracování by měla ve svém závěru přejít do procesu realizace formy detektivního dokumentování. Tato forma je též někdy nazývána detektivní operativní šetření. Z pohledu činnosti jde o obdobně využívaný postup jako operativně pátrací činnost ze strany příslušníků PČR.

2.1.5 Detektivní vyšetřování

Tato forma soukromé detektivní činnosti směřuje k zajištění informací o důkazech, popřípadě k důkazům o protiprávních skutečnostech či protiprávních jednání osob s cílem obstarání těchto důkazů pro správní a soudní řízení. V rámci této činnosti jsou ze strany soukromého detektiva uplatňovány kriminalistické postupy a metody s přihlédnutím k zachování ověřitelnosti těchto získaných informací a důkazů, které musí být získány zákonnou cestou, aby bylo možné jejich další využitím v rámci zmiňovaných sporů. Tato forma de-

tektivní činnosti je nejčastěji realizována ve spolupráci s právním zástupcem klienta. Jde o nejnáročnější formu soukromé detektivní činnosti, v rámci níž dochází k aplikaci téměř všech prostředků a metod soukromých detektivních činností.

Ve vztahu k probíhajícímu trestnímu řízení se tak může jednat o předložení možného důkazu, jenž vyhledal, a zajistil právě soukromý detektiv. Tento může využít institutu zmocněnce a na základě podepsané plné moci ze strany klienta se seznámit se spisovým materiálem - vyšetřovacím spisem, v němž je jeho klient zainteresován (dle procesního postavení v řízení). V rámci detektivního vyšetřování soukromý detektiv zpravidla zpracovává plán detektivního vyšetřování s navazujícími detektivními verzemi. [9]

2.1.6 Detektivní zpravodajství

Samotný pojem zpravodajství můžeme charakterizovat jako proces související se získáváním informací a jejich následné zpracování různými metodami do podoby výsledného požadovaného produktu.

Detektivní zpravodajství naplňuje management znalostí, napomáhá realizovat jejich rozhodnutí a je poskytováno na komerční bázi. Zpravodajství je tedy určitý proces podléhající obecně platným principům práce s informací, přičemž se může jednat o soukromé detektivní služby, zpravodajské služby nebo mediální zpravodajství, avšak vždy je v těchto případech využíván určitý postup a procesní úkony, což můžeme nazvat jako zpravodajský cyklus.

2.1.6.1 Ofenzivní zpravodajství

Ofenzivní zpravodajství se zabývá získáváním, shromažďováním, tříděním a analýzou informací, které jsou potřebné ke konkurenčnímu boji, případně k získání konkurenční převahy nad ostatními subjekty s cílem maximalizovat zisk a získat nejlepší strategickou pozici na trhu. Jedná se o pokračování pasivního monitoringu informací, který v sobě zahrnuje pouze fáze sběru a distribuce informací. Postup ofenzivního zpravodajství je vázán na používání technických prostředků pro usnadnění získání dat, přitom ale není spojen s konkrétní technologií. Jedná se o individuální přístup zpracovávání informací.

Základem tohoto druhu zpravodajství jsou postupy založené na využívání detektivní činnosti jako sledování, získávání a vyhodnocování velkého množství dat ze širšího okruhu informačních zdrojů. K samotnému získávání informací je ve většině případů využívána

veřejně dostupná internetová síť. Vyhledávání přes internet se realizuje pomocí webových vyhledávačů, internetových adres či internetových katalogů.

2.1.6.2 Defenzivní zpravodajství

Defenzivní zpravodajství je též nazýváno obranným zpravodajstvím, jelikož je využíváno k ochraně dat a informací, které hodlá daný objekt chránit před ztrátou a případným zneužitím v jejich neprospěch. Samotná ztráta těchto informací může znamenat zhoršení postavení společnosti na trhu nebo způsobení nenávratných škod v podobě prozrazení výrobních tajemství apod.

2.1.6.3 Vlivové zpravodajství

Představuje proces, v rámci něhož soukromý detektiv prosazuje vhodné prostředí a podmínky pro realizaci rozhodnutí zákazníka. Někdy bývá též označováno jako lobbying. Lobbying sám o sobě je zcela legální činnost, může být jak obchodní -podnikatelský, tak i politický. Lobbying je uskutečňován především početnou a vlivnou zájmovou skupinou, která prostřednictvím svých zaměstnanců, nebo k této činnosti specializovaných osob (právníků, advokátů), vytváří stálý nátlak na státní administrativu, poslance, senátory a ostatní politiky, ministry, a výkonné moci včetně prezidenta, s cílem ovlivnit jejich rozhodnutí či konání, ve prospěch této skupiny. [1] [9]

2.2 Prostředky soukromých detektivních činností

Při provádění detektivních činností se soukromý detektiv neobejde bez technického vybavení, jež mu slouží při dokumentování zájmové osoby a prostředí. Využívání technických prostředků je zásadní činností nejen pro sběr a zpracování informací o důkazech pro soudní či správní řízení, ale rovněž tak pro mapování činnosti soukromého detektiva z hlediska zpětné vazby a kontroly ze strany klienta. Mezi nejčastěji využívané technické prostředky při detektivní činnosti patří fotoaparáty, kamery, diktafony, dalekohledy, noční vidění, motorová vozidla, mobilní telefony, rádiové spojení, GPS moduly apod. Samozřejmostí je v této moderní době kvalitní připojení k internetové síti s možností aktuálního operativního vyhodnocení informací.

2.3 Metody soukromých detektivních činností

Metody soukromých detektivních činností chápeme jako cestu k dosažení předem stanoveného cíle, tedy jako postup směřující k naplnění a realizaci některé z forem soukromých

detektivních činností. V rámci své činnosti, mohou soukromí detektivové využívat kriminalistických i forenzních metod (sociologie, pedagogika, psychologie), případně se mohou metody prolínat s policejní praxí a být upraveny pro potřeby soukromých detektivních činností.

V následující podkapitole budou popsány nejzákladnější metody využívané pro potřeby soukromých detektivních činností, přičemž metoda detektivního vytěžování osob bude v této podkapitole blíže specifikována. [1] [9]

2.3.1 Detektivní pozorování

Podstatou metody detektivního pozorování je kontrola zájmového objektu či osoby, tato metoda může být uplatňována, buď jako samostatná činnost soukromého detektiva v rámci osobního pátrání, nebo komplexně v rámci téměř všech forem a metod soukromé detektivní činnosti. Hlavními cíli detektivního pozorování jsou zejména zjišťování a dokumentování informací o jednání a chování zájmového objektu, osoby, jejich stycích, či konkrétní činnosti, jež byla předmětem objednávky ze strany klienta. Využití této metody spočívá v potvrzení, či vyvrácení poznatků, které byly předmětem zakázky.

2.3.2 Detektivní vyhodnocování dokumentů

Dokumenty jsou důležitými nositeli informací, mohou být posuzovány z hlediska informační hodnoty (objem a obsah informací) k zájmové osobě, dále pak z hlediska využití jako možného důkazního prostředku, a rovněž z hlediska jejich hodnověrnosti. Samotné posouzení je prováděno ze strany soukromého detektiva pouze zběžně, poté požádá soudního znalce k vyhotovení znaleckého posudku k samotnému dokumentu a požadovanému úkonu (dle aktuální detektivní zakázky a sofistikace problému).

2.3.3 Detektivní vytěžování registrů a evidencí

Mezi významné zdroje informací, bez kterých se soukromé detektivní činnosti nemůžou obejít, patří evidence a registry. Otázka přístupů do těchto evidencí je pro soukromého detektiva složitá, jelikož nedisponuje žádnými přístupovými údaji ani oprávněními do základních registrů, jak je tomu u příslušníků PČR. Rozdělení dostupných evidencí a registrů je tedy v podstatě ve čtyřech rovinách, tedy veřejně přístupné, do kterých je možné nahlédnout zcela zdarma (využití internetu), nebo lze získat přístup po zaplacení určitého správního poplatku, dále pak neveřejně přístupné, které slouží pouze k interní potřebě, důvěrné (finanční výkazy) nebo utajovaného charakteru. Cílem detektivního vytěžování registrů a

evidencí je posoudit získané informace z hlediska formy, obsahu, pravosti a informační a důkazní hodnoty. [9]

2.3.4 Detektivní obhlídka místa

Detektivní obhlídkou místa můžeme nazvat provádění průzkumu v terénu. Hlavním účelem obhlídky pro potřeby soukromých detektivů je příprava a plánování nadcházející činnosti, dále pak, vyhledávání a zajišťování stop.

2.3.5 Detektivní legenda

Pod pojmem detektivní legenda chápeme smyšlené podání informace, jež je nositelem určitých prvků pravdy, která by měla vycházet z objektivně existující situace, která působí na osobu, jež je tato informace určena. Důležité je, aby na tuto osobu působila informace hodnověrně, i když se jedná o smyšlené podání a obsah. Detektivní legenda je jedna z nejdůležitějších metod, jejímž hlavním cílem je zajištění tzv. krytí a ovlivnění jednání a myšlení zájmových osob v zájmovém prostředí ve prospěch soukromého detektiva, který na základě detektivní legendy prověřuje, zjišťuje a dokumentuje skutečnosti, které jsou významné pro realizaci aktuálního úkolu. [9]

2.3.6 Detektivní informační proniknutí

Hlavním úkolem této metody je vytvoření vhodné situace pro dlouhodobější získávání zájmových informací ze zájmového prostředí od zájmových osob a dále pak získávání informací o zájmových osobách a tomto zájmovém prostředí. Ve většině případů se bude jednat o získávání informací – informačního zdroje (informátora) ve formě placené odměny, tedy určitá osoba se bude ochotna stát informátorem soukromého detektiva za finanční odměnu. Informace jsou pro informační zdroj zbožím a zbožím jsou i pro soukromého detektiva, přičemž v praxi bude vhodné využít informátora, který se pohybuje přímo nebo v blízkosti zájmového prostředí. Při své činnosti musí informátor přísně dbát na své utajení, aby nebyl prozrazen, jinak by došlo k jeho ohrožení, případně k podávání falešných informací.

2.3.7 Tvorba a prověřování detektivních verzí

Detektivní verzi rozumíme aplikaci vyšetřovací verze (pojem využívaný u PČR) do procesu soukromé detektivní činnosti v průmyslu komerční bezpečnosti. Podstatou detektivní verze je dokazování objektivní pravdy prostřednictvím detektivních hypotéz vytvořených

na základě získaných částečných informací, s cílem zjistit objektivní pravdu k prošetřovanému případu.

Detektivní verze vycházejí ze stejného metodologického základu jako vyšetřovací verze, jde v podstatě o modifikaci vyšetřovacích verzí a operativně pátracích verzích aplikovanou na podmínky soukromé detektivní činnosti.

Tento proces je utvářen ve čtyřech po sobě jdoucích níže uvedených fázích.

- Tvorba verze jako hypotézy.
- Prověrka verze.
- Vyloučení nepotvrzených verzí.
- Dokazování pravdivosti verze, případně stanovení dalšího postupu s vytvořením nových detektivních verzí, kdy se fáze následně opakují.

2.3.8 Detektivní dokumentování

Metoda detektivního dokumentování navazuje na předcházející výše uvedené metody detektivní činnosti, jejímž hlavním cílem je získané informace a důkazní materiály vyhodnotit a zpracovat do podoby, kterou je možné předložit pro soudní či správní řízení. Mezi základní výstupy detektivní dokumentace patří fotodokumentace, videozáznam, věcné stopy, písemná dokumentace (vhodnost úředního ověření) a audio nahrávky. [9]

2.4 Detektivní vytěžování osob

Metodou detektivního vytěžování můžeme označit jako cílený řízený rozhovor s vytěžovanou osobou. Jedná se o jednu ze základních metod soukromých detektivních činností, která směřuje k získávání informací a představuje složitý proces, který je dán aktivní činností soukromého detektiva jako řídicího subjektu v sociální komunikaci s vytěžovanou osobou.

Správné pochopení podstaty metody detektivního vytěžování, jednotlivých úkonů a obsahu vytěžení, znamená především snahu o pochopení vědomí člověka, znát a chápat zákonitosti utváření, ukládání a sdělení informace vytěžovanou osobou a pochopení souvislostí okolností, na které je vytěžovaná osoba dotazována. V praxi se jedná o schopnost detektiva poznat a pochopit osobnost vytěžované osoby z hlediska informace, kterou mu má dotyčná vytěžovaná osoba předat, a rovněž tak z psychologického hlediska, hlediska okolního prostředí v kontextu s prošetřovanými událostmi. V tomto směru je velmi důležité, aby si detektiv získal již při prvním kontaktu důvěru osoby, od níž bude následně požadovat infor-

mace. Jde v podstatě o schopnost empatie soukromého detektiva vůči vytěžované osobě, u níž musí zohlednit několik hledisek (např. věk, pohlaví, postavení osoby v rámci prošetřovaného případu apod.).

Hlavním rozdílem v činnosti soukromého detektiva v porovnání s činností příslušníků PČR je skutečnost, že tento nemá žádnou zákonnou oporu k tomu, aby vytěžovanou osobu přiměl k výpovědi, případně ji přiměl, aby se v danou dobu dostavila na předem požadované místo (možnosti PČR předvolání, předvedení, apod.). Soukromý detektiv se tak musí spoléhat na své schopnosti a přípravu, která by měla před navázáním prvního kontaktu předcházet. V tomto ohledu je důležité vědět, v jakém prostředí se dotyčná vytěžovaná osoba pohybuje, jaké jsou její návyky, záliby, práce, případně postoje a rovněž tak slangová mluva (hantýrka), od čehož se také bude odvíjet způsob navázání kontaktu.

Detektivní vytěžování se skládá z těchto tří částí.

- **Úvodní část** - někdy také nazývána částí kontaktní. Tato část souží k navázání kontaktu pomocí nezávazného rozhovoru a postupného získávání důvěry u vytěžované osoby. Hlavní úkolem je tedy postupné navázání příležitostí ke komunikaci o předmětu vytěžování.
- **Monologická část** – jde o spontánní výpověď vytěžované osoby, tedy souvislé vyličení události, jevů, jednání a chování vytěžovanou osobou, přičemž do této fáze by neměl soukromý detektiv nijak zasahovat a nechat vytěžovanou osobu souvisle hovořit.
- **Dialog** – jedná se závěrečnou část spočívající v kladení otázek detektivem a v odpovědích vytěžované osoby. Tato část se většinou vztahuje přímo k předmětu věci a k zjištění zdroje informací. Jde tedy o doplnění informací z části monologické.

Dále je při vytěžování důležité, aby bylo za pomoci psychologických a taktických postupů dosaženo níže uvedených bodů.

- Důvěry vůči soukromému detektivovi (schopnost pochopit mentalitu spojenou s věkem a pohlavím, odhad osobnostních rysů a schopnost nalezení přístupu k vytěžované osobě).
- Kontaktu a sblížení mezi oběma stranami (dosáhnutí ochoty komunikace s vytěžovanou osobou).
- Pocitu převahy soukromého detektiva nad vytěžovanou osobou.

Oblast vytěžování je zaměřena mezi níže uvedených pět základních okruhů.

- Občanskoprávní spory, oblast rodinného a obchodního práva (klient, odpůrce, svědek).
- Oblast trestního řízení (osoby poškozené, svědci, zúčastněné osoby).
- Oblast marketingu (konkurence klienta, potencionální odběratelé zboží a služeb, osoby poskytující odborné informace a stanoviska).
- Oblast personalistiky (prověrky obchodních partnerů, styky, okruh bydliště prověřované osoby, okruh pracoviště).
- Oblast ostatní zájmů dle požadavků klienta.[9]

Detektivní vytěžování je jedna ze základních a stěžejních metod soukromého detektiva, jenž má své nezastupitelné místo v soukromých detektivních činnostech. Tato metoda je náročná vzhledem k předpokládané předchozí připravenosti a plánování jednotlivých dílčích úkolů.

2.4.1 Metoda přesvědčování

Přesvědčovat znamená cíleně působit na daný objekt se záměrem změnit jeho chování a postoje, což znamená, že je požadováno, aby se dotyčná osoba chovala podle našich představ. Důležitá je schopnost rozpoznat, co daná osoba potřebuje, co na ni tzv. platí – jde o tzv. identifikaci potřeb.

Styly přesvědčování

- Odměna a trest
- Spolupráce a důvěra
- Společná vize
- Asertivní logik

Jaký styl je možné při přesvědčování využít, závisí na povaze a charakteru osoby, která je před námi, od níž je třeba získat informace nebo od níž chceme, aby se chovala a jednala podle našich představ. To platí i o metodě řízeného rozhoru, kdy obě dvě tyto metody jsou úzce spjaty s psychologickými aspekty dotyčné zájmové osoby. [5]

2.4.2 Fyziodetekce

Fyziodetekční vyšetření, též známé pod lidovým označením „detektor lži“, využívá objektivní projevy emocí člověka. Provádí se řízeným rozhovorem s prověřovanou – vyšetřovanou osobou. V průběhu tohoto rozhovoru jsou vyšetřovanému běžnými lékařskými přístro-

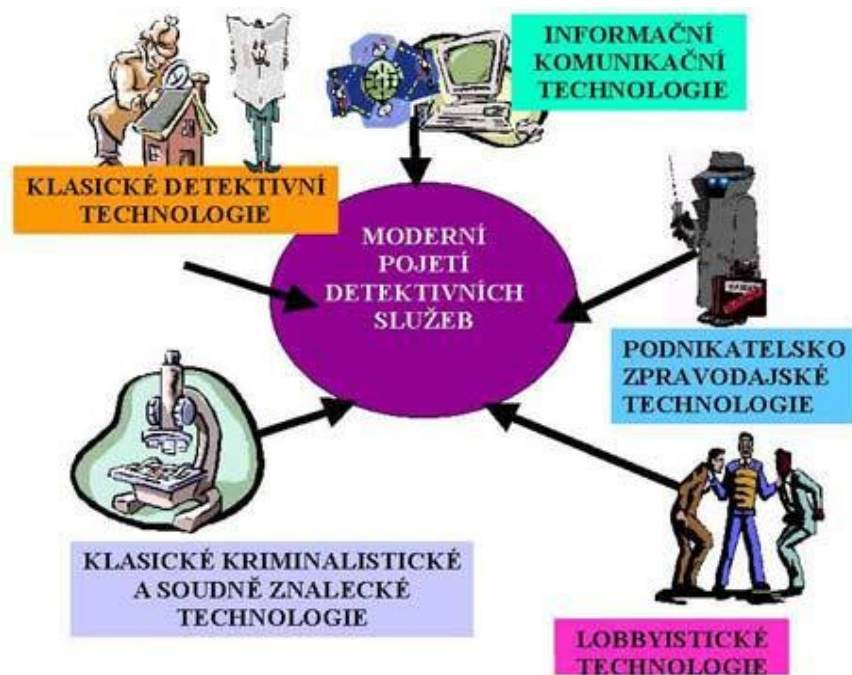
ji snímány změny fyziologických hodnot těla. Získávají se tak hodnoty krevního tlaku, frekvence srdeční činnosti, změny kožní teploty, změny dýchání, změny frekvence třesu prstů, dále pak změny v činnosti hlasivek (výška a zbarvení hlasu) a další hodnoty projevu emocí. Podstatným prvkem vlastností fyziologických změn je skutečnost, že tyto změny nelze ze strany vyšetřované osoby volně potlačit či ovlivnit.

Fyziodetekční vyšetření prováděná fyziodetekčními přístroji registrují reakce na předkládané otázky vyšetřované osobě a tím způsobem poskytují informace o tom, zda existuje vztah mezi prověřovanou osobou a zájmovou osobou, či prověřovanou osobou a zájmovou událostí, skutečností, jevem apod.

Metoda fyziodetekčního vyšetření může být využívána ve státním sektoru zpravodajství, což je zmíněno v ustanovení § 14 odst. 7 zákona číslo 412/2005 Sb., Zákoně o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, v němž se hovoří o tom, že

„Zpravodajská služba u svých příslušníků, zaměstnanců a uchazečů o zaměstnání nebo o přijetí do služebního poměru může při posuzování bezpečnostního rizika provést fyziodetekční vyšetření.“ [10]

Dále je tato metoda využívána PČR při odhalování a vyšetřování závažné trestné činnosti. Vyšetřovaná osoba musí i zde s vyšetřením souhlasit, stejně tak jako u možného použití v rámci SBS. V rámci své diplomové práce jsem na základě provedeného šetření zjistil, že v průmyslu komerční bezpečnosti fyziodetekční vyšetření využívá pan **Mgr. Milan Bláha**, soukromý detektiv Detektivní kanceláře BuldoQ, člen prezidia České komory detektivních služeb a regionální zmocněnce pro Královéhradecký a Liberecký kraj. Pana Mgr. Bláhu jsem oslovil s žádostí o stručné vyjádření k využívání této metody, přičemž vyjádření pana Mgr. Bláhy je uvedeno v příloze č. I této diplomové práce. Na základě výše uvedeného výčtu je patrné, že činnost soukromých detektivních služeb, respektive soukromých detektivů, je v současné době profesí zpravodajských a informačních odborníků s využitím technických prostředků, moderních informačních technologií a aplikovaných kriminalistických metod a postupů, bez nichž se v dnešní době soukromí detektivové při výkonu své profese již neobejdou, což je znázorněno na níže uvedeném obrázku. [1][9]

Obr. č. 2 Moderní pojetí detektivních služeb [9]

2.5 Shrnutí

Na základě výčtu detektivních forem a metod je zřejmé, že tyto vychází a čerpají z poznatků a informací z oborů, mezi něž patří kriminalistika, právo a psychologie a budou se opírat o základy policejní praxe, můžeme tedy hovořit o tzv. aplikovanou a modifikovanou podobu těchto metod a forem pro potřeby průmyslu komerční bezpečnosti.

Samotné vytěžování osob a následné získávání informací od těchto osob, jak bude blíže specifikováno v kapitole číslo 4, můžeme označit jako určitou úpravu formy operativně pátrací činnosti a výslechu osob prováděné orgány PČR, kterou využívají příslušníci pořádkové policie a služby kriminální policie a vyšetřování, aplikovanou na podmínky soukromé detektivní činnosti, uskutečňovanou na komerčním základě. Rovněž tak se jedná o modifikovanou podobu metody policejního výslechu či podání vysvětlení v případech detektivního vytěžování osob v detektivních kancelářích.

Hlavním důvodem této modifikace je fakt, že soukromá detektivní činnost nepatří do činnosti mocenských složek, ani orgánů činných v trestním řízení, proto nemá donucovací ani represivní charakter jako složky PČR.

Důležité je ovšem uvést, že soukromí detektivové při výkonu své profese nedisponují žádnými oprávněními a pravomocemi jako příslušníci PČR, a proto je jejich činnost v oblasti

trestního řízení značně limitována a poskytována pouze podpůrně tam, kde je ze strany zadavatele z různých důvodů nedůvěra v objektivní a účinnou činnost policie nebo z různých důvodů je zadavatel nespokojen s postupem PČR.

V oblasti trestního řízení je ovšem nutné, aby jednotlivé důkazy byly zajišťovány orgány činnými v trestním řízení na základě předem stanoveného procesního postupu. Činnost soukromého detektiva zde bude ve většině případů probíhat na úrovni spolupráce s advokátem při obhajobě svého klienta a vyhledávání informací svědčících ve prospěch oprávněných zájmů klienta. [2] [9]

3 PRÁVNÍ RÁMEC SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB

SBS mohou svoji činnost vykonávat pouze dle platných právních předpisů České republiky, jimiž se musí řídit, a o jejichž obsah se opírají při svých činnostech, přičemž jednotlivé nejdůležitější právní normy jsou taxativně vyjmenovány v následujících podkapitolách, včetně vybraných základních paragrafových ustanovení.

3.1 Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod

Listina základní práv a svobod byla vyhlášena Usnesením předsednictva České národní rady číslo 2/1993 Sb., čímž tvoří společně s Ústavním zákonem číslo 1/1993 Sb., Ústavou České republiky, ústavní pořádek České republiky, jedná se tedy o dvě právní normy nejvyšší právní síly ústavního pořádku České republiky.

Hned v úvodu Ústavy České republiky jsou zmíněna dvě ustanovení, která jsou pro činnost SBS, potažmo pak jejich zaměstnance, či soukromého detektiva stěžejní, jedná se zejména o níže uvedené.

Článek číslo 2, odstavec 4.

„Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“ [11]

Článek číslo 4.

„Základní práva a svobody jsou pod ochranou soudní moci.“ [11]

V Listině základních práv a svobod patří mezi nejdůležitější ustanovení ve vztahu k SBS zejména práva občanů obsažená v jednotlivých ustanoveních hlavy druhé a páté.

V hlavě druhé jde především o práva v následujících níže popsanych člancích.

Článek číslo 7 – Právo na nedotknutelnost osoby a jejího majetku.

Článek číslo 8 – Právo na osobní svobodu každého jedince.

Článek číslo 9 – Právo na zachování lidské cti, důstojnosti, pověsti a dobrého jména.

Článek číslo 11 – Právo na ochranu vlastnictvím soukromého majetku.

Článek číslo 10 – Nedotknutelnost obydlí.

Článek číslo 17 – Právo na svobodu projevu a právo na informace. [12]

Ustanovení posledního článku vyjadřuje možnost každého občana využít svého práva na získávání informací, k čemuž může v mezích zákona využít právě služeb SBS. Rovněž tak je úzce spjato se Zákonem číslo 106/1999 Sb., O svobodném přístupu k informacím.

Hlava pátá Listiny základních práv a svobod pojednává v člancích číslo 37, 39 a 40 o právu na odepření výpovědi v případech, že by osoba svojí výpovědí mohla způsobit nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké, dále je zde zakotveno ustanovení, že jen zákon stanoví, které jednání je trestným činem a jaký trest, případně tresty, je za tento čin možné uložit s tím, že pouze soud rozhoduje o vině a trestu osoby, proti které se vede trestní řízení. Do právní moci odsuzujícího rozsudku je na tuto osobu (podezřelý, obžalovaný, odsouzený) pohlíženo jako na nevinného (jedna ze zásad trestního řízení – zásada presumpce nevinny). [12]

Z výše uvedeného výčtu jednotlivých ustanovení je tedy zřejmé, že Listina základních práv a svobod společně s Ústavou České republiky mimo jiné vymezuje rozsah oprávnění působnosti příslušníků SBS při výkonu svého povolání, jimž ukládá stejně jako ostatním občanům práva, ale zároveň i povinnosti, jimiž se musí řídit. Listina základních práv a svobod tedy každému občanovi, a tedy i potencionálnímu klientovi SBS zaručuje, že jeho základní lidská práva a svobody jsou nezadatelná, nepromlčitelná, nezczizitelná a v neposlední řadě rovněž nezrušitelná. [12]

3.2 Živnostenský zákon

Podmínky pro vznik a provozování SBS jsou upraveny v Zákoně o živnostenském podnikání č. 455/1991 Sb., (dále jen živnostenský zákon), v němž je uvedeno, že tyto služby je možné provozovat jen na základě udělení koncese. Jde tedy o samostatnou a soustavnou činnost provozovanou vlastním jménem (podnikatelský subjekt), na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a na základě příslušného povolení od státu, přičemž k žádosti o udělení koncese se vyjadřuje Ministerstvo vnitra České republiky.

V samotné příloze číslo 3 živnostenského zákona jsou pak uvedeny tři koncesované živnosti.

1. Ostraha majetku a osob.
2. Služby soukromých detektivů.
3. Poskytování technických služeb k ochraně majetku a osob. [13]

Obsah pracovní náplně služby soukromých detektivů je dále vymezen v příloze číslo 3 nařízení vlády č. 278/2008 Sb., kde pak konkrétně uvedeno, že se jedná o:

„Služby spojené s hledáním majetku a osob, se zjišťováním skutečností, které mohou sloužit jako důkazní prostředky, získáváním informací týkajících se fyzických nebo právnických osob nebo jejich majetkových poměrů, získáváním informací v souvislosti s vymáháním pohledávek, vyhledáváním protiprávních jednání ohrožujících obchodní tajemství, a s tím související sběr dat a jejich vyhodnocování.“ [14]

V ustanovení § 9, písmene b) je tedy konkrétně uvedeno rozdělení živností – koncesované.

„Koncesované, které smějí být provozovány na základě koncese.“ [14]

Podmínky spolehlivosti k udělení koncese jsou zmíněny v ustanovení § 1 odst. 5 zákona č. 451/1991 Sb., Zákona, kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky s odkazem na ustanovení § 27 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., živnostenského zákona a již zmiňovanou přílohu č. 3. [13]

3.3 Trestní zákoník

Trestní zákoník, zákon č. 40/2009 Sb., je základní právním předpisem trestního práva hmotného, v němž je stanoveno, které jednání je trestné a jak za toto jednání bude pachatel potrestán. Jeho hlavním účelem je chránit zájmy společnosti, práva fyzických a právnických osob, jakož i ústavní zřízení České republiky. [15]

Příslušníci SBS mohou v rámci své pracovní náplně využít zejména následující ustanovení pojmenovaná v trestním zákoníku jako okolnosti vylučující protiprávnost.

Ustanovení § 28 – Krajní nouze v odstavci 1 hovoří o tom, že:

„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.“ [15]

V odstavci druhém je pak pojednáno o tom, že:

„Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“ [15]

Podstatou ustanovení krajní nouze je střet dvou chráněných zájmů trestním zákonem, přičemž na ochranu ohroženého zájmu je nutné obětovat jiný, méně závažný chráněný zájem.

Ustanovení § 29 – Nutná obrana v odstavci číslo 1 specifikuje pojem nutné obrany takto:

„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajících útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.“ [15]

V odstavci 2 je následně uvedeno, že:

„Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“ [15]

Podstatou ustanovení o nutné obraně je skutečnost odvrácení útoku směřujícího na zájmy chráněné trestním zákonem a to činem, který by byl jinak trestným činem, tedy osoba by naplňovala svým jednáním znaky skutkové podstaty trestného činu uvedeného v trestním zákoně. Protože však ten, kdo útok odvrací, chrání stejné zájmy, které chrání trestní zákon, nejedná proti účelu trestního zákona.

Ustanovení § 32 – Oprávněné použití zbraně.

„Trestný čin nespáchá, kdo použije zbraň v mezích stanovených jiným právním předpisem.“ [15]

Zde je zřejmé, že se bude jednat o případy, kdy profese v průmyslu komerční bezpečnosti, využijí legálně drženou zbraň v souladu s ustanovení zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu s dodržением podmínek pro nutnou obranu a krajní nouzi. [15] [16]

3.4 Trestní řád

Zákon o trestním řízení soudním č. 141/1961 Sb., (dále jen trestní řád), upravuje postup orgánů činných v trestním řízení tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni.

Mezi základní ustanovení, jež může využít každý občan České republiky, nejen tedy pracovník SBS, patří zadržení osoby podezřelé.

V ustanovení § 76 odst. 2 je uvedeno, že *„Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru*

*ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba někte-
rému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.“ [17]*

Zásah do osobní svobody člověka je tedy nutné provést v případech, kdy byla podezřelá osoba přistižena při spáchání trestného činu, či bezprostředně poté. V této souvislosti je nutné podotknout, že zmiňované ustanovení nelze použít vůči osobě, která se teprve připravovala ke spáchání trestného činu.

Dále je zde uvedeno, že takto omezenou osobu, je nutné předat ihned policejnímu orgánu. Ten se zadrženou osobou činí další procesní úkony a poté se souhlasem státního zástupce osobu propustí, nebo vydá návrh na vzetí osoby do vazby. [17]

3.4.1 Zmocněnec

Osoba soukromého detektiva může být ustanovena zmocněncem zúčastněné a poškozené osoby, jak je uvedeno v § 50 a § 51 trestního řádu, z čehož je zřejmé, že soukromý detektiv je na základě zmocnění oprávněn být přítomen při vyšetřovacích úkonech, kterými mohou být objasněny skutečnosti důležité pro uplatnění práv osob, které zastupuje, tedy práva jeho klienta. Výsledek těchto úkonů může být použit jako důkazní prostředek pro řízení před soudem. Mezi výše zmiňované procesní úkony patří například i výslech svědka.

Soukromý detektiv se tak může za splnění zákonných podmínek účastnit výslechu svědka a vyhodnocovat bezprostředně získané informace ke svému dalšímu využití, zejména pro potřeby svého klienta – doplnění důkazních prostředků, které svojí činností může vyhledat.

Poskytované služby ze strany soukromých detektivů mohou být tedy i vhodným doplňkem trestního řízení. [10] [17]

Ve smyslu ustanovení § 65 trestního řádu, je uvedeno:

*„Obviněný, poškozený a zúčastněná osoba, jejich obhájci a **zmocněnci** mají právo nahlížet do spisů, s výjimkou protokolu o hlasování a osobních údajů svědka podle § 55 odst. 2, činit si z nich výpisky a poznámky a pořizovat si na své náklady kopie spisů a jejich částí. Totéž právo má zákonný zástupce nebo opatrovník obviněného, poškozeného nebo zúčastněné osoby, jestliže tyto osoby nejsou plně svéprávné nebo je-li jejich svéprávnost omeze-
na. Jiné osoby tak mohou činit se souhlasem předsedy senátu a v přípravném řízení se sou-
hlasem státního zástupce nebo policejního orgánu, jen pokud je toho třeba k uplatnění je-
jich práv.“ [17]*

Je tedy patrné, že soukromý detektiv na základě příslušného zmocnění ze strany klienta, má právo nahlížet do trestního spisu, činit si z něj výpisky a poznámky. Podmínky nahlížení do spisů a případné odmítnutí nahlížení do vyšetřovacího spisu jsou uvedeny v odstavcích 2 – 6 § 65 trestního řádu. [17]

Dalším ustanovení, které je možné využít ze strany soukromého detektiv je ustanovení § 145 trestního řádu – Stížnostní důvody, kde je v odstavci 1 a odstavci 2 konkrétně uvedeno:

(1), *„Usnesení lze napadnout*

a) pro nesprávnost některého jeho výroku, nebo

b) pro porušení ustanovení o řízení, které usnesení předcházelo, jestliže toto porušení mohlo způsobit nesprávnost některého výroku usnesení.“

(2), *„Stížnost lze opřít o nové skutečnosti a důkazy.“* [17]

V této souvislosti může činnost soukromého detektiva směřovat k vyhledávání nových skutečností (možných důkazních prostředků) se záměrem docílit vyhovění stížnosti a pokračování v trestním řízení. [17]

3.5 Občanský zákoník

V zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku, jsou uvedena vzájemná práva a povinnosti osob, včetně smluvních vztahů. Jde o právní předpis, prostřednictvím něhož je možné uskutečnit převod práv zadavatele (klienta) na provozovatele SBS ve formě smluvního ujednání.

Důležité je ustanovení § 14 o tzv. svépomoci, v němž se hovoří o tom, že každá osoba si sama může přiměřeným způsobem pomoci ke svému právu, jeli zřejmé, že právo této osoby bylo ohroženo.

Dále jsou důležitá ustanovení § 81 až § 90, jež musí pracovník SBS v rámci výkonu své profese dodržovat, zejména pak ustanovení § 84 *„Zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením.“* [18], a rovněž ustanovení § 86, v němž se hovoří o tom, že *„Nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Zejména nelze bez svolení člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořizené o soukromém životě*

člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit. Ve stejném rozsahu jsou chráněny i soukromé písemnosti osobní povahy.“ [18]

Podrobnosti, kdy svolení osoby není třeba, jsou následně uvedeny v ustanoveních § 88 až § 90, kde se konkrétně v ustanovení § 88 hovoří:

„Svolení není třeba, pokud se podobizna nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použije k výkonu nebo ochraně jiných práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob.“ [18]

A dále pak v ustanovení § 89, v němž je uvedeno:

„Podobizna nebo zvukový či obrazový záznam se mohou bez svolení člověka také poříditi nebo použít přiměřeným způsobem též k vědeckému nebo uměleckému účelu a pro tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství.“ [18]

V poslední řadě pak ustanovení § 90, v němž je uvedeno:

„Zákonný důvod k zásahu do soukromí jiného nebo k použití jeho podobizny, písemnosti osobní povahy nebo zvukového či obrazového záznamu nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu s oprávněnými zájmy člověka.“ [18]

Dále je důležité zmínit ustanovení § 2430 až § 2444, v němž je pojednáno o pojmu příkaz. V této souvislosti vystupuje na jedné ze smluvních stran příkazník a na druhé straně příkazce. Příkazník se zavazuje obstarávat příkazci jeho náležitosti.

Tato ustanovení jsou v praxi využívána právě ze strany soukromých detektivních služeb (činnost soukromých detektivů), přičemž dochází k sepisování zmiňované příkazní smlouvy, kde na straně jedné vystupuje klient (příkazce) a na straně druhé soukromý detektiv (příkazník). Součástí této příkazní smlouvy bývá i plná moc udělená klientem.

Důležité je ovšem zmínit, že jde o smluvní vztah, v němž se příkazník zavazuje vynaložit maximální úsilí k obstarání náležitosti příkazce, nejde tedy o smlouvu o konkrétním výsledku. [18]

Příklad takové příkazní smlouvy je uveden v příloze č. II této diplomové práce. Příkazní smlouvu mi poskytl pan Bc. Zbyněk Dosoudi, DiS, soukromý detektiv z detektivní kanceláře Wolf security v Uherském Hradišti.

3.6 Občanský soudní řád

Občanský soudní řád, zákon č. 99/1963 Sb., upravuje postup soudu a jednotlivých účastníků v občanském soudním řízení. Cílem tohoto zákona je zajištění spravedlivé ochrany soukromých práv a oprávněných zájmů těchto účastníků. Jedná se o zákonnou normu, jež ovlivňuje a řídí výkon ochrany osob, majetku a rovněž tak činnost soukromých detektivů, přičemž níže budou uvedeny nejdůležitější ustanovení tohoto zákona, které účastníkům stanovují povinnosti, jenž lze s využitím služeb soukromého detektiva adekvátně zajistit.

Ustanovení § 120 – Dokazování, důkazní povinnost.

„Účastníci jsou povinni označit důkazy k prokázání svých tvrzení. Soud rozhoduje, které z navrhovaných důkazů provede.“ [19]

Ustanovení § 125 – Důkazní prostředky.

„Za důkaz mohou sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci, zejména výslech svědků, znalecký posudek, zprávy a vyjádření orgánů, fyzických a právnických osob, notářské nebo exekutorské zápisy a jiné listiny, ohledání a výslech účastníků. Pokud není způsob provedení důkazu předepsán, určí jej soud.“ [19]

V rámci občansko-soudního řízení mohou být tedy důkazní prostředky obstarávány ze strany soukromého detektiva ve prospěch klienta. [19]

3.7 Zákoník práce

Zákoník práce, zákon č. 262/2006 Sb., upravuje vztahy mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. V tomto případě se pro účely diplomové práce bude jednat o SBS a zaměstnance, kteří jsou konkrétními vykonavateli jednotlivých metod ochrany osob, majetku a detektivních služeb. Jedná se o jeden ze základních právních předpisů pro činnost SBS, kterým se musí řídit v rámci pracovně právních vztahů, tedy vztahů mezi zaměstnanci a zaměstnavatelem. [20]

3.8 Zákon o ochraně osobních údajů

Základní právní předpisem, jenž upravuje problematiku osobních údajů, je zákon č. 101/2000 Sb., Zákon o ochraně osobních údajů, ukládající povinnosti správcům a zpracovatelům osobních údajů.

V ustanovení § 4 písmene e je uvedeno, co se rozumí zpracováním osobních údajů:

„Zpracováním osobních údajů jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace.“ [21]

Z této definice je tedy zřejmé, že se zejména soukromý detektiv bude setkávat, při své práci v rámci poskytování služeb klientovy, s osobními informacemi zájmových osob, které bude následně využívat pro účely zakázky. V této souvislosti bude nutné rozlišovat, zda se bude nacházet v pozici správce či zpracovatele osobních údajů, což by mělo být přesněji vymezeno v uzavřené smlouvě mezi ním a klientem.

Samotná ochrana osobních údajů je pak přímo vymahatelná před soudy. Tato skutečnost byla zmíněna v článku 4 Ústavy České republiky. Kontrolním orgánem nad dodržováním ochrany osobních údajů je Úřad pro ochranu osobních údajů. Z jeho strany bylo mimo jiné vydáno v roce 2010 stanovisko zahrnující povinnosti SBS a soukromých detektivů v souvislosti s jejich činností. [22]

3.9 Zákon o střelných zbraních a střelivu

Tento zákon č. 119/2002 Sb., upravuje mimo jiné podmínky pro nabývání, vlastnictví, držení, nošení zbraní nebo střeliva a rovněž tak práva a povinnosti držitelů zbraní nebo střeliva. Zaměstnanci SBS se mohou při výkonu své činnosti setkat se situací, kdy budou muset adekvátně zasáhnout proti možného hrozícímu nebezpečí a to i s využitím střelné zbraně, samozřejmě v mezích daného zákona. Mezi nejdůležitější ustanovení tohoto zákona patří níže uvedené.

Ustanovení § 3 – zde je pojednáno o rozdělení zbraní do příslušných kategorií.

Ustanovení § 16, § 17, § 20 a § 21 – v těchto ustanoveních je zahrnuto rozdělení zbrojních průkazů, podmínky pro vydání zbrojního průkazu a podmínky odborné a zdravotní způsobilosti. Dalšími důležitými ustanoveními jsou § 29 a § 30, kde se hovoří o oprávnění a povinnostech držitelů zbrojního průkazu. [23]

3.10 Zákon o svobodném přístupu k informacím

Zákon č. 106/1999 Sb., úzce souvisí s Listinou základních práv a svobod, konkrétně pak s článkem 17, v němž je mimo jiné uvedeno, že orgány státní správy a územní samosprávy jsou povinny poskytovat informace o své činnosti. Toto ustanovení je pak zakotveno i v samotném Zákoně o svobodném přístupu k informacím, konkrétně pak v ustanovení § 2 odst. 1 – „*Povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.*“ [24]

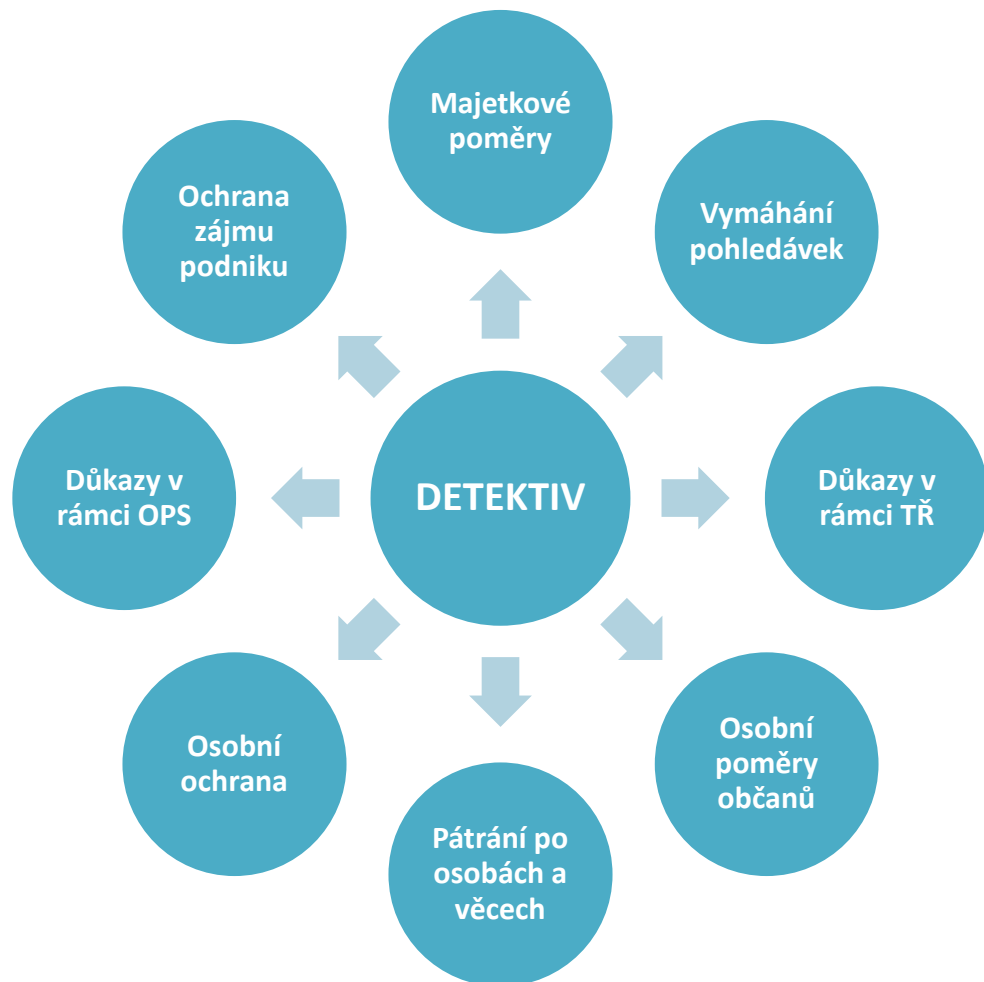
3.11 Shrnutí

Do současné doby neexistuje v České republice žádná legislativa, jež by konkrétně upravovala oblast provozu a poskytování SBS. Chystaný zákon o provozování soukromých bezpečnostních činností patří mezi nejdéle připravovanou legislativu, jejíž počátky sahají již do roku 1991, kdy byl podaný první návrh na právní úpravu tehdejších detektivních a bezpečnostních služeb. Autorem předkládaného návrhu nově vznikající právní normy je Ministerstvo vnitra ČR, které hodlá vládě ČR tento návrh předložit nejpozději do září roku 2017. Občané si připravovaný návrh zákona mohou prohlédnout na internetových stránkách Ministerstva vnitra ČR, kde je volně stažitelný. Otázkou zůstává, jak bude tato chystaná právní úprava přijata ze strany subjektů poskytujících SBS. Negativní stanovisko k předkládanému návrhu již opakovaně vyjádřila Unie soukromých bezpečnostních služeb České republiky, z jejíž strany je novela kritizována. [25] [26]

Na základě výše uvedeného výčtu právních norem je zřejmé, že zaměstnanci SBS nedisponují žádnými zvláštními oprávněními vůči jiným osobám, tedy mají stejná práva a zároveň i povinnosti jako kterýkoliv jiný občan ČR a mohou zasahovat do práv a svobod ostatních občanů pouze v mezích litery zákonů, které byly vymezeny ve výše uvedené kapitole.

4 ZÍSKÁVÁNÍ INFORMACÍ OD ZÁJMOVÝCH OSOB

Získávání informací od zájmových osob v průmyslu komerční bezpečnosti je nejvíce relevantní pro níže uvedené profese v této kapitole, respektive soukromé detektivní činnosti, tedy služby poskytované soukromými detektivy v oblasti tzv. klasické detektivní činnosti.

Obr. č. 3 Zaměření činnosti soukromého detektiva [vlastní]

4.1 Informační zdroje

Jako informační zdroj můžeme označit osobu nebo zařízení, předmětem, či záznamový prostředek (nosiče informací), od nichž je možné získat informace, popřípadě určitou službu. Hlavním cílem je získat takové informace, které budou využitelné pro potřeby SBČ na základě požadavku klienta, jenž je možné zpravidla získat dvěma základními způsoby.

4.1.1 Informace z otevřených zdrojů

Otevřené informační zdroje představují v rámci detektivní činnosti přibližně 70 % obsahu relevantních informací. Opatření informací z otevřených zdrojů s sebou nepřináší žádná rizika možného protiprávního jednání osob, jenž tyto informace získávají. Mezi hlavní zdroje v této oblasti můžeme zařadit sdělovací prostředky, internet (Facebook, Instagram, ostatní sociální sítě), časopisy, noviny, odborné publikace, výpisy z obchodního a živnostenského rejstříku, výpisy z insolventního rejstříku, roční zprávy podniků, bakalářské a diplomové práce, analýzy konkurenčních výrobků apod. Do této kategorie také řadíme informace, které je možné získat na základě vyžádání od příslušných institucí, převážně státního charakteru, např. využití zákona č. 106/1999 Sb.

4.1.2 Informace získané specializovanou činností

Jedná se zejména o informace získané s využitím operativních činností, může se jednat zejména o informace poskytnuté na základě sdělení informátora, získané na základě informačního proniknutí do společnosti, utajovaného pozorování, či vytěžování osob. [27] [28] [29]

Informační zdroje lze rozlišit z hlediska získávání informací.

- Získané na základě přesvědčení.
- Získané na základě materiální odměny (finanční odměna).
- Získané na podkladě kompromitujících materiálů (pozor na ust. § 175 tr. zákoníku – Vydírání – kapitola 3). [2] [17]

4.1.3 Informátor

Osoba informátora je specifickým informačním zdrojem, který poskytuje soukromému detektivovi cílevědomě informace za určitou finanční odměnu. Tento informační zdroj řadíme do druhé informační skupiny, jelikož jsou informace od této osoby získávány specializovanou činností. Vytěžování osoby informátora je prováděno buď jednorázově, dle aktuálních potřeb, nebo pravidelně (systematicky) a to s ohledem na charakter detektivní zakázky či operativní detektivní situaci.

Požadavky na informační zdroje z hlediska osoby informátora.

- **Informační schopnost** – tato schopnost je dána psychickými schopnostmi, vlastnostmi a dovednostmi získávat zájmové informace.

- **Informační vhodnost** – zde záleží na možnostech přístupu k zájmovým informacím a získání těchto informací.
- **Informační spolehlivost** – jde o charakterové vlastnosti osoby poskytující informace, v nichž je třeba zejména zohlednit pravdivost, pravidelnost, objektivitu a důvěryhodnost poskytovaných informací.[8]

Informátor hraje v procesu získávání informací své nezastupitelné místo. Dobrý informátor je nejcennější zdroj informací.

4.2 Pátrání po osobách a věcech

Výhodou využití soukromého detektiva oproti státním složkám může být fakt, že se detektiv může zaměřit pouze na jeden konkrétní případ, kterému může věnovat veškerý svůj pracovní čas. Další skutečností může být nedůvěřivost některých občanů - klientů v práci státních složek, nebo soukromé důvody, proč využijí právě služeb soukromých detektivních činností. V rámci pátrání se bude činnost soukromého detektiva zaměřovat na vytěžování osob z řad blízkého okolí osoby (rodina, přátelé, kluby, barvy, podniky), jenž je jeho předmětem zájmu, rovněž tak v rámci pátrání po věcech, kde bude jednou z činností spolupráce s bazary, zastavárnami a překupníky. Zde bude hrát převážnou úlohu prvotní analýza zjištěných informací a spolupráce s větším okruhem vytěžovaných osob.

4.3 Informace jako důkazní prostředek v rámci občanskoprávních sporů

V současné době jde o jednu z hlavních činností a využití služeb soukromého detektiva. Každý občan ČR má možnost využít činnosti soukromého detektiva za účelem získání relevantních důkazů a dalších podpůrných informací o důkazech sloužících na svoji obhajobu v rámci občanskoprávního sporu či správního řízení. Zejména se bude jednat o důkazy listinné podoby, výpovědi svědků, znalecké posudky, ale i audio, video nahrávky a odborná stanoviska.

V průběhu detektivní zakázky dochází ze strany soukromého detektiva k vyhledávání samotných informací, které mohou být důkazním prostředkem, jež je následně prováděn před příslušným orgánem. Činnost soukromého detektiva tedy může spočívat ve vyhledání osoby, která může například formou své výpovědi, jejíž obsah soukromý detektiv zadokumentuje nejlépe v písemné podobě s ověřeným podpisem osoby (např. u notáře), nebo fyzickou

svědeckou výpovědí přímo u příslušného orgánu. V této souvislosti je nutné zmínit, že samotná svědecká výpověď patří mezi základní občanské povinnosti každého občana a zpravidla bývá jedním z nejméně využívaných a prováděných důkazních prostředků nejen v občanskoprávních sporech. Jako důkaz ve správním řízení lze pak využít a provést jen ten, jenž byl získán zákonnými prostředky. Samotný soukromý detektiv se může dostat i do role svědka, který svoji svědeckou výpovědí o skutečnostech, které v rámci své činnosti zjistil, může přispět k obhajobě svého klienta, rovněž tak může svoji činností obstarávat informace o důkazech pro klientova obhájce. [9]

4.4 Informace jako důkazní prostředek pro trestní řízení

V rámci trestního řízení může soukromý detektiv svoji činností přispívat zejména k zjišťování a zajišťování informací a informací o důkazních prostředcích ve prospěch svého klienta (či nepospěch protistrany), zejména v rámci spolupráce s obhájcem, kterému může svoji operativní činností obstarávat relevantní informace využitelné pro trestní řízení. Obhájce tak zajišťuje oprávněné zájmy svého klienta z pohledu aplikace práva a soukromý detektiv zajišťuje tyto zájmy z pohledu vyhledávání a získávání informací v rámci svého šetření mezi zájmovými osobami, prostředím a vyhledáváním dalších materiálních důkazních prostředků. Dokazování je ovšem prováděno v těchto případech ze strany orgánů činných v trestním řízení. Spolupráce se soukromým detektivem nabývá na síle v momentu, kdy je klient nespokojen s činností orgánů činných v trestním řízení, nebo vůči těmto orgánům nemá patřičnou důvěru. V rámci činnosti soukromého detektiva je nezbytná i aplikace kriminalisticko-taktických metod, které by měly být uplatňovány při výkonu činností, avšak je nutné uvést, že soukromý detektiv není oprávněn užívat tyto metody v takovém rozsahu, jako orgány činné v trestním řízení.

Specifikum těchto metod spočívá ve využití informací uložených ve vědomí člověka - paměťové stopy, dále pak k dokumentaci a využívání materiálních stop a zajištění nositelů relevantních informací. Mezi tyto metody řadíme i výslech, který slouží k zachycení věrohodné výpovědi osoby pro účely trestního řízení, jenž provádí orgány činné v trestním řízení (PČR).

4.5 Informace pro účely vymáhání pohledávek

Činnost soukromého detektiva v této oblasti zahrnuje podporu činnosti právních zástupců s cílem vyhledávání a zajišťování informací o dlužníkovi pro potřeby zákonného vymáhání

pohledávek. Dále se může jednat o činnost na podporu soudních exekutorů ve prospěch věřitelů. Důležité je také zmínit, že se může jednat v opačném případě o činnost napomáhající osobě dlužníka, jenž spočívá v získávání informací potřebných k vyvrácení zájmů věřitele, které se mohou zdát klientovi neopodstatněné (možnost falešných směnek, dlužních úpisů, uzavřených smluv apod.). V tomto ohledu jsou využívány služby soukromých detektivů jak ze strany fyzických osob (občanů), tak ze strany podnikatelských subjektů (firmy, organizace).

4.6 Informace týkající se majetkových poměrů

V této oblasti získává soukromý detektiv informace jako podpůrný prostředek pro činnost právního zástupce pro účely soudního řízení v rámci vymáhání pohledávek ze strany svého klienta, rovněž tak pro podporu soudních exekutorů při provádění výkonu soudních exekucí. Tato činnost úzce souvisí s činností za účelem vymáhání pohledávek ve prospěch svého klienta. Dále se může jednat o informace v rámci sporů v oblasti rodinného práva (rozvodové kauzy, majetková přiznání apod.). [2] [9]

4.7 Informace týkající se osobních poměrů

Informace v této oblasti jsou ze strany soukromého detektiva získávány především pro účely rodinného práva. Mohou to být např. informace na podporu právního zástupce klienta v řízení před soudem o přidělení dítěte do péče. Tyto informace jsou získávány ve většině případů ve dvou rovinách, konkrétně ve prospěch klienta a zároveň v neprospěch žalované strany. Rovněž jsou tyto informace získávány pro podnikatelské subjekty a jejich management v rámci zajišťování personální bezpečnosti, bezpečnosti informací uvnitř podniku a dále pak obchodní a provozní bezpečnosti, přičemž konkrétněji o této problematice bude pojednáno v následujících odstavcích.

4.8 Informace na ochranu zájmů podniku

Činnost soukromého detektiva v podniku spočívá zejména ve vyhledávání protiprávního jednání, které má za následek poškozování zájmu podniku – společnosti. V současné technologicky vyspělé době mají společnosti enormní zájem na tom, aby nedocházelo k vynášení informací týkajících se obchodního tajemství a činnosti samotného podniku. Činnost soukromého detektiva při ochraně zájmů podniků zasahuje zejména do níže uvedených oblastí.

- Ekonomické zájmy.
- Prověrky stávajících i potencionální zaměstnanců.
- Prověrky stávajících i potencionální obchodních partnerů.
- Rozkrývání latentní kriminality.
- Zajišťování komplexní informační bezpečnosti.
- Zajišťování režimových opatření. [1] [2] [30]

4.9 Osobní ochrana

Výkonem osobní ochrany ze strany soukromého detektiva se rozumí provádění specializované detektivní činnosti, která směřuje k poskytování osobní ochrany významným osobám, klientům, vedoucím pracovníkům společností apod. V rámci poskytování osobní ochrany využívá soukromý detektiv zejména metody pozorování a vytěžování osob s cílem získat co nejvíce informací, které je třeba dále vyhodnocovat za účelem kvalitní přípravy a výkonu samotné osobní ochrany. Tuto činnost soukromého detektiva řadíme mezi tzv. obranné detektivní služby. [11] [29]

4.10 Možná rizika trestní odpovědnosti soukromých detektivů

Při výkonu výše uvedených činností je nutné, aby se soukromý detektiv nedopustil jednání, které by mohlo naplňovat znaky skutkové podstaty některých z níže uvedených trestným činů.

- § 146 – Ublížení na zdraví (možné konflikty při výkonu osobní ochrany)
- § 170 – Zbavení osobní svobody
- § 171 – Omezování osobní svobody (ve vztahu k § 76 odst. 2 tr. řádu)
- § 175 – Vydírání (ve vztahu k vymáhání pohledávek)
- § 178 – Porušování domovní svobody (šetření v místě bydliště)
- § 180 – Neoprávněné nakládání s osobními údaji
- § 181 – Poškození cizích práv
- § 182 – Porušení tajemství dopravovaných zpráv
- § 183 – Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí
- § 184 – Pomluva
- § 230 – Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací
- § 255 – Zneužití informace a postavení v obchodním styku

- § 316 – Vyzvědačství (zpravodajství)
- § 332 – Podplácení
- § 346 – Křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek (svědectví u soudu)
- § 354 – Nebezpečné pronásledování
- § 367 – Nepřekážení trestného činu
- § 368 – Neoznámení trestného činu [15]

4.11 Profese v průmyslu komerční bezpečnosti

Zmiňovaná metoda vytěžování osob směřující k získání informací je složitý proces, závisící na mnoha faktorech, při kterém jsou využívány téměř všechny metody, prostředky a formy soukromé detektivní činnosti. Nejdůležitějším faktorem ovšem bude samotná vytěžující osoba, jeho aktivita cílená vůči vytěžovaným osobám a samozřejmě vytěžovaná osoba a její zainteresovanost v daném případě. V průmyslu komerční bezpečnosti bude metoda detektivního vytěžování využívána převážně ze strany soukromých detektivů, strážných a dalších níže uvedených profesí.

- **Soukromý detektiv**

Činnost soukromého detektiva můžeme chápat jako specifickou formu pátrací činnosti uskutečňovanou s využitím jednotlivých metod, forem a prostředků soukromé detektivní činnosti. Jedná se o modifikovanou podobu výkonu služby příslušníků PČR, zejména pak služby pořádkové policie a služby kriminální policie a vyšetřování, jež je realizována na komerčním základě s cílem dosažení zisku. Tato soukromá detektivní činnost je v oblasti trestního práva oproti PČR značně omezena a je poskytována právníckým a fyzickým osobám podpůrně tam, kde je ze strany zadavatele (klienta) z různých důvodů nedůvěra v objektivní a účinnou činnost policie nebo z různých důvodů je klient nespokojený s dosavadním postupem orgánu PČR.

Hlavní náplní činnosti soukromého detektiva je zjišťování skutečností, jež mohou posloužit jako důkazní prostředek v řízení před soudem nebo správním orgánem, dále pak skutečnosti týkající se jednání fyzických či právníckých osob, osobních stavů občanů, nebo majetkových poměrů, pátrání za účelem vymáhání pohledávek dlužníků a vyhledávání protiprávních jednání, které mohou ohrozit obchodní tajemství a činnost podniků.

S ohledem na vytěžování osob se soukromý detektiv zaměřuje na všechny zmiňované oblasti zdrojů informací.

Dále může být využíván při kontrole dočasně neschopných zaměstnanců ve smyslu kontroly povinnosti nemocného zdržovat se v době dočasné pracovní neschopnosti v místě pobytu a dodržování rozsahu povolených vycházek.

- **Strážný**

Strážný je uniformovaný pracovník fyzické ostrahy, mezi jehož základní činnost patří kontrola a dohled nad majetkem střeženého objektu, činnost směřující k zabránění pachatelů v rozkrádání majetku, dohled nad dodržování veřejného pořádku, zabránění vstupu neoprávněným osobám do objektu, ochrana odstavných ploch v blízkosti střeženého objektu, dále pak opatření směřující k zabránění okrádání zákazníků ve střežených obchodech, restauracích, hotelech a dalších objektech.

V rámci své profese se tedy setkává s osobami narušujícími veřejný pořádek, dopouštějícími se drobných krádeží v obchodních domech, osobami pokoušejícími se vniknout do střeženého objektu, agresivními osobami apod.

Dále provádí preventivní činnost spočívající v pohyblivé kontrole střeženého objektu ve formě pochůzkové služby, či motorizované hlídky, dle rozvrženého časového plánu nebo namátkovou kontrolou, a v případě narušení objektu provádí prvotní úkony k zadržení pachatele a jeho následné předání orgánu PČR.

Činnost strážného spočívající ve vytěžování osob směřuje zejména ke zjištění informací vztahujících se k protiprávnímu jednání osoby, předmětu jeho zájmu a okolnostem daného případu. Může se jednat o informace směřující k vypátrání odcizeného zboží, zjištění a vypátrání spolupachatelů, způsobu vniknutí do střeženého objektu apod.

V případě zadržení podezřelé zájmové osoby při krádeži zboží, či neoprávněném vniknutí do střeženého objektu, může strážný kvalitním vytěžením osoby získat důležité informace, které mohou posloužit k rozkrývání organizované skupiny zlodějů, zjištění a zadržení případných ostatních pachatelů a zabránění dalšímu páčání protiprávního jednání.

V praxi se tak může jednat o případ, kdy strážný zadrží pachatele v objektu a po prvotním vytěžení osoby zjistí, že se pachatel do objektu vloupal společně s dalšími osobami, které na něj čekají i s odcizenými věcmi na předem dohodnutém místě. Na základě takto získaných informací a včasným operativním řešením celé situace, může strážný vyrozumět hlídku PČR, která spolupachatele dopadne na místě činu a tím dojde k uchránění majetkových hodnot klienta.

- **Bodyguard**

Osobu bodyguarda bychom mohli nazvat jako soukromého detektivního, ochránce, který poskytuje specializovanou metodu detektivní činnosti spočívající v zajištění bezpečnosti chráněné osoby. Jedná se o komplexní činnost soukromého detektiva, v rámci níž jsou využívány další detektivní metody (pozorování, vytěžování apod.). Důležitým aspektem při této činnosti je i spolupráce s PČR. Při výkonu své činnosti bude využívat zejména operativního detektivního vytěžování osob s ohledem na bezpečnostní situaci svého klienta. V jeho zájmu budou tedy osoby, které se pohybují v okolí klienta (chráněné osoby), případně které chtějí vstoupit do chráněného prostoru. Vytěžování osob bude tedy zaměřeno na získávání informací za účelem bezproblémového průběhu provádění osobní ochrany klienta. Dále bude vytěžování osob důležité z hlediska prověření solventnosti klienta, což poslouží bodyguardovi ke zvážení, zda detektivní zakázku přijmout, či nikoliv.

- **Hotelový detektiv**

Činnost hotelového detektiva je možno charakterizovat jako nižší stupeň soukromé detektivní činnosti. Jde o jakýsi přechod mezi službami ochrany majetku a osob a soukromými detektivními službami. Obsahem činnosti je zajišťování ochrany majetku a osob v hotelích, restauracích, zábavných centrech, kasinech, hernách apod. Rozdíl mezi službou ochrany majetku a osob a soukromým detektivem v hotelu spočívá v tom, že soukromý detektiv vykonává službu v civilním (občanském oděvu), při své činnosti využívá forem, metod a prostředků soukromé detektivní činnosti, tedy činnost vykonává skrytým způsobem. Vedle dozoru nad dodržováním veřejného pořádku bezpečnosti majetku i osob získává informace potřebné pro personální práci, informace sloužící k rozkrývání latentních forem protiprávního jednání, informace a reference potřebné pro obchodní činnost, zajišťuje součinnost a spolupráci s PČR, dále pak provádí pochůzky hotelovými prostory s cílem kontroly neoprávněných vstupů nepovolaných osob a další činnosti dle požadavků ze strany vedení předmětného hotelu.

- **Detektiv v podniku**

Náplní práce detektiva v podniku je vyhledávání a odhalování protiprávního jednání, které poškozují ekonomické zájmy podniku. Tuto činnost lze chápat jako určitou součást ochrany podnikové bezpečnosti, zabývající se ochranou vnitřních a vnějších zájmů. Do kategorie vnitřních zájmů podniku můžeme řadit monitorování personálních vztahů a ochrany zaměstnanců, ochrana podnikových informací, přehled o obchodních partnerech a kontak-

tech, tedy dodržování vnitřní politiky bezpečnosti podniku. Mezi vnější zájmy a vztahy pak můžeme řadit prověrky obchodních partnerů, znalost okolí firmy a spolupráce se státními orgány. Nedílnou součástí detektiva v podniku je pak rozkrývání ekonomické kriminality, kdy se může jednat o zneužití pracovního zařazení jednotlivých zaměstnanců podniků, kteří zneužijí svého postavení k vlastnímu obohacení na úkor majetku podniku (rozkrádání majetku podniku). Důležitým úkolem je rovněž typování a možné odhalování tzv. nasazených zaměstnanců ze strany konkurenční společnosti s cílem získávání a vynášení informací z předmětného podniku v rámci konkurenčního boje.

- **Detektiv na společenských akcích**

Činnost soukromého detektiva při zajišťování společenských akcí spočívá v ochraně majetku, osob a plnění dalších povinností dle detektivní zakázky. Při této činnosti soukromý detektiv provádí otypování možných konfliktních osob, které by mohly narušit průběh akce. V rámci této činnosti může při přípravě, nebo v průběhu akce, využít své informační zdroje (osoby), od nichž může zjistit možné připravované narušení společenské akce. Důležitou úlohu hrají jednotlivé požadavky pořadatelské služby, materiální, technická a personální připravenost.

- **Bezpečnostní manažer**

Bezpečnostní manažer se zabývá problematikou zabezpečení aktiv v podniku. Jde o specializovaného pracovníka zabývajícího se ochranou hmotného a nehmotného majetku a také osob. Bezpečnostní manažer navrhuje opatření pro boj s vnitropodnikovou kriminalitou, kterou vyhledává a zabezpečuje její řešení a následné předcházení jejího vzniku. Nedílnou součástí jeho práce je rovněž dohled na průběh přijímacího řízení nových uchazečů v dané společnosti.

Bezpečnostní manažer musí mít vždy na paměti, že Achillovou patou zabezpečení podniku je lidský faktor (zaměstnanec). [11]

- **Detektiv - vyšetřovatel**

Jde o specifický směr soukromé detektivní činnosti vyžadující vysoký stupeň právního vědomí a právních znalostí. Můžeme hovořit o jakési modifikované podobě vyšetřovatele služby kriminální policie a vyšetřování aplikovanou do průmyslu komerční bezpečnosti. Rozdílem bude ovšem neexistence procesních pravomocí v trestním řízení a možnosti uplatnění procesních postupů jako vyšetřovatelé u PČR, zejména pak možnost vynucení

přítomnosti osoby při požadovaném úkonu. Činnost soukromého vyšetřovatele směřuje do oblasti objasňování skutkových dějů z různých oblastí, včetně kriminality a odhalování osob, které byly pachateli těchto zájmových skutkových dějů. K legalizaci získaných informací a důkazů může dojít například formou výpovědi svědka. Pojem detektiva vyšetřovatele úzce souvisí s pojmem detektivního vyšetřování.

- **Detektiv – zpravodajský pracovník**

Pod tímto pojmem můžeme označit osobu – sociotechnika – soukromého detektiva, který se za využití metody vytěžování osob snaží získat informace pomocí sociotechnických metod, za účelem předání těchto informací klientovi, zpravidla se bude jednat o top manažery, vedení politických stran a vedoucí pracovníky institucí a organizací. Hlavním cílem činnosti zpravodajce je zamezení momentu překvapení a předvídání kroků konkurence. Dále zabezpečuje část detektivních služeb spojenou se získáváním relevantních informací ze zájmového prostředí, prověrku těchto informací a další použití pro vytváření nových informačních toků. Mezi typické sociotechnické metody používané soukromými detektivy – zpravodajskými pracovníky můžeme uvést následující:

- Vydávání se za pracovníka společnosti.
- Vydávání se za zástupce dodavatele partnerské firmy.
- Vydávání se za nového pracovníka.
- Vydávání se za osoby, která má pomoci s aktuálním problémem.
- Zasilání bezplatných aktualizací (trojský kůň apod.).
- Používání terminologie využívané ve společnosti (budování důvěry).
- Nabízení odměn a lepší práce.
- Záměrné podstrčení tiskopisů na podatelny podniků.
- Žádosti na recepční.
- Vydávání se za zaměstnance z jiné pobočky stejné organizace.[2]

- **Detektiv v obchodních domech a centrech**

Činnost detektiva v těchto prostorech spočívá v zajišťování ochrany majetku a osob v obchodech, obchodních domech, na výstavách, veletrzích apod., a to zpravidla skrytým způsobem, za využití forem, metod a prostředků soukromé detektivní činnosti.

Detektiv v obchodních domech, centrech provádí zejména dozor nad dodržováním veřejného pořádku a bezpečnosti, otypovává podezřelé osoby (v případě navázání kontaktu s informátorem může dojít k vytěžení a získání informací o možných připravovaných krádežích, či jiných protiprávních jednání ze strany podezřelých osob).

- **Forenzní vyšetřovatel - auditor**

Forenzním vyšetřovatelem bývá zpravidla externě najatý odborník v oblasti odhalování a vyšetřování latentní hospodářské kriminality uvnitř podniku. Jedná se o osobu, která by měla mít zkušenosti a znalosti z oblasti účetnictví, právního odvětví a rovněž soukromých detektivních činností. Při provádění šetření se forenzní vyšetřovatel zaměřuje mimo jiné i na informace získané od zaměstnanců společnosti, se kterými vede s jejich souhlasem rozhovory. Dále vyhledává případně svědky, vazby mezi těmito svědky a podezřelými osobami. Výstupem vyšetřování je auditorská zpráva, která by měla obsahovat přesné, objektivní informace a výsledcích vyšetřování. To je důležité zejména s ohledem na možné předkládání zjištěných informací v rámci budoucího soudního řízení.

[1] [9] [31] [32]

4.12 Shrnutí

Činnost výše uvedených profesí je založena na komerčním účelu s cílem získat informace pro daného klienta, k čemuž jsou využívány veškeré detektivní metody, které jsou odvozeny od kriminalistických metod užívaných příslušníky PČR. Jak bylo zmíněno v poslední podkapitole, při získávání informací pro klienta se soukromý detektiv může vystavit možnému trestnímu postihu, a proto se musí při plnění zakázky pro klienta opírat o výše uvedenou legislativu.

Metoda vytěžování osob bude v praxi využívána především ze strany soukromého detektiva. Tato metoda vyžaduje ve většině případu osobní kontakt se zájmovou osobou, který můžeme rozdělit do tří kategorií.

- **Jednorázový kontakt** – soukromý detektiv se s vytěžovanou osobou setkává pouze jednou, získané informace jsou součástí kontextu ostatních informací, které jsou následně zpracovány a vyhodnocovány. Při jednorázovém kontaktu může nastat situace, kdy bude nutné osobu vytěžit opakovaně za účelem získání dalších informací, popřípadě doplnění její výpovědi. Zde nastává opakované setkání – kontakt.

- **Opakovaný kontakt** – činnost soukromého detektiva v tomto případě směřuje k doplňování již dříve získaných informací, popřípadě získání nových informací.
- **Formální kontakt** – jedná se o kontakt s osobou, která souhlasila se spoluprací se soukromým detektivem za určitou finanční odměnu, ve většině případů je následně sjednána dohoda o dlouhodobější spolupráci.

Samotnému vyhledání a následnému setkání s osobami za účelem získání informací by měla předcházet příprava spočívající ve vhodném výběru těchto osob. V tomto směru musí detektiv nejprve posoudit, zda daná osoba disponuje relevantními informacemi, zhodnotit míru následné spolupráce a brát v potaz věrohodnost a spolehlivost možných poskytovaných informací.

Samozřejmě mohou nastat situace, zejména u ostatních profesí v průmyslu komerční bezpečnosti, mezi něž můžeme zařadit strážného, či bodyguarda, v nichž se tyto profese nebudou moci připravit na vytěžování konkrétní osoby (zadržení osob v podnicích, při krádeži, zjišťování informací a důvodech, proč se dotyčná osoba nachází právě na tomto místě apod.).

Při získávání podpůrných informací pro soudní spory vedené podnikatelským subjektem je vhodná spolupráce soukromého detektiva s advokáty, komerčními právníky či podnikovými právníky, kteří danou společnost v tomto soudním sporu zastupují. Advokát, komerční právník či podnikový právník by měl v tomto směru definovat, jaké informace a jaké důkazy je třeba k danému případu zjistit či zajistit. Zde je nutné zmínit, že tyto informace může soukromý detektiv sdělit pouze osobě, která si jeho služby objednala, nebo osobě, které jsou tyto informace určeny, kdy takto musí nakládat i s ostatními materiály získanými v souvislosti s jeho konkrétní zakázkou.

Pro tyto účely může využít soukromý detektiv institutu zmocněnce, který byl zmíněn v kapitole č. 3. V rámci tohoto institutu může nabídnout svému klientovi analýzu trestních spisů spočívající v pořízení jejich kopií, prostudování a vyhodnocení. Na základě vyhodnocení pak může proběhnout prověrka doposud zjištěných skutečností a případně zadokumentování nově zjištěných skutečností a tím rozšíření informací, které mohou být budoucími důkazními prostředky. Ve spolupráci s advokátem je možno provádět různé operativní kombinace a zajistit tak co nejrelevantnější informace pro průběh trestního řízení. Důležité je ovšem, aby takto nebylo zasahováno do činnosti PČR.

Činnost soukromého detektiva při získávání informací od zájmových osob bychom mohli také označit jako určitý technologický postup s využitím speciálních metod a prostředků soukromých detektivních činností. Při této činnosti je patrné, že metoda detektivního vytě-
žování, prostřednictvím níž jsou získávány informace, je komplexní metodou prostupující
napříč všemi metodami detektivních činností. [8] [9]

5 INTERDISCIPLINÁRNÍ POJETÍ POLICEJNÍHO VÝSLECHU

Problematika policejního výslechu byla v závěrečné teoretické části diplomové práce zmíněna zejména z důvodu možného využití a aplikování taktických postupů při provádění policejního výslechu do modifikované podoby v průmyslu komerční bezpečnosti, což bylo jedním z cílů diplomové práce. Důležité je zmínit, že v průmyslu komerční bezpečnosti nepoužíváme pojem výslech, či podání vysvětlení, avšak hovoříme zde, jak bylo již v úvodu diplomové práce zmíněno, o pojmu řízený rozhovor, detektivní vytěžování osoby, popřípadě také operativní vytěžování, které provádí soukromý detektiv přímo v terénu.

Na policejní výslech lze nahlížet z několika pohledů. Z pohledu trestního práva jde o procesní úkon, z kriminalistického hlediska se jedná o jednu z kriminalistických metod, a z pohledu forenzní psychologie pak o specifickou formu sociálního styku. Trestní právo stanovuje základní zásady pro vedení výslechu ze strany orgánů činných v trestním řízení. Jednotlivá ustanovení trestního řádu jsou závazná a zajišťují základní náležitosti, které musí každý výslech, jako vyšetřovací úkon splňovat. Kriminalistika, respektive její podobor kriminalistická taktika, se zabývá problematikou výslechu v podobě obecných postupů a praktických rad a doporučení k získávání právně a kriminalisticky relevantních informací o spáchaném skutku. Forenzní psychologie pak na kriminalistiku navazuje, přičemž zastává funkci podpůrné disciplíny v tom, že poznává a rozvíjí psychologickou stránku výslechu. [33]

5.1 Trestně právní pojetí výslechu

Výslech je v pojetí trestního práva důkazním prostředkem směřujícím k získávání výpovědi od vyslýchaného jako nositele důkazu. Smyslem výslechu je tedy získat informace a skutečnosti prostřednictvím výpovědi vyslýchané osoby. Výpověď je zaznamenávána do protokolu v písemné formě s dodržением ustanovení trestního řádu, který stanovuje podmínky jeho provedení a meze, které nemohou být při výslechu překročeny. Výpověď z pohledu trestního práva procesního slouží jako důkazní prostředek, který je opatřován pro účely trestního řízení.

5.2 Kriminalistické pojetí výslechu

Z pohledu kriminalistiky můžeme označit výslech jako kriminalistickou metodu, kterou se na základě zákona získávají formou výpovědi kriminalisticky a právně významné informace, které jsou uloženy jako paměťová stopa obsažená ve vědomí vyslýchané osoby, za

přísného dodržení zákonem daných práv a povinností vyslýchaného a vyslychajícího. Úkolem výslechu je v souladu s ustanovením trestního řádu získat úplnou a pravdivou výpověď o vyšetřované události. Jeho záměrem je, aby se při protokolaci výpovědi vyslýchaného získaly věrohodné a co nejúplnější poznatky o vyšetřované události, tedy zjištění skutkového stavu věci.

Jedním z možných kritérií dělení výslechu z hlediska vztahu vyslychané osoby k vlastní výpovědi může být následující:

- Výslech osoby, která chce vypovídat pravdu a tuto pravdu opravdu vypovídá.
- Výslech osoby, která chce vypovídat pravdu, ale jejich výpověď je, ať už z objektivních nebo subjektivních důvodů, nepřesná, neúplná nebo v rozporu s objektivně již zjištěnými fakty (špatná paměť, velká fantazie, tendence domýšlení souvislostí).
- Výslech osoby, která nemá v úmyslu vypovědět pravdu a pravdu nevypoví. [34]

5.3 Psychologické pojetí výslechu

Psychologie se zabývá výslechem ve dvou rovinách, v první rovině zkoumá psychologické okolnosti, jimiž je popisován a objasňován samotný výslech osoby určité aktuální dění. Předmětem zkoumání forenzní psychologie je tedy výslech, jenž je chápán jako určitá zvláštní forma interpersonálního jednání, přičemž objasňuje psychologické souvislosti dění mezi vyslychajícím a vyslychanou osobou. Ve druhé rovině se pak zabývá výsledným produktem výslechu, který nazýváme výpověď – forenzní psychologie zkoumá faktory podmiňující kvalitu výpovědi mající význam při posouzení věrohodnosti konkrétní výpovědi určitého jedince. [35]

Při výslechu jsou tedy využívány poznatky forenzní psychologie jako pomocné vědy, která poskytuje teoretické informace jak rozpoznávat, vysvětlit, či ovlivňovat chování a prožívání vyslychaných osob. Základní smysl využití psychologie ve výslechu spočívá v porozumění psychickým jevům, které se odehrávají ve vědomí účastníků výslechové interakce.

Tuto oblast lze využít i v průmyslu komerční bezpečnosti a to tak, že poznatky z psychologie by měly zmiňovaným profesím pomoci odpovědět na níže uvedené otázky:

- Jak si vysvětlit značné rozpory ve výsledcích detektivního vytěžování osob?
- Jak se chovat při detektivním vytěžování?
- Na jaké osoby soukromé detektivní činnosti se zaměřit a v jakém pořadí?

- Jak pochopit, proč určitá osoba jednala tak jak jednala a nejednala jinak?
- Jak poznat povahové vlastnosti osob, které jsou objektem soukromé detektivní činnosti?
- Jak změnit, ovlivnit názory, povahové vlastnosti apod. osob, které jsou objektem soukromé detektivní činnosti, jak využít asertivních postupů rozhovorů a jednání?
[35]

5.4 Příprava výslechu

Příprava výslechu zahrnuje úkony, které je třeba provést před samotným výslechem. Jde o činnost, která ovlivňuje kvalitu výslechu, samotný průběh a jeho výsledek, skládající se z analýzy znalostí, schopností a psychického stavu vyslychajícího, analýzy dosud nashromážděných materiálů a dalších informací, analýzy osobnosti vyslychaného a činnosti spojené s vypracováním plánu výslechu.

5.5 Taktika výslechu

Taktikou výslechu nazýváme určitý proces skládající se z myšlenkových operací vyslychajícího, určitý soubor postupů, které jsou používány pro získávání informací při výslechu osoby. Postupy jsou voleny dle aktuálního požadavku na získání informací a dle etapy probíhajícího trestního řízení (postavení osob). Taktika výslechu navazuje na jeho samotnou přípravu. [34] [35] [37]

5.6 Metoda a typologie profilování

Typologie pachatelů je využívána při konstruování typických vyšetřovacích verzí o pachatelích jednotlivých druhů trestných činů. Tuto metodu můžeme též nazvat jako vytváření psychologického portréту pachatele. Katalogy typických vyšetřovacích verzí, jsou součástí metodik vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Užitečnost typických verzí se projeví v situacích, kdy pachatel konkrétního vyšetřovaného trestného činu je prozatím neznámý a spolehlivě zjištěných údajů a faktů je nedostatek. V těchto situacích vybírá vyšetřovatel z katalogu typických vyšetřovacích verzí všechny ty, které nejlépe vyhovují zjištěným faktům, a tím může dojít k vytipování vlastností možného podezřelého.

Podmínkou aplikace této metody je bohatý výskyt stop, z nichž lze odvodit způsob spáchání a možný motiv pachatele. Dalším předpokladem k využití této metody jsou obecné in-

formace z podobných, v minulosti objasněných případů, z nichž se vyvozují analogie ve vztahu k vyšetřovanému případu. Samotný psychologický profil by měl obsahovat takové charakteristiky, které se mohou výrazně projevit v pachatelově všedním životě, které jsou snadno pozorovatelné, specifické a nápadné. Tato metoda je doposud málo propracovaná a užívaná. [35] [36]

5.7 Druhy výslechu dle procesního postavení osob

Dle procesního postavení vyslychaných osob ve smyslu jednotlivých ustanovení trestního řádu, lze jednotlivé druhy výslechů rozdělit na níže uvedené:

- Výslech podezřelého dle § 76 odst. 3.
- Výslech podezřelé osoby ve zkráceném přípravné řízení dle § 179b odst. 3.
- Výslech obviněného dle § 90 – 95.
- Výslech obžalovaného dle § 207 – 208.
- Výslech osoby svědka dle § 97-104.
- Výslech svědka, jehož podoba a totožnost se utajuje dle § 55 odst. 2.
- Výslech znalce dle § 108.
- Podání vysvětlení (§ 61 zákona č. 273/2008 Sb., o PČR, § 158 trestního řádu). [17]

5.8 Shrnutí

Z výše uvedeného je zřejmé, že při výslechu vzniká mezi vyslychajícím a vyslychaným situačně podmíněná sociální závislost spočívající v potřebě vyslychajícího získat od vyslychané osoby potřebné informace. S tím souvisí možnost vyslychanou osobu ovlivňovat, za pomoci právních, psychologických či kriminalistických prostředků.

V této souvislosti je nutné zmínit problematiku věrohodnosti výpovědi, tedy co je sdělováno, a věrohodnosti vypovídající osoby. Jde o dvě vzájemně se podmiňující psychologické kategorie, tvořící psychologická kritéria hodnocení vyslychaného vyslychajícím. Objektivní posouzení věrohodnosti výpovědi a hodnověrnosti vyslychaného bývá často obtížné.

Za signály nevěrohodnosti výpovědi lze považovat např. rozpory ve verbálním projevu vyslychaného, používání předem naučených frází, u nichž bychom vzhledem k osobě vyslychaného nepředpokládali jejich použití. Dále pak může jít o držení se pouze zjištěných faktů ve výpovědi, používání často nepřímých a vyhýbavých odpovědí, mlčení jasných

faktů, nebo z nonverbálních projevů nejistota, zmatkování, agresivita, neupřímný pohled a uhýbání pohledem.

K odstranění této nevěrohodnosti nám mohou posloužit určité taktické doporučení a postupy, jejichž modifikovanou podobu je možné aplikovat v problematice průmyslu komerční bezpečnosti. [35]

6 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

V teoretické části bylo na úvod pojednáno o základních pojmech v oblasti soukromých bezpečnostních služeb se zaměřením na soukromé detektivní činnosti s využitím detektivních metod, forem a prostředků. Tyto formy, metody a prostředky vychází z činnosti příslušníku pořádkové policie a služby kriminální policie a vyšetřování PČR modifikované do podoby soukromé detektivní činnosti realizované na komerčním základě.

Je zřejmé, že soukromí detektivové při své činnosti nedisponují pravomocemi příslušníků bezpečnostních sborů a proto je jejich činnost v oblasti trestního práva – trestního řízení do značné míry omezena a poskytována na komerčním základě především v podobě spolupráce s advokáty klienta.

Tyto skutečnosti souvisí s druhou kapitolou teoretické části, která měla za cíl seznámit se základními právními předpisy, o které se budou profese v průmyslu komerční bezpečnosti při své činnosti opírat. Znalost těchto právních norem a orientace v právním řádu ČR by měla být jedním ze základních předpokladů pro výkon soukromých detektivních činností.

Třetí kapitola byla věnována obecnému povědomí o získávání informací od zájmových osob s využitím informačních zdrojů. V závěru této kapitoly je zmíněno upozornění možné trestní odpovědnosti soukromých detektivů při výkonu soukromě detektivních činností, což souvisí s právě výše zmiňovanou znalostí právních norem a nutností orientace v právním řádu ČR.

Ať už proti sobě sedí na jedné straně vyšetřovatel nebo soukromý detektiv, který vytěžuje zájmovou osobu na straně druhé, je patrné, že vždy dochází k vzájemnému působení mezi dvěma stranami, respektive účastníky řízeného rozhovoru. V této souvislosti má své nezastupitelné místo ve výslechové praxi psychologie, prostřednictvím jejichž poznatků lze efektivně působit na vytěžovanou – vyslýchanou osobou.

Čtvrtá kapitola teoretické části pojednává o interdisciplinárním pojetí policejního výslechu se zaměřením na kriminalistické hledisko. Kriminalistika má své nezastupitelné místo pro získávání, shromažďování a zpracování informací, informací o důkazech a v řadě případů i důkazů v rámci soukromé detektivní činnosti. V oblasti trestního řízení je ale důležité, aby důkazy byly zajišťovány ve většině případu právě orgány činnými v trestním řízení a to zákonem předepsaným procesním způsobem.

V závěru čtvrté kapitoly byla dále zmíněna jednotlivá paragrafová ustanovení trestního řádu, v nichž jsou definovány druhy výslechů dle procesního postavení osoby v trestním řízení. Před započítím sepsání výslechů, či podání vysvětlení, je každý policejní orgán povinen vyslýchanou osobu poučit o jejích právech a povinnostech. Mezi nejzákladnější právo každé osoby, patří právo odmítnout vypovídat dle jednotlivých ustanovení trestního řádu. Policejní orgán je o tomto povinen dotyčnou osobu poučit. Pakliže po řádném poučení osoba využije svého práva a odmítne k věci vypovídat, policejní orgán tyto skutečnosti zaznamená do protokolu (úředního záznamu), tento vytiskne a předloží osobě k podepsání.

Rozdíl mezi policejním orgánem a soukromým detektivem (nejen ve vztahu k možné výslechové/vytěžovací praxi) je rovněž ten, že soukromý detektiv nemá zákonné důvody přimět zájmovou osobu, aby se v dotyčný čas dostavila na stanovené místo k podání své výpovědi. V průmyslu komerční bezpečnosti vše závisí na dobrovolnosti zájmové osoby. Oproti policejnímu orgánu má soukromý detektiv pomyslnou výhodu. Zájmovou osobu před vytěžením nemusí poučovat dle ustanovení trestního řádu. Výše uvedené zmiňuji zejména s ohledem na možnost, že soukromý detektiv, pakliže dochází z jeho strany k vytěžování osoby, která z jistých důvodů odmítne vypovídat - podávat sdělení ve formě řízeného rozhovoru, může tuto osobu vhodnými metodami stimulovat k její výpovědi. Samozřejmě musíme brát v úvahu skutečnost, že se osoba dostavila např. do detektivní kanceláře na základě vlastní vůle a dobrovolnosti. [30] [31]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 ÚVOD DO PRAKTICKÉ ČÁSTI

Praktická část diplomové práce je zaměřena na profesi soukromého detektiva, na níž je názorně představen proces vytěžování zájmových osob, spočívající v taktickém postupu přípravy, prvotním získáváním informací k vytěžované osobě, následným zpracováním těchto informací s využitím otevřených informačních zdrojů a možných softwarových nástrojů s praktickou ukázkou, jenž dále přechází do operativní práce detektiva v terénu, a následným taktickým postupům při samotném vytěžování osob. U ostatních profesí v průmyslu komerční bezpečnosti je popsána taktická příprava značně omezena, nebo ji s ohledem na výkon profese není možné vůbec použít.

V závěrečné kapitole č. 10 je vytvořeno několik kategorizací osob dle různých hledisek, poté je podrobněji vypracována kategorizace vytěžovaného okruhu osob a návrh metodiky práce s těmito osobami.

Ke zpracování možné kategorizace osob a návrhu metodiky při práci s těmito osobami bylo využito vlastních autorových poznatků z výslechové policejní praxe. Dále byly vyhodnocovány písemné materiály, publikace a interních akty řízení PČR vztahující se k problematice výslechové policejní praxe. V těchto publikacích je ve většině případů klasifikace vyslychaných osob dle jejich procesního postavení v rámci trestního řízení (poškozený, svědek, znalec, podezřelý, obžalovaný, oběť), avšak v těchto publikacích jsou zmíněny pouze možné obecné taktické postupy.

Ke zpracování praktické části – návrhu možné metodiky práce s vytvořeným okruhem zájmových osob posloužily autorovi rovněž obecné poznatky dotazovaných kolegů policistů z pracovního kolektivu Územního odboru PČR Zlín. Důležité je ovšem uvést, že samotné taktické postupy při policejním výslechu osob není vhodné budovat pouze na teoretických základech, ale jak bylo zmíněno, velmi důležitou roli bude mít praxe a připravenost jednotlivých vyslychajících policistů.

Kapitola č. 8 bude zaměřena na možnost získávání informací k zájmové osobě se záměrem vytvoření určitého povědomí o této osobě, vazbách na další stykové osoby a dalších informací s cílem využití těchto nashromážděných informací při následném vytěžování osoby a sepsání jejího sdělení k dané události pro potřeby klienta. Z vytvoření určitého povědomí o této osobě bude soukromý detektiv mimo jiné využívat komplexních metod detektivních činností a operativního vytěžování osob v terénu.

8 PRVOTNÍ ZÍSKÁNÍ INFORMACÍ K VYTĚŽOVANÉ OSOBĚ

Jak již bylo zmíněno v úvodu praktické části této práce, prvotní postup získání informací k vytěžované osobě bude využíván ve většině případů právě ze strany soukromého detektiva, přičemž je zřejmé, aby před tím, než soukromý detektiv přistoupí k samotnému vytěžování osoby, získal o této osobě co nejvíce informací. Zejména je vhodné si ověřit, že daná konkrétní zájmová osoba vůbec požadovanými informacemi disponuje a vyhodnotit možnou vzájemnou spolupráci s touto osobou. Jak již bylo výše zmiňováno, důležitým aspektem v této souvislosti je také posouzení důvěryhodnosti možné výpovědi dotyčné osoby.

8.1 Sběr a analýza dat a informací k vytěžované osobě

Základním předpokladem činnosti soukromého detektiva by měla být schopnost vyhledání dat a zpracování těchto dat na informace. K této činnosti je možné využít níže uvedené informační zdroje.

- **Vnější otevřené zdroje**

Jde o využití veřejně dostupných informací (zdrojů). Výhodou je nepřetržitá dostupnost těchto zdrojů, rychlost a relativně finanční nenáročnost. Řadíme zde informace, které jsou v našem okolí, konkrétně se může jednat o internetové zdroje (Facebooku, Instagram, internetové vyhledávače, reklamy, satelitní snímky, výroční zprávy podniků apod.), televizi, zprávy, deníky, rozhovory v denících, televizi, rozhlase, záznamy přednášek na internetu apod. Jsou zde zahrnuty i informace, které jsou částečně zpoplatněny (informace o ekonomických subjektech, informace o telefonních číslech, výpis z katastrů, evidencí apod.). [29]

Z vlastní zkušenosti mohu říci, že bývá někdy s podivem, co vše o sobě a svých přátelích, rodinných příslušnících, místu, kde bydlí, pracují apod., mohou lidé ventilovat na nejznámější sociální síti **Facebook**.

Ve spoustě případů jsem v rámci svého dlouholetého působení u PČR využil této sociální sítě při pátrání po pohřešovaných osobách. Typickými příklady z praxe byly mladistvé osoby, zejména v letních prázdninových měsících, které se často nevracely domů, nebo z nejrůznějších důvodů ze svých domovů utíkaly – oznámení učinili zákonní zástupci s určitým časovým odstupem.

Ať už se jednalo o osoby z rodiny se stabilním zázemím, či osoby ze sociálně slabších rodin, téměř ve všech případech měly zejména mladistvé osoby profily na sociální síti Facebook, kde volně interpretovaly své názory, postoje a umísťovali své fotografie z míst, která navštívily, nebo fotografie s jejich blízkými osobami. Vytěžením jejich profilu bylo následně možné stanovit širší okruh stykových osob, mezi kterými bylo prováděno šetření a ve většině případů byla pohřešovaná osoba do několika mála hodin vypátrána a předána zpět zákonným zástupcům.

V několika případech jsem šetřením na facebookových profilech otypovaných osob získal informaci o místě jejich současného bydliště a dalším stykovým osobám.

Tyto informace většinou pocházely z umístěných fotografií na profilech. Rovněž tak lze z fotografií vyčíst informace o dopravních prostředcích, kterými se zájmové osoby pohybují. Soukromý detektiv nemá oprávnění k přístupu do základních registrů osob a vozidel, nemá tedy možnost, jako příslušník PČR, provádět lustrace osob a zjištění, jaké vozidlo osoba využívá, případně ve kterém vozidle byla v minulosti kontrolována hlídkou PČR.

Zmiňované vnější otevřené zdroje jsou rovněž důležité při náplni pracovní činnosti příslušníků PČR ve smyslu provádění šetření k osobě pachatele. V této souvislosti je nutné zmínit nezastupitelnou úlohou jednotlivých analytických oddělení PČR, respektive skupiny případových analýz, kde pracovníci – analytici, zpracovávají velká množství vstupních dat do reálné podoby pro potřeby vyšetřování jednotlivých trestných činů.

O možném vyhotovení takového výstupu k osobě částečně pojednám v níže uvedené podkapitole. Z vlastní zkušenosti mohu uvést, že samotná příprava před vytěžením zájmové osoby by neměla být nikdy podceňována a analytický výstup k osobě může být jedním z klíčových faktorů, který nám pomůže lépe poznat osobu. Zejména u osob podezřelých tato předchozí analýza může posloužit pro bližší pochopení daného případu a strukturu propojení ostatních osob a věcí. Dalším důležitým aspektem je získání informací o osobě vlastní detektivní operativní činnosti, která napomáhá dotvářet ucelenou představu o vytěžované osobě. Tato činnost je prováděna tzv. v terénu s využitím kombinace zmiňovaných detektivních metod a prostředků (využití metody detektivní kombinace).

- **Vlastní operativní činnost**

Jedná se o vlastní poznávací činnost soukromého detektiva, jež patří mezi nejčastěji používaný způsob získávání informací. Z časového hlediska se jedná o velmi náročný proces, v němž převládají individuální zkušenosti, znalosti a schopnosti soukromého detektiva. In-

formace takto získané jsou zpravidla ucelené, bezprostřední a relativně nezkreslené a utříděné a mohou být v některých případech již dostačující pro definování dalších potřeb.

Vlastní detektivní operativní činnost by měla doplnit informace získané z otevřených zdrojů. V některých případech je z taktického hlediska před samotným vytěžováním osoby nejprve vhodné zjistit, jak tato osoba ve skutečnosti vypadá, jak se obléká, jak navenek vystupuje, jaké má držení těla a další skutečnosti, které nám mohou pomoci obecně odhadnout její charakter a možné chování při prvním kontaktu.

8.1.1 Kategorie informací, které mohou být v detektivním zájmu

Jedná se o informace a skutečnosti, které je třeba prověřit v souvislosti se zadanou detektivní zakázkou – dle potřeby klienta ke konkrétní osobě za účelem detektivního vytěžení.

- Informace charakterizující zájmové osoby.
- Informace charakterizující zájmové prostředí, v němž se zájmové osoby pohybují.
- Informace vztahující se k možné útočné činnosti vůči klientovi.

8.1.2 Význam získaných informací

- Vytvoření uceleného informačního obrazu o zájmové osobě.
- Podklady pro organizaci a řízení následné činnosti.
- Možné vybudování další informační sítě (informátorů).
- Oblast detektivního operativního rozpracování.[38]

8.1.3 Možné výstupy zdokumentování

- **Textem** - menší přehlednost, vyjádření vztahů je obtížné a zdlouhavé.
- **Tabulkou** - stručnost, názornost, přehlednost ale náročnost.
- **Grafem** - přehlednost a názornost avšak nemusí pojmut celý problém.

8.1.4 Využití softwarových analytických nástrojů

V současném 21. století zaznamenáváme neustálý rozvoj informačních a komunikačních technologií, který má za následek exponenciální vývoj informačních systémů, jež obsahují mimo jiné velké množství dat – informací o zájmových objektech, respektive o zainteresovaných zájmových osobách. Kvalitní analytické nástroje mohou soukromému detektivovi

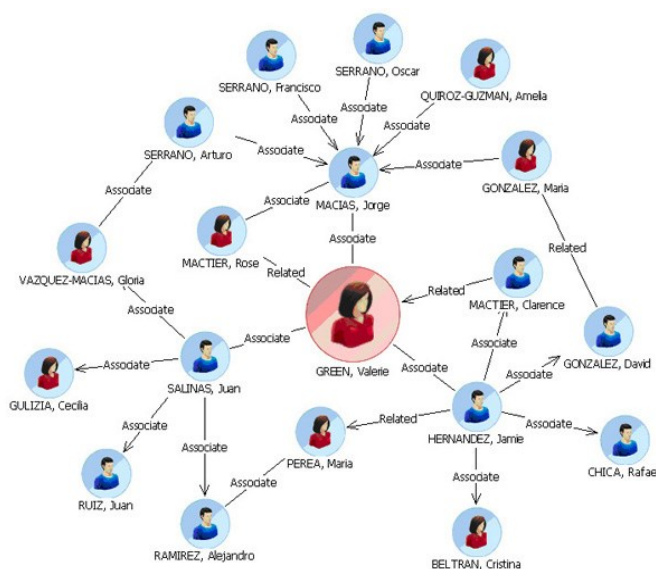
pomocí vytřídit jednotlivá data z různých informačních zdrojů a tato následně spojovat do souvislostí s budoucí vytěžovanou osobou.

Úspěšné provedení analýzy je závislé na kvalitě získaných vstupních informací a rovněž tak na práci s těmito informacemi. Pomoc softwarového nástroje tedy spočívá ve vizualizaci informací v kontextu různých pohledů, jejich propojení, nalezení souvislostí v nashromážděných datech a spojení do komplexního výstupu. V současné době je u PČR využíván software od společnosti IBM i2 nazývaný Analyst's Notebook, který je nejčastěji využíván v souvislosti s výpisy telekomunikačního provozu, jež dokáže efektivně třídit. Připojením produktu Analyst's Notebook k databázi Magnus vznikl nástroj pro efektivní a přehledné zobrazení vztahů a vazeb mezi právníky a fyzickými osobami a podnikateli pod názvem BIZguard. Tento softwarový komerční nástroj, respektive jeho databázi, využívá PČR v zabezpečeném modulu – zabezpečený přístup do intranetové policejní sítě (z hlediska zabezpečení nejsou data online, ale jsou pravidelně aktualizována). [29] [38]

- **IBM i2 Analyst's Notebook**

Jde o softwarový nástroj určený pro vizuální analýzu dat a jejich souvislostí. Tento nástroj je využitelný pro zobrazení vztahu mezi osobami a organizacemi, což umožňuje informace lépe pochopit a vytvářet z nich kvalitní podklady k rozhodování.

V předchozí podkapitole jsem zmiňoval sociální síť Facebook. V tomto kontextu jsem zvolil jako ilustrativní příkladnou ukázkou využití program Analyst's Notebook s analytickým výstupem k zájmové osobě na sociální síti.

Obr. č. 4 Zobrazení vzájemných vztahů zájmové osoby na sociální síti [39]

Další možností zpracování přehledu informací k zájmové osobě je nástroj společnosti IBM i2, který integruje funkce a schopnosti hlavního analytického nástroje Analyst's Notebooku, se standardními a pokročilými funkcemi poskytované technologií EsriArcGIS Server. Kombinací těchto dvou produktů lze dle mého názoru graficky velmi dobře zobrazit vyhotovenou vztahovou, časovou a prostorovou analýzu v jednom centralizovaném pracovním prostředí, což usnadňuje soukromému detektivovi analytický výstup dostatečné kvality, který šetří čas a zvyšuje efektivitu jeho práce. Tento možný výstup je znázorněn na níže uvedeném ilustrativním obrázku.

Obr. č. 5 Prostorová analýza k zájmově osobě[39]

- **Tovek spol. s.r.o**

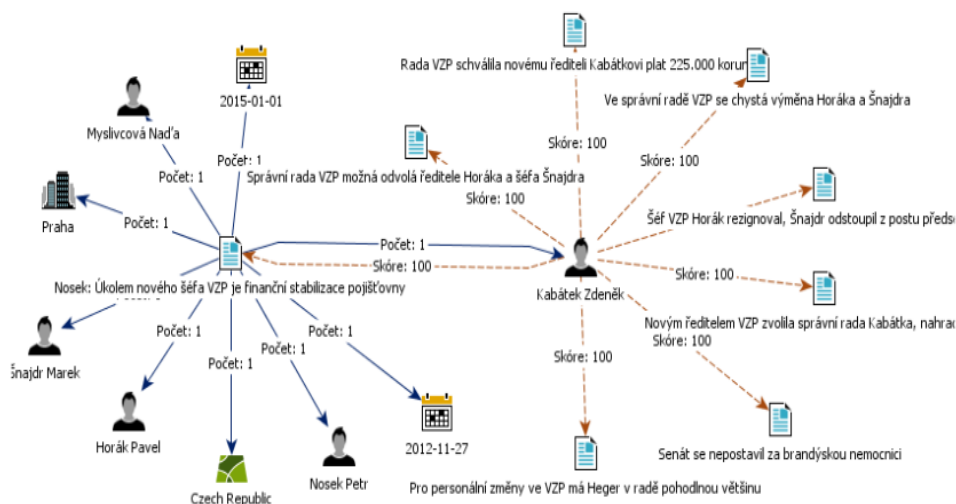
Jak již bylo zmíněno, společnost Tovek spol. s.r.o. je distributorem produktu společnosti IBM i2. Dále se společnost Tovek zabývá vlastním vývojem analytických nástrojů, mezi které patří například Tovek Server a TovekTools, který považují za nutné alespoň okrajově zmínit.

Nástroj **TovekTools** umožňuje prohledávat a analyzovat lokální informační zdroje, tedy souborové systémy, elektronickou poštu, databáze a speciální data, kterými jsou přepisy

hlasových záznamů či data z mobilních telefonů. Tento nástroj je využíván ve zpravodajství, ve výzkumu, vývoji a dále pak při vyšetřování a odhalování podvodů nebo mapování konkurenčního prostředí.

U PČR je využíván k analytickým výstupům k zájmovým osobám, přičemž na níže uvedeném obrázku je ilustračně znázorněn tento analytický výstup. Dle mého názoru má jeho využití v komerční bezpečnosti své nezastupitelné místo s ohledem na detektivní činnost.

Z praxe mohu potvrdit, že ilustrační znázornění je shodné s výstupem analytického oddělení služby kriminální policie a vyšetřování při prvotním rozpracování zájmové osoby, přičemž tyto údaje jsou analytiky doplňovány o další informace z registrů, do nichž má PČR přístupy (CRO – centrální registr osob, CRV – centrální registr vozidel, telefonní čísla, IMEI – výrobní čísla telefonů, apod.).

Obr. č. 6 Vizualizace zájmové osoby [40]

- **Databáze Magnus**

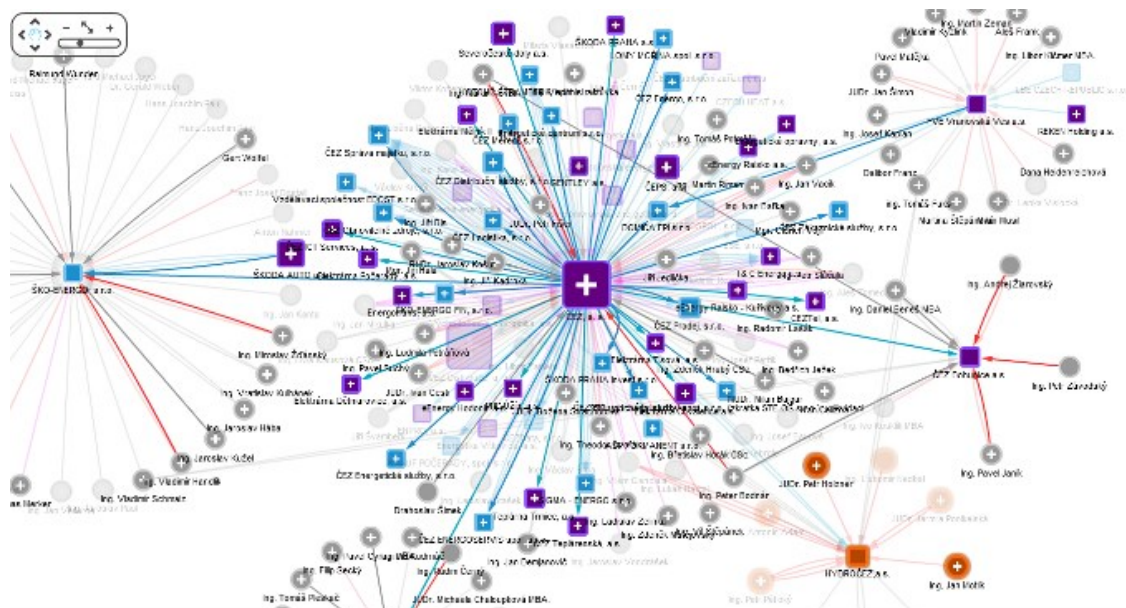
Databáze Magnus obsahuje hospodářské informace obsahující data o českých a slovenských firmách, kapitálovém trhu, oborech a dalších ekonomických ukazatelích. Dále zahrnuje informace o cenných papírech emitovaných v tuzemsku, události týkající se podniků i ekonomiky. Obsahuje rovněž archiv elektronických firemních dokumentů a nástroje pro finanční analýzu, přičemž pokrývá všechny ekonomické subjekty registrované v ČR včetně historie, tedy více než statisíce právnických a fyzických osob. Aktualizace dat v databázi probíhá nepřetržitě každý pracovní den. Databázi provozuje společnost Česká kapitálová informační agentura, a.s. [41]

- **Internetový portál www.podnikaci.cz**

Jako poslední možnost rychlého vyhledání informací prostřednictvím internetové sítě týkajících se propojení společnosti, jejich majitelů, společníků, jednatelů a dalších zainteresovaných osob, včetně vazeb na tyto osoby, nabízí internetový portál www.podnikaci.cz. Zde je možné ihned vyhledat obecné informace o předmětné společnosti, vzájemné vazby fyzických a právnických osob v obchodním či jiném rejstříku.

Dle mého názoru tento portál slouží pouze pro obecnou představu a povědomí o předmětné společnosti a zainteresovaných osobách. Jeho výhodou není nutnost instalace žádného softwaru do počítače. Aktuálnost dat zde není zaručena a tyto slouží pouze pro informativní účely.

Praktický výstup z těchto internetových stránek je zachycen na níže uvedeném obrázku.

Obr. č. 7 Příklady vizualizace vztahů v obchodním rejstříku [42]

Uvedené softwarové nástroje jsou dostupné pro občany i společnosti v průmyslu komerční bezpečnosti.

8.1.5 Využití operativního vytěžování

Jak již bylo zmíněno, vytěžování osob bychom mohli definovat jako získávání informací o skutečnostech a okolnostech v operativním zájmu pomocí účelově zaměřeného rozhovoru s osobami disponujícími takovými informacemi. Způsob provedení operativního vytěžová-

ní rozlišujeme podle toho, zda má být rozhovor – pohovor před veřejností utajen nebo zda je vytěžovaná osoba seznámena se skutečným předmětem vytěžování. Na základě těchto skutečností rozdělujeme operativní vytěžení osoby na tyto čtyři způsoby provedení.

- **Bez utajení** - není nutností vzhledem k situaci či charakteru vytěžované osoby něco tajit (může se jednat o poškozené osoby, již zjištěné svědky, kteří v dané věci již vypověděli apod.).
- **Utajené** – zde vyvstává nutnost utajit jak samotnou skutečnost provedení vytěžení, tak i předmět vytěžení před dalšími zájmovými osobami, které by mohly překazit zamýšlený postup detektiva – alespoň po určitou dobu. Je nutné se spolehnout na mlčenlivost vytěžovaných a zvolit vhodnou dobu, místo, způsob kontaktování apod. K tomuto vytěžování se zpravidla používá metoda detektivní legendy.
- **Otevřené** - vytěžovaná osoba je seznámena jak s předmětem vytěžování, tak i s charakterem informací, které se od ní vyžadují.
- **Zakryté** - vytěžované osobě se nesdělí skutečný předmět zájmu. Jedná se o náročný způsob vytěžování, při kterém je rozhovor veden zcela jiným směrem a potřebné informace jsou získávány vhodně volenými a formulovanými otázkami. Zde je vhodné, aby si soukromý detektiv přichystal vhodnou detektivní legendu, případně legendy a dokázal pružně reagovat na danou situaci.

Efektivnost detektivního operativního vytěžování je závislá na několika okolnostech

- Dobré znalosti detektivní operativní situace.
- Důkladná příprava na vytěžování.
- Výběr vhodného místa k vytěžení.
- Výběr vhodné osoby k vytěžení.
- Množství a kvalita získaných informací.
- Vhodná doba provedení vytěžování.
- Vhodně zvolená detektivní legenda.

Efektivnost operativního vytěžování jsem zmínil zejména z důvodu toho, že po dobu mého působení u PČR se mi již několikrát stalo, že dotyčná vytěžovaná osoba se k danému problému (případu) venku na ulici vyjádřila úplně jiným způsobem, než na služebně při sepi-

sování protokolu, či úředního záznamu o podaném vysvětlení dle ust. § 158 odst. 6 trestního řádu. Tato skutečnost je analogická při předběžném operativním vytěžování prostřednictvím mobilních hovorů.

V telefonních hovorech jsou zejména zájmové osoby schopny slíbit téměř vše, a téměř ke všem skutečnostem se doznat, praxe při samotném sepisování záznamu hovoří již o něčem jiném. I když může policista o takto uskutečněném telefonním hovoru učinit záznam do spisového materiálu, tento v rámci dokazování před soudem nemusí mít žádnou důkazní hodnotu a slouží pouze k posouzení, zda bude osoba (v případě, že se jedná například o svědka), předvolána k hlavnímu líčení, kde může veškeré skutečnosti, co v telefonním hovoru uvedla popřít.

Přece jen větší váhu může mít výpověď osoby, kterou dotyčná osoba vlastnoručně podepsala nejlépe za přítomnosti další osoby – přítomného kolegy u sepisování záznamu.

Tuto praxi bych doporučil i soukromým detektivům. Vytěžované osoby jsou schopny tzv. na ulici nebo do telefonu přislíbit vše a se vším souhlasit, mohou se dokonce i zavázat například splácet pohledávky a vše do určitého časového období s klientem vyřešit.

V životě, a zejména pak u možných soudních sporů, ale vždy platí staré známé přísloví, hovořící o tom, že „*co je psáno, je dáno*“ a i to někdy nestačí pro jednoznačné rozhodnutí soudců v řízení před soudy ČR.

8.1.6 Využití osobní a místní znalosti

Při práci soukromého detektiva v terénu s cílem získávat informace, hraje své nezastupitelné místo osobní a místní znalost regionu, v němž se pohybuje. Samozřejmě s přihlédnutím k aktuální detektivní zakázce a místu působení. Pokud detektivní zakázku vykovává detektiv v místě svého dlouhodobého působení, osobní a místní znalost mu velkou měrou usnadňuje získávání prvotních informací k zájmové osobě.

Do okruhu místní znalosti lze zařadit níže uvedené aspekty.

- Znalost teritoria (města, okresu, kraje), hranice regionu.
- Znalost terénu.
- Sídla státních, veřejných, politických a zájmových institucí.
- Dopravní spoje (MHD, vlak, bus, taxi – řidiči, provozovatelé).
- Restaurace, hotely, noční podniky, herny, bary, veřejné domy.
- Společenská a kulturní zařízení, divadla, kina, galerie, muzea, stadion.

- Důležité hospodářské objekty a jejich rozmístění (firmy apod.).

Do okruhu osobní znalosti řadíme následující oblasti.

- Složení a charakteristika obyvatelstva (vesnice, městys, město).
- Znalost jednotlivých představitelů – funkcí (radní, starosta, primátor, hejtman).
- Znalost recidivistů, rizikových osob - zde je práce soukromého detektiva ztížena ve smyslu nemožnosti přístupu k základním registrům osob a prověření kriminální minulosti osoby v registrech, k nimž mají oprávnění přistupovat příslušníci PČR.
- Znalost poctivých osob.

Dle mého názoru má osobní a místní znalost své nezastupitelné místo ve výkonu jednotlivých detektivních činností. Samozřejmě se může stát, že nastane situace, kdy je nutné provést operativní šetření mimo regionální působíště soukromého detektiva. Z praktického hlediska je logické, že soukromý detektiv působící například ve městě Zlín, není schopen provést kvalitní operativní šetření a vytěžení osob v regionu Praha, kde je jeho osobní a místní znalosti téměř nulová. Získávání takové znalosti by trvalo soukromému detektivovi v tamním regionu značnou dobu a z časového hlediska by bylo zcela neefektivní. Logika věci napovídá, že bude nutné pro jednotlivé dílčí prověrky využít spolupráce (u PČR dožadání), ze strany soukromého detektiva působícího v tamním regionu (Praha).

8.1.7 Využití detektivního pozorování zájmové osoby

Využití metody detektivního pozorování zájmové osoby zde zmiňuji vzhledem k tomu, že tato metoda umožňuje rozšířit požadovaný okruh informací k zájmové osobě, zejména k okruhu stykových osob, míst, které zájmová osoba navštěvuje, ustanovení dopravních prostředků, které zájmová osoba využívá, vytyčení časového denního harmonogramu, potvrzení či vyvrácení předem zjištěných analytických skutečností, zjištěných nových skutečností, pořízení fotografických snímků, jakož i dalších skutečností, které lze při následně vytěžování předeštět vytěžované osobě.

Z hlediska policejní praxe bych doporučoval provádět skryté detektivní pozorování, při kterém jsou využívány technické prostředky k dokumentaci činnosti zájmové osoby. Tuto činnost lze vykonávat s využitím úkrytu v budovách (garáže, domy, sídla společností apod.), nebo s využitím mobilních úkrytů, mezi které patří zejména dopravní prostředky – motorová vozidla.

V této souvislosti se nabízí otázka, jaké vozidlo využít pro dané pozorování? Většinou jsou v publikacích uváděna různá maskovaná vozidla (vozidla mají zatemněná všechna okna apod.).

Z praxe bych zmínil, že právě takto „maskovaná vozidla“ vzbuzují mezi veřejností větší zájem, než běžné vozidlo bez viditelných zvláštností. K případnému pozorování doporučuji využít nejběžněji používané značky vozidel v ČR (Škoda Octavia, Fabia), která občané zaznamenávají v každodenním provozu a nevěnují jim takovou pozornost.

V rámci výkonu služby jsem se setkal s případem soukromého detektiva, který na základě detektivní zakázky využíval sledování a monitorování určitého místa – objektu. Pro své detektivní účely využíval vozidlo tmavé barvy se všemi zatemněnými okny. Detektivní pozorování prováděl právě z tohoto vozidla, které opakovaně parkoval na stejných místech. Během relativně krátké doby byly na služebnu PČR zaznamenávány opakované oznámení občanů o výskytu „možné podezřelé osoby“ ve vozidle. Občané se takto mylně domnívali (jak bylo následně zjištěno), že jde o možného budoucího pachatele, který si tzv. typuje zájmové objekty s cílem jejich napadení. Tímto způsobem na sebe může soukromý detektiv nechtěně upozornit a může dojít k vyrazení jeho skrytého pozorování a účelu detektivní zakázky.

Pozorováním zájmové osoby v zájmovém prostředí s využitím technických dokumentačních prostředků ve spojení s analytickým šetřením umožňuje soukromému detektivovi upřesnit a případně doplnit informace, potřebné k vytvoření uceleného přehledu o tom, jaká osoba bude ze strany soukromého detektiva vytěžována – sepsání jejího sdělení. Tato skutečnost je velmi důležitá k možnému působení na lživé tvrzení zájmové osoby, které mohou být během rozhovoru postupně předkládány takto nashromážděné informace.

Konkrétních případů využití jednotlivých výše zmiňovaných metod detektivních činností s cílem získat co nejvíce informací k zájmové osobě je celá řada, avšak vzhledem k obsahu a rozsahu diplomové práce není možné tyto konkrétněji pojmut a blíže specifikovat.

Sběr a analýza dat a informací k vytěžované osobě vytváří podmínky soukromého detektiva k provedení vytěžení osoby a modeluje pravděpodobný průběh tohoto vytěžení.

Jako vhodný doplněk sledování se samozřejmě jeví nasazení GPS modulu (lokační techniky) do vozidel, s nimiž se pohybují zájmové osoby. V praxi půjde ze strany soukromých detektivů zejména o nasazení GPS modulu se souhlasem uživatele předmětného vozidla (např. klientovo vozidlo využívá jiná osoba - manželka, zaměstnanec apod., a klient sou-

hlasí s instalací sledovacího zařízení), a na základě vyhodnocení údajů je možné zjistit pohyby zájmové osoby a případné další stykové osoby.[1] [43]

8.2 Zhodnocení schopností a znalostí soukromého detektiva

Z praxe mohu potvrdit, že než soukromý detektiv přistoupí k samotnému vytěžování osoby, měl by se nejprve důkladně seznámit se všemi zjištěnými okolnostmi jak k detektivní zakázce, tak k samotné vytěžované osobě. Příprava by neměla být nikdy podceňována. V teoretické části byl zmíněn legislativní rámec činnosti soukromých detektivů a dále pak interdisciplinární pojetí policejního výslechu. Je zřejmé, že soukromý detektiv by měl disponovat všeobecnými znalostmi a přehledem daného problému (zakázky), měl by ovšem také alespoň v obecné rovině ovládat znalostmi trestního práva, kriminalistiky a psychologie. Dále by měl disponovat také určitými psychologickými předpoklady pro správné vytěžování osoby. Mezi tyto patří především vysoká adaptabilita, odolnost proti zátěži, dobré pozorovací, paměťové a komunikační schopnosti, pružnost a kreativita myšlení, intuitivní myšlení a analyticko-syntetické myšlení.

Je zřejmé, že na dynamický vývoj společnosti může soukromý detektiv pružně reagovat, zejména vlastním seberozvojem s využitím různých seminářů, kurzů, školení, studováním judikatur a dalším odborných publikací ve vztahu k jeho pracovní činnosti.

8.3 Analýza osobnosti zájmové vytěžované osoby

Než soukromý detektiv přistoupí k provedení samotného vytěžení osoby a sepsání záznamu, je vhodné vyhodnotit dosavadní získané informace k zájmové osobě s cílem odhadnout předpokládané chování zájmové osoby, její reakce na předložené otázky, důkazní prostředky, vyhodnotit předpokládané reakce osoby a v obecné rovině zvolit možné postupy spočívající v působení na pravdivost a věrohodnost obsahu rozhovoru s vytěžovanou osobou.

Taktická příprava vytěžování spočívá v poznání osobnosti osoby, která má být vytěžována. Možný postup byl popsán ve výši zmiňovaných podkapitolách. Je vhodné se seznámit (pokud jsou takové informace) s dosavadním průběhem jejího života a prostudování všech dostupných materiálů, týkajících se věcí a okolností k samotnému předmětu detektivní zakázky. Analýza osobnosti vytěžované osoby je velmi významným prvkem této fáze, neboť dává soukromému detektivovi možnost uzpůsobit taktiku vytěžování a může být vna-

ně využita k rozhodování pro volbu vhodného prostředí k vytěžení osoby a rovněž tak vytěžení detektivních verzí.

8.3.1 Laické poznávání osoby

V praxi si v širším slova smyslu představíme pod pojmem analýza osobnosti, laického poznávání osoby. Název laické má své opodstatnění, jelikož odborné poznávání osoby – osobnosti je prováděno v policejní praxi za účasti znalců v daném oboru.

Laické poznávání osoby zahrnuje tyto tři po sobě jdoucí fáze:

- Pozorování projevů.
- Porovnávání s obecnými principy lidského chování (porovnání s určitým společenským standardem).
- Vytváření úsudku – čím více toho víme, tím lépe dokážeme dotvořit úsudek.

8.4 Vyhodnocení prvotního rozpracování k zájmové osobě

Vyhodnocení detektivního rozpracování k zájmové osobě je určitý myšlenkový proces, který spočívá ve vyhodnocení operativní situace samostatně i v souhrnu s dalšími prvky. K tomuto je nejvhodnější využívat obecně poznávací metody.

- **Dedukce** - způsob myšlení postupujícího od obecného k jednotlivému.
- **Indukce** - od jednotlivého-zvláštního k obecnému (opak dedukce).
- **Analýza** - rozložení celku.
- **Syntéza** - zkoumání jednotlivých částí k celku – tedy spojování.
- **Analogie** - existence nebo zjištění stejnosti některých vlastností.

Jde v podstatě o vytvoření určitého modelu osobnosti – vytěžované osoby, na základě něhož je možné následně odvodit pravděpodobné chování vytěžované osoby a to, jaká stanoviska a postoje bude tato osoba zaujímat.

8.5 Shrnutí

Ve výše uvedené kapitole jsem se snažil pojednat o možných praktických postupech získání prvotních informací k budoucí vytěžované osobě. Pokud se jedná o prvotní získání informací, tak tato problematika byla vzhledem k zamýšlenému obsahu diplomové práce

zmíněna ve stručnosti, není možné ji pojmout v celém komplexím hledisku s využitím všech detektivních metod, forem a prostředků. Získané informace jsou důležité zejména k následné činnosti soukromého detektiva a ostatních profesí v průmyslu komerční bezpečnosti, která by měla směřovat k vypracování plánu vytěžování, který charakterizuje v podstatě určitý model uspořádání budoucí činnosti soukromého detektiva k zajištění a provedení vytěžování osoby. Lze tedy říci, že obecně obsahuje celý průběh vytěžování od jeho začátku až po samotný závěr. Je však nutné mít na paměti, že je pouze orientační pomůckou, neboť průběhu vytěžování se může měnit, zejména s ohledem na možné nově zjištěné skutečnosti z interpretace vytěžované osoby.

Samozřejmě mohou nastat v praxi případy, kdy přijde klient přímo do kanceláře za soukromým detektivem za účelem sjednání detektivní zakázky, k níž bude třeba klienta vytěžit. Pak tedy nebude možné plán vedení vytěžované – poškozené osoby zpracovat a bude záležet na aktuální situaci a interakci mezi klientem a soukromým detektivem.

Na závěr této kapitoly ještě uvádím seznam možných otázek, které by si měl soukromý detektiv položit před tím, než přistoupí k samotnému vytěžení osoby.

- Jakou informaci potřebuji vlastně od dotyčné osoby získat?
- Od jaké osoby ji budu chtít získat, mám alespoň základní informace k této osobě?
- Nakolik je pro mne důležité získání konkrétní informace?
- Mohu tyto informace objektivně posoudit?
- Mám možnost požadovanou informaci získat i jiným způsobem?
- Jaký další postup budu muset zvolit, pokud požadovanou informaci nezískám?
- Jaké argumenty mohu použít k jejich získání?

V praxi tedy půjde o celkové zhodnocení a rekapitulaci nashromážděných informací.

9 TAKTIKA VYTĚŽOVÁNÍ OSOB

Taktikou vytěžování se myslí určitý zvolený praktický postup, strategie jakým bude prováděno detektivní vytěžování osob – vedení řízeného rozhovoru. Vytěžování musí být vedeno samozřejmě se základní znalostí psychologie člověka a možné empatie, soukromý detektiv musí být schopen rozpoznat, zda mu někdo lže, nebo něco zatajuje, zda mu od něj nehrozí napadení a musí být schopen různými formami a metodami detektivní činnosti zdárně naplnit podstatu detektivní zakázky. V této souvislosti jsem v níže uvedené kapitole rozebral osnovu možného taktického postupu vedení vytěžování, dle které je možné v praxi řídit.

9.1 Vytvoření plánu vytěžování

- Volba vhodného prostředí je důležitá z hlediska možné psychologické převahy nad vytěžovanou osobou, která je důležitým předpokladem k získání věrohodné výpovědi, spolupráce, ochoty podat informace a sdělení požadovaných skutečností.
- Volba vhodné doby, případná volba dalších zainteresovaných osob.
- Definice charakteristických znaků osobnosti, na základě kterých soukromý detektiv stanoví vhodný taktický postup vytěžování.
- Vytvoření detektivních verzí, které je třeba prověřit a okolnosti, které je třeba vytěžením objasnit (s ohledem na vytěžovanou osobu).
- Otázky, které budou pokládány osobě a jejich pořadí.
- Listinné dokumenty, případně jiné věci, které budou při vytěžování předloženy.

Je zřejmé, že bez prvotního operativního rozpracování zájmové vytěžované osoby, by bylo velmi obtížně sestavit samotný plán vytěžení. [33] [38]

Ve vztahu k volbě vhodného místa vytěžení osoby jsou soukromí detektivové určitým způsobem limitováni v porovnání s vyšetřovatelem PČR, který může využít objektů PČR s dislokací v rámci celé ČR a tím vyhovět dotyčné osobě, která může být od místa jeho služebního zařazení vzdálena několik desítek kilometrů.

Pokud chtějí soukromí detektivové provádět vytěžování osoby za účelem sepsání záznamu, ve většině případu volí kancelářské prostory své detektivní kancelář. V tomto ohledu jsou limitováni ochotou osob dostavit se na dané místo. Samozřejmě pokud se nejedná napří-

klad o klienta, který vyhledá osobně soukromého detektiva za účelem vypracování detektivní zakázky.

9.2 Stádia průběhu vytěžování osoby

Jednotlivá stádia vytěžování osoby lze rozdělit na tři níže uvedené.

9.2.1 Úvodní kontaktní část

V tomto stadiu by mělo dojít k získání základních informací o vytěžované osobě, poznávat její osobnostní a charakteristické rysy, což napomáhá utvořit si představu o jejích možných reakcích v následujícím průběhu vytěžování.

V této části je rozhodující **navázání kontaktu s vytěžovanou osobou**. Jde tzv. o první dojem mezi oběma stranami, který je rozhodující v dalším pokračování vytěžování. Základem je samozřejmě důvěra a ochota vytěžované osoby spolupracovat. Úvodní stádium pomáhá k dotvoření si úsudku o vytěžované osobě, získání dalších informací k předmětu, jehož se vyjádření osoby týká a rovněž tak možné doplnění informací k případným dalším svědkům, či jiným zainteresovaným osobám.

Soukromý detektiv v této souvislosti není limitován ustanovením trestního řádu jako policejní orgán při provádění výslechu. Proto bych doporučoval nejprve s vytěžovanou osobou volně pohovořit o obecném tématu, zájmech, postojích, a pokusit se najít společné téma, které by mohlo vést k vzájemným sympatiím a uvolněné atmosféře.

9.2.2 Monologická část

Vytěžovaná osoba se v této části vyjadřuje o tom, co považuje za důležité a na co si vzpomíná. V praxi se může stát, že vytěžovaná osoba nebude vědět jak začít a proto je možné vytěžované osobě nabídnout určitý průběh a osnovu jejího vyjádření. Zejména u podezřelých osob je vhodné nechat tyto samovolně vypovídat, jelikož je větší pravděpodobnost, že se mohou při své výpovědi dopustit chyby či nepřesností, které soukromý detektiv již v této fázi vytěžování odhalí (dle prvotních získaných informací). V této části hraje důležitou roli taktický postup - **analýza vyjádření vytěžované osoby**. Je třeba osobu pozorovat a vnímat její verbální a neverbální projevy.

9.2.3 Dialogická část

Jedná se o závěrečnou fázi detektivního vytěžování – řízení rozhovoru s osobou, kdy jsou ze strany vytěžujícího aplikovány taktické postupy, které si stanovil v plánu vytěžování. Dále jsou vytěžované osobě pokládány otázky, které slouží k doplnění, prověření a ke konkretizaci spontánní výpovědi vytěžované osoby z monologické části.

9.3 Taktika průběhu vytěžování

- **Navázání psychologického kontaktu**

Navázání psychologického kontaktu je procesem vhodného působení na psychiku vytěžované osoby s cílem vyvolat a posílit zájem vytěžované osoby učinit pravdivou a úplnou výpověď nebo odstranit motiv k nepravdivé výpovědi.

- **Analýza výpovědi v průběhu výslechu**

Tato část taktiky vytěžování směřuje ke zjištění její úplnosti, věrohodnosti a postojů vytěžované osoby. V rámci této části dochází k hodnocení obsahu výpovědi vytěžované osoby, které je prováděno v těchto krocích.

- Srovnání údajů obsahu výpovědi s ostatními zjištěnými skutečnostmi.
- Prověření vnitřní shody údajů ve výpovědi.
- Vyjasnění dalších okolností.
- **Pomoc vytěžované osobě.**

Jedná se o situaci, kdy vytěžovaná osoba nemůže, ale chce vypovídat. Tento taktický postup spočívá v pomoci vytěžované osobě překonat zdánlivě zapomenuté skutečnosti.

- **Psychologické působení k překonání lživé výpovědi.**
- Využití situace neočekávanosti a momentu překvapení.
- Využití momentu nepřipravenosti ke lži.
- Vhodně zvolené pořadí osob při vytěžování.
- Využití stavu emocionálního napětí.
- Vyjasnění příčin vedoucích ke lživým výpovědím.
- Využití vnitřních rozporů ve výpovědi s nashromážděnými informacemi.

9.4 Dokumentace průběhu a výsledku vytěžování

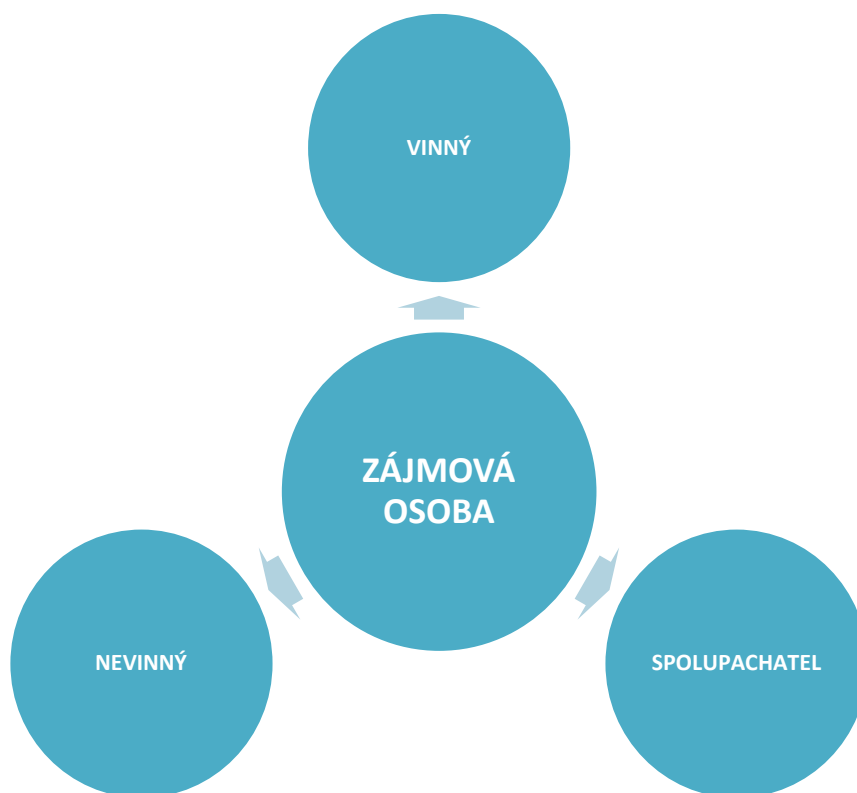
Nejčastější dokumentací výsledku vytěžování osoby bude písemná forma. K doplnění písemné formy dokumentace průběhu a výsledků vytěžování osoby může být využita dokumentace formou elektromagnetického záznamu zvuku či zvuku i obrazu (diktafon, videozáznam).

Doporučoval bych v záznamu o provedeném vytěžení osoby uvést, že vytěžovaná osoba se měla možnost seznámit s obsahem záznamu, s jeho obsahem souhlasila a tento dobrovolně podepsala (uvést datum, čas, podpisové doložky, přísedící, případně zapisovatele). Poté je samozřejmě důležité ověřit podpisy u notáře.

Možný příklad sdělení a sepsání informací s vytěžovanou osobou je uveden v příloze č. III této diplomové práce.

10 MOŽNÁ KATEGORIZACE OSOB A METODIKA PRÁCE S TĚMITO OSOBAMI

V níže uvedené kapitole bude nejprve pojednáno o možných kategorizacích osob, se kterými se pracovníci průmyslu komerční bezpečnosti mohou setkat při jedné z metod detektivních činností – metody detektivního vytěžování. V kategorizaci je zohledněno několik hledisek. V závěru kapitoly je zvoleno šest základních kategorií osob a možný návrh metodiky při práci s těmito osobami. K takovému rozdělení osob v závěru kapitoly jsem přistoupil z pohledu možného procesního postavení v trestním, či občansko-právním řízení, dle věku osob a rovněž jsou zmíněni zaměstnanci podniků.

Obr. č. 8 Kategorizace dle zavinění [vlastní]

- **VINNÝ** – důležité je získání informací, kde se nachází předmět zájmů (věci, zboží, materiál, listinné dokumenty, finanční prostředky, faktury, účetní knihy, apod.), případně další informace, které je možné posoudit jako důkazní prostředek. Dále je důležité získání informací, komu byly věci, jež byly předmětem zájmu, předány, prodány, komu byly sděleny informace apod. Doporučoval bych se také zaměřit na otázku zainteresovanosti další osob (pomocník, návodce apod.).

- **NEVINNÝ** – v případě nevinny osoby je na místě vhodné vysvětlení stanového postupu, zjištění, zda se nemůže jednat o možného svědka, či osobu, která by mohla označit za svědka, či pachatele jinou osobu.
- **SPOLUPACHATEL** – činnost by měla směřovat stejně jako u vinné osoby, dále by bylo vhodné zjistit hlavního aktéra celé události, motiv skutku, zajištění informací a předmětů jako možných důkazních prostředků. U krádeží v obchodních domech se může zdát z počátku spolupachatel jako nezúčastněná osoba (volavka, hlídá, ptá se, apod.). Je vhodné monitorovat možné propojení na jinou osobu, která například nakupuje.

Obr. č. 9 Kategorizace dle znalosti osoby [vlastní]

- **OSOBA ZNÁMÁ** – zachování profesionality a nestrannosti. Protiprávní jednání nepromíjet, mohlo by v budoucnosti vést ke snaze o nátlak vůči osobě soukromého detektiva („*Tenkrát si mě pustil, kdyby se to dozvěděli ostatní.*“). Při operativním vyšetřování s cílem získání informací o ostatních osobách je znalost vyšetřované osoby výhodou, důležitá je ovšem diskrétnost.
- **OSOBA NEZNÁMÁ** – získání informací k osobě, otypování osoby, může dojít k navázání možné budoucí spolupráce (dle aktuálního případu). Při zadržení osoby v objektech ověřit, zda se nejedná případně o zaměstnance společnosti.

Obr. č. 10 Kategorizace dle spolupráce [vlastní]

- **SPOLUPRACUJÍCÍ** – pokud osoba spolupracuje, tak využít této situace k získání co nejvíce informací k dané události a dalším okolnostem. Nezaměřit se pouze na aktuální případ, ale komplexně v širším kontextu (možné nastavení dlouhodobější spolupráce). Vytěžit maximální množství informací, zachránit případné napadané hodnoty, majetky, finanční prostředky apod.
- **NESPOLUPRACUJÍCÍ** – využít informace, které byly o dotyčné osobě zjištěny s cílem přimět osobu ke spolupráci. Nepodbízet se, osoba detektiva, strážného, vyšetřovatele, by měla být autoritou. Logickým předkládání argumentů a důkazních prostředků se snažit osobu přimět ke spolupráci.
- **ČÁSTEČNĚ SPOLUPRACUJÍCÍ** – vhodným působením osobu rozmluvit. Zapůsobit na smysl pro spravedlnosti, etiku, občanskou povinnost svědčit. Osobu vhodným způsobem motivovat (společná vize, morální hodnoty).

Obr. č. 11 Kategorizace dle potřeby přístupu k informacím[vlastní]

- **OVĚŘENÍ INFORMACÍ** – možnost operativního vytěžení osoby s využitím detektivní legendy. Vhodným způsobem se dotázat dotyčné osoby s cílem ověřit si informaci, která má být potvrzena či vyvrácena. Může jít například o případy typu: „Slyšel jsi už o tom, co se včera stalo?, prý měl Petr ukrást nějakou naftu.“ Odpověď pak může detektivovi potvrdit či vyvrátit detektivní verzi, aniž by dotyčná dotazovaná osoba tušila, že se doposud žádná taková událost neprošetřuje a nikdo o ní neví. Nemusíme ihned po ověření informace ukončit hovor (bylo by to podezřelé).
- **ZÍSKÁNÍ INFORMACÍ** – v kombinaci s ostatními detektivními metodami jsou získávány informace od zájmových osob. Informace mohou být získávány při osobním kontaktu, prostřednictvím telefonním hovorů s využitím detektivní legendy, s využitím sociálních sítí a dalších zdrojů.

Obr. č. 12 Kategorizace dle chování osoby[vlastní]

- **AGRESIVNÍ JEDNÁNÍ** – agrese jedince může mít podobu verbální, či fyzickou (důležitý taktický odstup od osoby). Bývá často spojována s obrannou strategií podezřelých osob, nebo osob, co nechtějí vypovídat.

Důležité je nezaujímat pozici soupeře, což by mohlo vyvolat v osobě stupňující se tendence k agresivnímu chování. Dále je vhodné aktivně naslouchat a případné emoce nechat agresivní osobu ventilovat a poté ji nechat souvisle mluvit, čímž může dojít k jejímu uklidnění. Ke zklidnění situace využít určité bagatelizace případného protiprávního jednání pachatele.

- **NETEČNÉ JEDNÁNÍ** – snažit se aktivními podněty navázat komunikaci. Zaměřit se na rozhovoření osoby o jakémkoliv tématu, poté volně přejít na zjišťování informací, které jsou potřebné pro splnění aktuálního úkolu.

Obr. č. 13 Kategorizace dle znalostí práva [vlastní]

- **ZNALÁ PRÁVA** – zde bude záležet na schopnosti osobu přimět ke spolupráci. Nutné je počítat s tím, že se dotyčná osoba nebude chtít k dané věci vyjádřit, nebo bude naopak argumentovat tvrzením, že pracovníci v průmyslu komerční bezpečnosti nemají žádná právní opodstatnění ve svém jednání. Doporučoval bych, zachovat klid, a dotyčné osobě vysvětlit, že pokud je opravdu tak znalá práva, ví, co bude následovat, jaká oprávnění mají pracovníci SBS a čeho se daná osoba dopustila.
- **NEZNALÁ PRÁVA** – profese v průmyslu komerční bezpečnosti neprovádí výslechy dle ustanovení paragrafů trestního řádu, tudíž nemají povinnosti dotyčnou vytěžovanou osobu poučovat jako příslušníci PČR. U osoby neznalé práva je předpoklad, že bude spolupracovat. Na zájmovou osobu lze rovněž působit tvrzením: „Přiznání je polehčující okolnost.“ Jako vhodné může být sdělení, že pokud bude dotyčná osoba spolupracovat a uvede veškeré skutečnosti, včetně svého doznání, nebude nutné přivolat PČR (dle aktuální situace a případu).

Obr. č. 14 Kategorizace dle možného držení zbraně[vlastní]

- **OZBROJENÁ** – využití institutu nutné obrany. Obecně při každé konfliktní situaci sledovat chování a jednání zájmové osoby, její zevnějšek. Nečekat až na samotný útok (útok může teprve nastat – útok přímo hrozící). Zbraň nemusí být pouze střelná či bodná, může se jednat o jakýkoliv předmět, nástroj, kterým lze učinit útok proti tělu pracovníka SBS důraznějším. Neotáčet se nikdy zády. Zajistit zbraň jako možný důkazní prostředek.
- **NEOZBROJENÁ** – zaměřit se na skutečnost, aby se případně tato osoba nevyzbrojila (zadržení ze strany strážného v podnicích při pokusu o útěk apod.), rovněž se může jednat o osobu, která má zbraň uschovanou na místech, kde se bude v budoucnosti pohybovat.

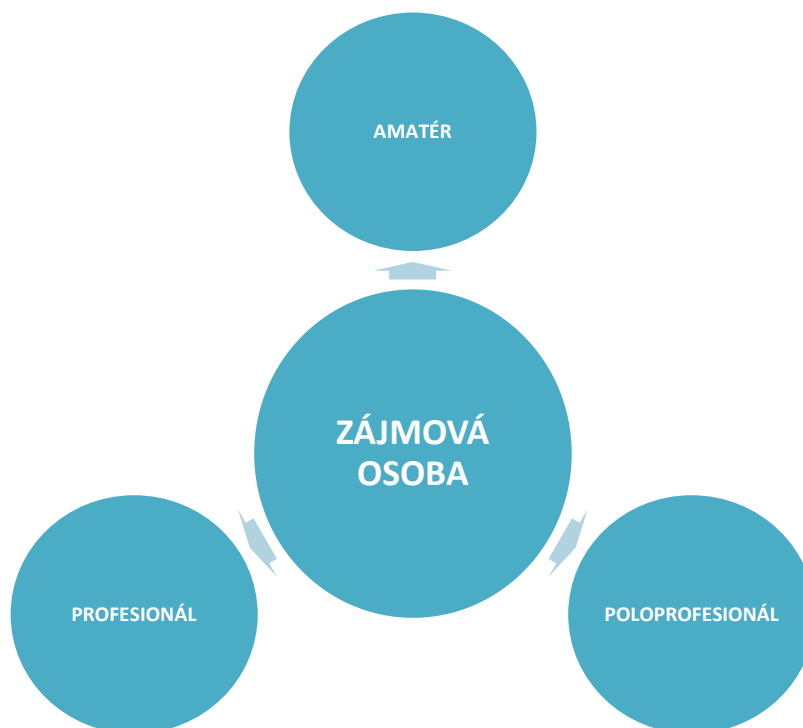

Obr. č. 15 Kategorizace dle odbornosti pachatele[vlastní]

- **BÍLÍ KONĚ** – tento název vystihuje osobu, kterou využívá právě níže zmiňovaná osoba pachatele tzv. „bílé límečky“ k páčání trestné či jiné protiprávní činnosti,

aby zakryla skutečného pachatele nebo osobu, která má z této činnosti hlavní prospěch, tedy „bílý límeček“. Bílý kůň pak v daném případě figuruje jako pachatel. Zpravidla jde o osoby, které jsou buď ke své činnosti donucovány, nebo se jedná o osoby s nižší inteligencí, kterým jsou za jejich „služby“ poskytovány určité finanční odměny. Při jednání s těmito osobami je předpoklad toho, že se budou odvolávat právě na osoby – „bílé límečky“ a mnohdy nebudou vědět, že vystupují v konkrétních právních vztazích např. jako jednatelé, společní apod. Při vytěžování těchto osob je důležité se zaměřit na osobu „skutečného“ pachatele („bílý límeček“) s využitím demonstrování možných právních následků a postihů za jejich jednání. Rovněž je vhodné zajistit vhodnou základnu svědků.

- **BÍLÉ LÍMEČKY** – jedná se o sofistikované osoby, které za sebe nechávají jednat jinou osobu – „bílé koně“. Nejčastější forma páchaní protiprávní jednání spadá do páchaní hospodářské kriminality v podnicích a společnostech. V pozadí důležitých rozhodnutí stojí ovšem právě tzv. „bílé límečky“, za něž vystupují právě jejich nástroje – „bílé koně“. Nejlépe je prvotní vytěžit osobu „bílého koně“ a poté ihned osobu „bílého límečku“, případně se naskýtá možnost vytěžit tyto osoby ve stejných časech a odděleně. Je pravděpodobně, že pokud by se „bílý límeček“ dozvěděl o kontaktování „bílého koně“, mohlo by dojít k jeho ovlivňování.

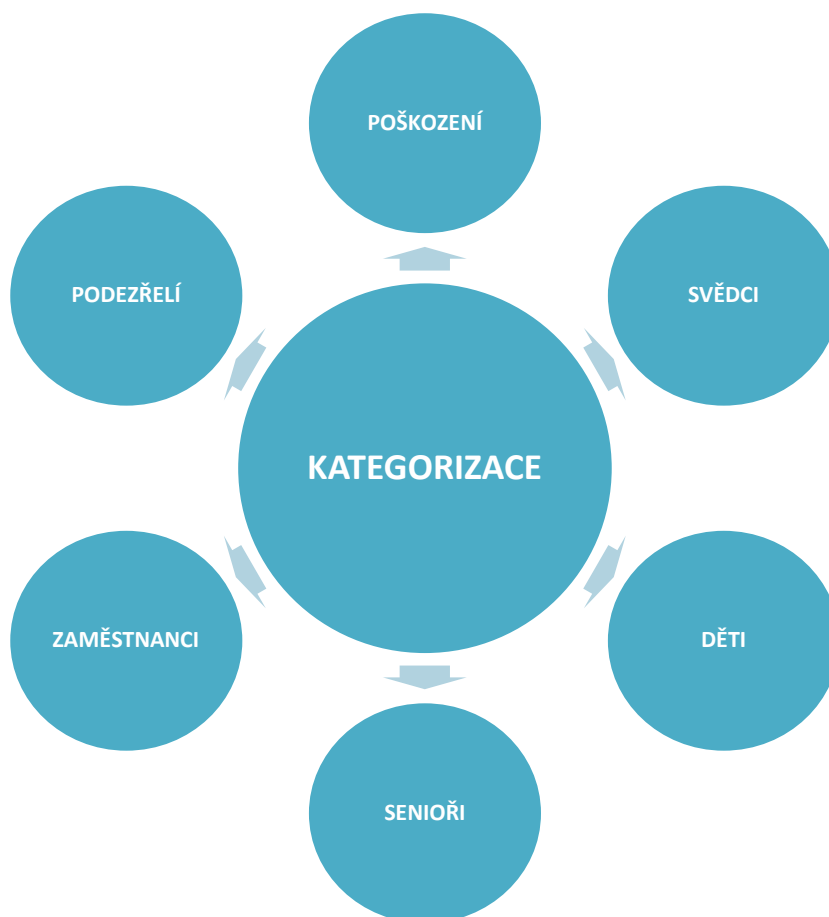

Obr. č. 16 Kategorizace dle způsobu spáchání [vlastní]

- **AMATÉR** – zpravidla se bude jednat o prvopachatele, který se ke svému jednání odhodlá až bezprostředně před spácháním daného skutku a nemá dopředu promyšlený způsob spáchání, což je výhodou a předpokladem k jeho úspěšnému doznání. U těchto osob lze spoléhat na skutečnost, že se mohlo jednat pouze o zkratovité jednání a proto k nim také adekvátně přistupovat. Na místě je vhodné uvést např. slovní spojení jako: *„Byl to Váš první případ, já vím, byl to zkrat, vím, že se to již nebude opakovat, ale musíme to nyní vše sepsat a vyřešit.“*
- **POLOPROFESIONÁL** – v tomto případě se jedná již o předem částečné promyšlené opakované jednání podezřelé osoby. V obchodních domech může jít o předem organizovanou činnost pachatele, nebo skupiny pachatelů za účelem krádeží zboží. Provádět monitorování. Při dopadení využít detektivní legendy za účelem doznání.
- **PROFESIONÁL** – zde půjde o osobu – odborníka, který bude mít zkušenosti s daným typem jednání. U těchto osob bude důležité nashromáždit co nejvíce informací, které mohou být posouzeny jako důkazní prostředek, zejména pak možné kamerové záznamy, na nichž budou tyto osoby zachyceny. Je nepravděpodobné, že by se tyto osoby ihned přiznaly k danému činu. Rovněž tak bude nejvíce pravděpodobné, že se osoba na skutek připravovala a zpracovala si plán, který má možná ještě u sebe, tento by bylo vhodné zajistit. Lze rovněž předpokládat, že v případě krádeže používala rukavice – pozor na detektivní legendu s otisky prstů.

Možnosti zvolení jednotlivých kategorizací se naskýtá mnoho. Lze zohlednit širokou škálu hledisek. Mohli bychom dále uvažovat o rozdělení dle pohlaví, typologií postav, zevnějšku osoby, zvolenému stylu oblečení, vystupování při rozhovoru, hlasovému projevu a dalších vlastností.

V diplomové práci jsem zvolil pro bližší specifikaci celkem šest základních kategorií zájmových osob. Hlavní důvod byl ten, že jsem se v rámci svého zaměstnání profesně setkával právě s těmito osobami, přičemž vycházím z procesního postavení osob v trestním, či občansko-právním řízení (podezřelý - žalovaný, protistrana, svědci, poškozený – klient), dále pak bylo zohledněno hledisko věku (senioři, děti) a v poslední řadě jsou zmíněni též zaměstnanci podniků ve vztahu k možné latentní kriminalitě a páčání dalšího protiprávního jednání. Jedná se o možný návrh, při jehož zpracování jsem vycházel s přihlédnutím k tomu, s jakými osobami (jejich postavení), mohou profese v průmyslu komerční bezpečnosti v rámci své činnosti jednat a tyto vytěžovat na základně pracovní zakázky.

Obr. č. 17 Vytvořená kategorizace osob [vlastní]

10.1 Poškození - klienti

V úvodu této kategorie osob je důležité zmínit možné důvody, proč se osoba poškozená, osoba, která se domnívá, že byla poškozena na svých právech, tedy budoucí klient soukromého detektiva, rozhodne vyhledat služby soukromého detektiva a neučinit své ozná-

mení na PČR. Těchto důvodů může být několik. Dle mého názoru se zejména může jednat o tyto níže uvedené.

- Klient má oznámení na PČR spojené s obtížemi a nepříjemnostmi, které vyplynou z postupu orgánů činných v trestním řízení (PČR, státní zastupitelství).
- Klient nedůvěřuje v efektivnost orgánů činných v trestním řízení, má pocit, že se nic nevyřeší a pachatel bude u soudu potrestán maximálně podmíněným trestem.
- Klient nechce mít nepříjemnosti plynoucí z publicity vyšetřování, ze zpravodajství v médiích, z veřejnosti soudního jednání.
- Časová náročnost, dlouhé průtahy ve vyšetřování orgánu PČR.
- Klient není spokojen s dosavadní činností orgánů činných v trestním řízení (analýza spisových materiálů – institut zmocnění).
- Klient má obavu, že při vyšetřování vyjdou najevo různé kompromitující skutečnosti z jeho osobního života.
- Klient má obavu, že se v rámci vyšetřování mohou objevit diskrétní informace z minulosti.
- Klient se domnívá, že obsah jeho problému není v rovině trestně právní.
- Klient se domnívá, že obsah jeho problému je v rovině trestně právní, ale nemá pro své tvrzení relevantní informace.
- Klient má kladný vztah k protistraně (jde převážně o rodinné spory), chce, aby soukromý detektiv případně osobě jen domluvil, postrašil ji.
- Klient má v úmyslu řešit celou záležitost nestandardním způsobem.
- Klient nemá zájem na tom, aby byla osoba potrestána soudem, požaduje pouze navrácení svých finančních prostředků a to co nejrychleji.

Na úvod jsem uvedl výčet důvodů, které mohou vést k tomu, že se klient obrátí přímo na soukromého detektiva – detektivní kancelář a využije jeho služeb.

Po seznámení s podmínkami a uzavření příkazní smlouvy s udělenou plnou mocí, může dojít k sepsání výpovědi klienta.

V této fázi by měl soukromý detektiv vyzvat klienta, ať se volně a plynule vyjádří k jeho problému. Zde bych doporučil, aby klienta dopředu upozornil, že by bylo vhodné obsah svého oznámení, výpovědi, učinit v chronologickém sledu a co nejpodrobněji. Rovněž je

vhodné jej upozornit, aby úmyslně nezamlčoval žádné skutečnosti, což by mohlo negativně ovlivnit následující práci soukromého detektiva.

Pro samotné vyšetření je možné aplikovat již několikrát zmiňované kriminalisticko-taktické postupy, zejména využít všech sedmi kriminalistických otázek (co, kde, kdy, jak, čím, proč, kdo) a doplnit osmou otázkou - možnou způsobenou škodu.

V rozhovoru s poškozeným bych doporučoval se dále zaměřit na následující okruhy.

- **Slušné a profesionální vystupování** – v klientovi vzbudit pocit důvěry a profesionality, nabídnout občerstvení, je možné zahájit konverzaci na obecné téma a postupně přejít k meritu věci. Doporučoval bych následně použít navozující otázky typu: „*Jak Vám můžu pomoci?*“ nebo „*S čím byste potřeboval pomoci?*“
- **Jaký skutek byl spáchán**, jak se vše odehrálo?
- **Místo a čas spáchání** (zda venku, uvnitř, osvětlení, denní doba, počasí apod.).
- **Způsob jakým došlo k protiprávnímu jednání vůči klientovi**.
- **Jaká věc, hodnota**, byla jednáním vůči klientovi poškozena (materiální škoda, újma na cti).
- **V případě, že se jednalo o movitou věc**, jež byla předmětem zájmu, je vhodné doložit veškeré možné listinné dokumenty k této věci.
- **Uvést veškeré svědky**, kteří byli přítomni možnému protiprávnímu jednání vůči klientovi.
- **Zdůvodnit**, proč tyto svědky uvádí, zda skutečně mohli vnímat celou událost, zda mohou k dané věci uvést nějaké důležité skutečnosti, zda mohou doložit případné informace, které mohou sloužit jako možný důkaz, zda mohou tyto svědci navrhnout další osoby – svědky.
- **Zda se klient zná s osobou** – podezřelým, protistranou (uvést kde protistrana bydlí, telefonní kontakty, zaměstnání, místa která navštěvuje, kde se zdržuje, stykové osoby apod.).
- **Proč se domnívá**, že vůči jeho osobě činila protistrana dle jeho názoru protiprávní kroky, proč došlo ke konfliktní situaci. Rovněž je vhodné zjistit, zda se klient snažil jeho problém řešit sám a s jakými výsledky.
- **V případech oznámení s cílem pátrání po osobě uvést veškeré údaje**, poslední kontaktní místa, přátele, instituce, které navštěvovala, stykové osoby apod.
- Ke své výpovědi doložit veškeré dokumenty, které souvisejí s danou událostí.

- Důležité je si ověřit, zda nejde o záměr klienta ke zneužití služeb soukromého detektiva k páchání trestného činnosti (etický kodex České komory detektivních služeb). – Zde je možné před samotným setkáním se s klientem prověřit jeho solventnosti prostřednictvím výše zmiňovaných analytických nástrojů, provést šetření na dostupných internetových portálech, např. obchodní rejstřík – zda je skutečně majitelem, či jednatelem případné společnosti, dále pak insolvenční rejstřík – zda osoba není v insolvenci, zda bude schopna dostát závazkům, jaké má závazky vůči ostatním společnostem a jaká bude její platební morálka. Důležité je také brát v potaz motivy vyhledání soukromého detektiva. V průběhu vytěžování je vhodné zopakovat některou z otázek v pozměněné podobě. Nashromážděnými informacemi si prověřit pravdivé tvrzení klienta. Uvést klientovi např. *„Můžete mi věřit, vše je otázka důvěry, potřebuji ovšem vědět, zda to takto skutečně bylo, jak říkáte.“*

10.2 Podezřelí – protistrana

V této kategorii, kterou jsem nazval protistranou – podezřelým, též žalovaným (avšak pouze za předpokladu, že byla podána žaloba u soudu), budu pojednávat o možných metodických doporučeních při získávání informací od těchto osob.

Důležité je hned v úvodu uvést, že protistrana – vytěžovaná podezřelá osoba, se rozhovoru – vytěžování, podrobuje zcela dobrovolně a může kdykoliv odejít. Tuto skutečnost bych nechal následně dotyčnou osobu podepsat do vyhotoveného záznamu a ověřit podpisové doložky u notáře.

K možnému navrhování důkazních prostředků bych zvolil i monitorování rozhovoru, pro případy, kdy podezřelá osoba bude chtít později své vyjádření odvolat s tím, že nic podobného nikdy neuvedla.

Obecně platí, že bychom měli mít zejména k osobě podezřelé (s přihlédnutím k taktickým a technickým možnostem), co nejvíce informací a tuto si pozvat až na závěr možného vyšetřování události. Rovněž musíme brát v úvahu možnost, že mohou nastat situace, kdy se podezřelá osoba bude cítit nekomfortně a bude chtít odejít pryč. Proto bych nedoporučoval vyvíjet nátlak na vyjádření osoby a snažil se raději vzbudit dojem spolupráce na společném vyřešení celé věci.

Při vytěžování protistrany bude hrát důležitou úlohu právě prvotní rozpracování osoby s cílem získat co nejvíce informací, které je dále možné využít při vytěžování. Těmito in-

formacemi může dotyčnou osobu nejen nasměrovat k pravdivé výpovědi, ale můžeme jimi podezřelého přimět, aby začal komunikovat, dostavil se a vyjádřil k dané věci.

Stěžejní úlohu hraje rovněž vytvořený **plán vytěžování** a vytyčené **detektivní verze**. Bez tohoto plánu, ucelené představy o způsobu vedení vytěžované osoby a bez předem přichystaných otázek se soukromý detektiv může jen stěží spolehnout na skutečnost, že podezřelá osoba přijde o své vůli a hned se přizná ke všem okolnostem případu.

Pokud by tomu tak bylo, je ideální s touto osobu ihned sepsat záznam, opatřit jej podpisy a tyto notářsky ověřit. Vhodné je při vytěžování podezřelé osoby mít v kanceláři kolegu, který bude případným svědkem – tohoto uvést i do záznamu a nechat jej podepsat. Jedná se o ideální stav, kdy soukromý detektiv nevyužívá určité metody k tomu, aby přiměl podezřelou osobu k doznání. V praxi se ovšem nejčastěji bude jednat o případy, kdy dotyčná osoba se k případu nedozná a popírá veškerá tvrzení.

V tomto ohledu je vhodné zvolit některé následující metodické postupy.

- **Slušné vystupování**, nabídnout možnost kávy, občerstvení, vzbudit dojem, že i když budou následně probírány skutečnosti, které jsou podezřelé osobě nepříjemné, vše jde rozumnou cestou vyřešit – osoba bude vypovídat dobrovolně.
- **Obecně** platí opět zvolit metodu určitých startovacích rozehrívacích otázek.
- **Stimulování svědomí podezřelé osoby** – tento postup je vhodné použít u podezřelého, který se dobře znal s klientem a má vůči klientovi určité výčitky svědomí, které v něm vyvolávají pocity viny. Může se jednat o podezřelého, který byl např. více než dvacet let dobrým přítelem klienta, dále rodinné spory, dědictví apod. Mohou být zvoleny slovní obraty jako např.: „*Co by tomu řekli ostatní přátelé, co by tomu řekla rodina.*“
- **Snaha přesvědčit podezřelého**, že pravdivá výpověď je v jeho zájmu – Postup lze využít zejména u případů, kdy osoba podezřelého o daném skutku hovoří, je patrné, že o svém činu přemýšlí a potřebuje o něm mluvit s jinou osobou.
- **Zdůraznění**, že pokud bude podezřelý vše popírat, může tím uškodit sobě i ostatním (věc se dá vyřešit dohodou, běžnými prostředky, dohodnutím splátkového kalendáře).
- **Snaha přesvědčit podezřelou osobu**, že pokud dojde k dohodě a spory budou vyřešeny smírem (dohodou, splacením pohledávek apod.) nebude nutné celou věc

oznamovat na PČR, což může mít za následek další nepříjemnosti a šetření souvislostí a okolností k případu.

- **Využití psychologické omluvy pro jednání podezřelého** – jedná se o často používaný postup, který vychází z reálného pochopení daného jednání podezřelého např.: *„Chápu, že jste v danou dobu neměl dostatek finančních prostředků, protože... Že jste měl problémy s manželkou“*.
- **Osoba soukromého detektiva** by měla být určitou autoritou - využití tohoto postupu je vhodné zejména v případech, kdy je očividná snaha podezřelého snižovat autoritu soukromého detektiva a celou věc bagatelizovat.
- **Metoda pozitivního hodnocení** – u tohoto postupu lze využít pochvaly za uvedení důležitých skutečností směřujících ke zdárnému vyjasnění případu. Může jít např. o věty typu: *„No vidíte, že se nějak domluvíme. Vidím, že máte snahu celou věc řešit. Oceňuji, že jste se zachoval jako chlap a postavil se k problému čelem.“*
- **Vhodné je u podezřelých osob**, u nichž je předpoklad, že budou suveréni, využít vnitřního uspořádání kanceláře tak, aby detektiv seděl o něco výš, než samotný podezřelý (měl určitý nadhled nad podezřelým).
- **Důležitý je oční kontakt**, pokud osoba často uhýbá pohledu, tak pravděpodobně lže nebo se snaží některé skutečnosti zatajit.
- **Sledovat neverbální projevy** (projevy nervozity a možné lži) - často sledovat ruce podezřelého – dlaně ve tváři značí stres, osoba nesedí v klidné pozici – tzv. ošívání, ruce překřížené na hrudi – opovržení.
- **Nepřerušovat podezřelého** při jeho výpovědi, sledovat, jak se chová, vyhodnocovat průběh jeho výpovědi, chování, gesta.
- **Při souvislém sdělení** ze strany podezřelého a vyhodnocování jeho výpovědi nedávat najevo údiv nad nově zjištěnými informacemi.
- **Využít možnost dalšího kolegy** – telefonát do kanceláře s tím, že jiný kolega se právě bavil s další zainteresovanou osobou, která vše potvrdila (pouze pokud skutečně víme, že daná osoba disponuje, či s největší pravděpodobností může disponovat s těmito informacemi). *„Ted’ mi právě volal kolega, hovořil u Vás ve firmě s panem Novákem, a ten potvrdil, že jste skutečně v danou dobu byl na místě!“*

- **Hledání rozporu ve výpovědi** – tento postup spočívá v cíleném dotazování na detaily případu (kolik bylo hodin, jaké bylo počasí, jaká auta stála v okolí, kolik se v danou dobu pohybovalo lidí okolo apod.).
- **Metoda opakování** již předem položených otázek v upravené podobě se stejným obsahem. V průběhu vytěžování jsou opakovány již předchozí otázky ke stejné události, aby mohly být z rozhovoru nalezeny případné rozpory. Pro využití této metody je důležité znát detailně veškeré skutečnosti, které byly zjištěny při původním rozpracování k osobě. Může se například jednat o tento příklad. *„Na začátku jste tvrdil, že dotyčnou osobu vůbec neznáte a nyní říkáte, že jste si napsali pár SMS zpráv a někdy v minulosti jste byli na kávu.“*
- **Metoda předložení falešného spisového materiálu** v podobě velkého šanonu, kde je vložena spousta popsaných listů (prázdné listy). V praxi je její využití vhodné s cílem vzbuzení dojmu v dotyčné podezřelé osobě, že soukromý detektiv o daném skutku a osobě nasbíral již dostatek informací a možných důkazních materiálů. Složka může být na svrchní straně opatřena jménem podezřelé osoby, případně zde může být pro posílení demonstrativního dojmu uvedeno: *„Případ Novák - vynášení informací ze společnosti ABC s.r.o.“*.
- **Metoda předložení falešné techniky** – tato metoda je podobná metodě předložení spisového materiálu s tím rozdílem, že jde například o flash disky nebo CD nosiče s uvedením jména podezřelé osoby. Opět jde o psychologickou převahu s demonstrací toho, co jsme již nashromáždili.
- **Přichystání zainteresovaného předmětu** v kanceláři před příchodem podezřelé osoby (sledovat, jak bude na tento předmět dotyčný reagovat, zda na něj bude upírat pohled). Předmět je vhodné umístit na běžné místo tak, aby nebylo na první pohled patrné, že je zde vystaven schválně (důležitá faktura položená na kancelářském stole).
- **Prověření alibi** (pokud je podezřelý ochotný uvést, kde v danou dobu byl) – *„Vy tedy tvrdíte, že jste byl v danou dobu v místě bydliště a rozesílal jste emaily a prohlížel si internetové stránky“ Dobrá, byl byste ochoten nám ukázat odeslané emaily z té dané doby“?* Může jít rovněž nejprve o souhlas detektiva a poté ihned vyvrácení tvrzení **Detektiv:** *„Aha, takže v té době jste byl v kavárně Slávia v Holešově, říkáte, že byly tak 2 hodiny odpoledne a s dotyčnou paní Zlámalovou jste tedy*

v hotelu nebyl, viděl jste v tom Holešově na náměstí u tamního řeznictví tu havárku?“ (snížit možnou pozornost podezřelého nespisovnými výrazy a vzbudit dojmu odbočení od tématu). „Mně toho cyklisty bylo celkem líto, byla to podívaná jen pro otrlé osoby, v danou dobu jsem projížděl autem, spěchal jsem za ženou a musel jsem stát půl hodiny kvůli odklánění doprav, doma jsem pak měl peklo.“ **Podezřelý:** – „Taky mě to zdrželo, jo viděl jsem to, jak ho pak vezli.“ **Detektiv:** „No to je pěkné, ale pane Nováku, v danou dobu tam k žádné havárii nedošlo.“, **nebo** „Ale to místo nejde z kavárny, kde jste měl v danou dobu sedět, vůbec vidět.“, **nebo** „Ale toho cyklistu srazilo auto o půl kilometru dál.“ Doložení na faktech, že podezřelý lhal, pak může pokračovat: „A není to náhodou tak, že jste byl s paní Zlámalovou v danou dobu v pokoji číslo 5 v prvním patře hotelu, kde jste podváděl svoji manželku, a proto jste nemohl vůbec vědět a vidět co se venku odehrálo?“ – Detektiv může využít momentu, kdy například v době nevěry skutečně v okolí Hotelu Slavia v Holešově projížděla sanitka, avšak jak bylo výše popsáno buď z úplně jiného důvodu, nebo v jiné souvislosti. Metodu je možné uplatnit v obecné rovině i u svědka, který nechce pravdivě a vše vypovědět.

- **Metoda skrytého pozorování** – soukromý detektiv může využít například tvrzení: „Již delší dobu jsme sledovali Vaše počínání, nemá smysl nyní lhát, víme to již dlouho, co se v podniku dělo a kdo za tím vším stál“. Nebo může jít o sdělení například: „Jelikož jsme Vás sledovali, tak víme, že jste v danou dobu byla na místě a setkala se s panem Novákem, víme, že jste u něj byla v autě, i když jste tvrdila manželovi, že nakupujete v obchodě.“
- **Využití falešného tvrzení o technických prostředcích** – „Mobilní telefon jste dostala od manžela na Vánoce, je v něm zabudovaný GPS modul, prosím nelžete nám, když z výpisu GPS modulu víme, že jste v danou dobu nebyla s kamarádkou na nákupu.“
- **Postupné předkládání prvotně získaných informací** – jde o základní metodu spočívající v předkládání důkazu podezřelé osobě až po jeho souvislé výpovědi. Vhodné je naplánovat jednotlivé kroky a **neposkytnout** podezřelé osobě veškeré důkazy najednou. Tento postup je vhodné zvolit v situacích, kdy je proti osobě nashromážděn dostatek informací – proto bylo v úvodu praktické části pojednáno o možných způsobech získávání těchto informací. Postup by mohl být takový.

- **Předkládání informací v logickém sledu** – podezřelá osoba může nabýt dojmu, že její snaha dále lhát je nepřesvědčivá, a tím tak upustí od lživé výpovědi a začne vypovídat pravdivě.
- **Předkládání informací s rostoucí informační hodnotou** - vytvoření systému důkazů svědčících o lživém tvrzení osoby. Na začátku jsou předkládány obecné zjištěné informace a postupuje se dále ke konkrétnějším informacím. Jde o postupné zvyšování převahy soukromého detektiva nad vytěžovanou osobu, která v této fázi může dospět k závěru, že je vhodné raději spolupracovat a uvést věci pravdivě.
- **Předkládáním rozhodujících informací** – jde o předložení konkrétních zjištěných informací, v podstatě o odhalení a interpretaci veškeré předcházející analytické a operativní činnosti soukromého detektiva. Předpokladem je výsledek doznání podezřelého.
- **Kompletace a předložení všech informací** – pokud si podezřelý stále trvá na své výpovědi a nevině, soukromý detektiv předloží veškeré získané informace v chronologickém pořadí a opětovně zopakuje podezřelému, že nemá smysl stále pokračovat v zapírání a lživé výpovědi.

10.3 Zaměstnanci

Jednou z možností náplní práce soukromého detektiva je i činnost směřující k ochraně podnikatelských zájmů společnosti s cílem vyhledání protiprávního jednání, jenž poškozují zájem podniku (latentní kriminalita, vynášení informací, podvody, zpronevěry).

Prvotní fázi detektiva by mělo být opět nashromáždění informací o dotyčné/dotyčných osobách. Zde bude docházet ze strany soukromého detektiva k analýze a vyhodnocování dokumentů společnosti (faktury, záznamy – falšování za účelem zkreslování, rozkrádání, účetní knihy apod.), rovněž tak k vyhodnocování záznamů z bezpečnostních kamer (pokud je jimi podnik vybaven), apod.

Obecné postupy vůči podezřelým zaměstnancům, kteří se dopouštějí nejen majetkových deliktů uvnitř společnosti, lze využít dle předchozí metodiky zpracované k podezřelým osobám.

Metodiky vytěžování osob uvnitř podniku by mohla směřovat zejména k následujícím bodům.

- **Prvotní je vždy operativní rozpracování k osobě a místu (objektu společnosti).**
- **Operativní šetření zaměřit dle požadavku zakázky** (kde vzal zaměstnanec na úplně nové vozidlo, jak je možné, že zná vedoucího konkurenční společnosti, jak je možné, že jeho vozidlo bývá zaparkováno na parkovišti u konkurenční společnosti apod.).
- **Nashromáždít co nejvíce informací v listinné a digitální podobě** – v této souvislosti se snažit, aby se jednalo o originální dokumenty, nebo o dokumenty opatřené ověřovací doložkou s tím, že se jedná o kopii originálu. Vždy je ale lepší mít originál.
- **Ověření podpisových doložek na přiložených originálech** – doporučuji zkoumat, zda se skutečně jedná o podpis zainteresovaných osob.
- **Zaměřit se na administrativní pracovníky společnosti** – tito mají největší možnost přístupu k listinným dokumentům ve společnosti a oprávnění s těmito dokumenty nakládat.
- **Vypracovat časovou osobu pohybu zaměstnanců** – pokud bude možné, využít záznamové techniky. Využít vedení docházky, vyžádat si doby přestávek, dovolených, volna a jiných nepřítomností na daném pracovišti.
- **Využít operativního sledování** – s kým se osoba mohla v době těchto přestávek stýkat, kam chodí na oběd, do jaké restaurace, s kým obědvá apod. Vypracování možného seznamu stykových osob a jejich následné prověření.
- **Využití výpočetní techniky** – vyžádat si od správce společnosti přehled o práci na přiděleném zařízení (navštěvované servery, připojení, komunikace s ostatními zaměstnanci prostřednictvím emailu).
- **Vždy zkoumat důvod možného protiprávního jednání vůči společnosti.**
- **Proč má zájem zaměstnanec vynášet knowhow?**
- **Jaká jsou režimová opatření** – může je podezřelý zaměstnanec obejít, je možné opatřit si náhradní klíče od objektů?
- **Uvědomit si, že se zaměstnanci mohou dobře znát** – případní svědci mohou chtít podezřelého zaměstnance krýt. Jedná se o určitou sociální skupinu osob, dochází zde k sociálním vazbám. Svědci mohou tvrdit například: „*Pepa? To by Pepa nikdy neudělal, on tam ani vlastně vůbec nebyl a neví, v jakém systému se prováděly účetní uzávěrky.*“ Ačkoliv se toto tvrzení nemusí zakládat na pravdě, zaměstnanec - kamarád svému tvrzení věří, protože to je přeci jasné a obecně to platí, že by se do určité

místnosti, objektu nemohl přece nikdy jeho kamarád Pepa dostat – vychází pouze z obecného tvrzení a úsudku, jelikož zná Pepu již řadu let a nikdy s ním neměl žádný problém.

- **Při zjištění podvodů ze strany zaměstnanců**, o kterých se zaměstnanci dozví (vše bylo vyzrazeno před opatřeními) je vhodné domluvit se se zaměstnavatelem s tím, že bude sděleno stanovisko obecného rázu například: „*Bude se nyní provádět šetření v podniku, zaměstnanci mohou být k některým věcem dotazováni.*“ Může být odesláno např. emailem, jde o možný psychologický efekt, kdy podezřelý zaměstnanec, nebo skupina zaměstnanců se mohou domnívat, že se tzv. ztratí v kolektivu ostatních zaměstnanců (vhodné použít, když jsou již prvotní podezření). Sledovat, jak se dotyční podezřelí zaměstnanci budou chovat. Je vhodné možné nasazení záznamové techniky, pakliže jsou informace o tom, že se například odcizené věci nachází ještě uvnitř objektu - podezřelý se bude snažit zakrýt stopy, předměty (faktury, tiskopisy, dokumenty, kopie smluv) s tím, že se pro ně vrátí na místo úkrytu. Poté je zaznamenán na záznamové technice a mohou být zvoleny další postupy, např. otázka: „*Jak jste věděl, že se tam daná věc, předmět nachází?*“ Od odpovědi se bude odvíjet další postup vytěžování.
- **Pokud máme podezření na dotyčného zaměstnance**, můžeme zvolit po zveřejnění předvolání zaměstnance do předem připravené kanceláře uvnitř samotného podniku. Podezřelý se bude domnívat, že se jedná o další z rutinních pohovorů, které absolvovali i ostatní zaměstnanci. Zde bych doporučil opravdu provést předchozí šetření u tzv. nenatypovaných zaměstnanců.
- **Rozdělení více podezřelých** – pokud jsou náznaky, že to případu je zapojeno více zaměstnanců, provést vytěžování odděleně, nejlépe ve stejný čas.
- **Využití shodného času při vytěžování více osob** – tato skutečnost se vztahuje k předchozímu bodu. Může být využito určitě legendy ve smyslu – otevřou se dveře v místnosti, vstoupí detektiv: „*Pane Nováku, právě jsem přišel z vedlejší kanceláře, kde sedí pan Zlámala, a ten mi řekl, že jste se skutečně v daný moment setkali na místě, na tomto jste se měli předchozí den domluvit okolo páté hodiny odpolední, když jste společně parkovali návěsy do garáže v zadní části podniku.*“ Samozřejmě je nutné mít potvrzeno, že setkání proběhlo a vytyčená nejpravděpodobnější verze je, že na tomto setkání došlo k přípravě samotné krádeže, vynášení dokumentů apod.

- **Některé otázky, které je vhodné použít** – při pokládání těchto otázek je vhodné sledovat chování zaměstnance a způsobem jeho vyjadřování, postupovat od obecného ke konkrétnímu.
- „*Dobrý den, já jsem pan Karel... Chtěl bych se Vás zeptat, kolik let již pracujete ve společnosti?*“
 - „*Musím s Vámi pohovořit o daném případě, jak víte, už jsem mluvil i s ostatními zaměstnanci, nedá se nic dělat, zeptat se musím i Vás, bude to otázka pár minut.*“
 - „*Jste spokojený na své pracovní pozici?*“
 - „*Takže se dá říci, že Vás platí dobře a nemáte ve společnosti s nikým problémy?*“
 - „*Kdy jste se poprvé dozvěděl o krádeži, podvodu, zpronevěře, možném vynášení informací, kopírování dokumentů?*“
 - „*Co víte o dané události?*“
 - „*Který zaměstnanec Vás napadl jako podezřelá osoba, kdo by to tak mohl udělat?*“. Podezřelý zaměstnanec bude chtít s největší pravděpodobností rozšířit okruh možných podezřelých osob, aby se prodlužovalo šetření – zpravidla může odpověď typicky: „*To mohl udělat kdokoliv, tam mělo přístup lidí, každý zaměstnanec to mohl udělat, to je jako hledat jehlu v kupce sena*“, a dále může celou věc bagatelizovat: „*Nechápu, proč se tím vůbec někdo zabývá, tady se toho už stalo, krade tady každý v tomto podniku, podnik má největší tržby za deset let.*“
 - Nyní je vhodné položit otázku: „*Kdo si myslíte, že to udělat nemohl?*“ Pokud se jedná skutečně o podezřelou osobu, tak nám zpravidla odpoví: „*Já nevylučuji nikoho*“. Pokud by byla dotyčná osoba nevinná, pravděpodobně by uvedla, že se toho nemohl v žádném případě dopustit pan Zlámala atd. Zde pozor na zmiňovaný sociální kontakt ve skupině, nemusí se vždy jednat o pravidlo.
 - Může dojít k direktivní přímé otázce – „*Odnesl jste dokumenty z kanceláře vaší kolegyně mimo společnost?*“ – podezřelý se zpravidla obecně při lhaní snaží získat čas na promyšlení dalších odpovědí na konkrétní otázky, tudíž se může snažit svoji odpovědi šetřit čas např.: „*Z jaké kanceláře, já? Copak*

nato vypadám? Zda jsem já něco odnesl? Za koho mě máte? V žádném případě ne.“

- Detektiv se může na základě této odpovědi snažit pokračovat v logických úvahách a dotyčné osobě například sdělit *„Za daných okolností chápu, že jste mohl mít potřebu získat tyto informace.“* Lze využít nahrazení slova ukrást (odcizit), výrazem získat, obstarat, potřebovat.
- Rovněž je možné využít sdělení ve smyslu: *„Pan ředitel tvrdí, že do společnosti přišel anonymní email, ve kterém bylo uvedeno Vaše jméno s tím, že jste měl falšovat účetní doklady právě Vy, říkal, že je to ze zdroje informací, který má k Vaší osobě blízko.“*

➤ **Myslet na skutečnost**, že v daném případě podezřelý počítá s možnou výpovědí z pracovního poměru – nemusí chtít o celé věci hovořit a vyjadřovat se.

Ve výše uvedeném výčtu byla rozebrána možná metodika a zmíněny některé z otázek, které by mohl detektiv použít při šetření ve společnostech, podnicích apod. Jde pouze o obecný přehled, je zřejmé, že konkrétní znění otázek se bude odvíjet od samotného předmětu zakázky, způsobu páchaní jednání vůči klientovi a dalších skutečností.

10.4 Seniori

Stejně jako k vytěžování dětí, je k samotnému vytěžování a získávání informací od seniorů nutné přistupovat určitým specifickým způsobem s ohledem na vyšší věk těchto osob.

Musíme si uvědomit, že často budou k případu vytěžovány osoby, které mohou být o několik desítek let starší, než vytěžující osoba. Jde o vyzrálé osoby, které mají spoustu životních zkušeností, a proto se mohou zejména na soukromého detektiva v mladém věku dívat poněkud s odstupem a s nedůvěřivostí v jeho schopnosti.

Z praxe mohu uvést, že seniori, osoby staršího věku, si velmi rádi povídají. Často si pamatují dopodrobna události, které se staly před několika desítkami let, avšak události z posledních dob nedokážou konkrétně popsat. V tomto ohledu je důležité, aby vytěžující osoba měla se seniorem trpělivost a nesnažila se jej neustále upozorňovat na skutečnost, že již nehovoří k dané otázce, ale rozebírá úplně jiné souvislosti (tato skutečnost se mi stala během působení u PČR několikrát).

Soukromý detektiv by měl počítat s tím, že obsah vytěžení – výpovědi starší osoby může být nedůvěryhodný a nepřesný. To je samozřejmě způsobeno procesem stárnutí a s tím

souvisejícím oslabením paměťových funkcí. Rovněž se může stát, že se vytěžovaná osoba seniora nebude umět adekvátně vyjádřit. V tomto ohledu je důležité i několikrát vše osobám – seniorům vhodným způsobem vysvětlit tak, aby se necítily dotčeny a nadále odmítaly s detektivem spolupracovat.

Stejně jako u metodiky vytěžování dětí, bych zde zmínil důležitost prostředí – kanceláře kde vytěžení bude probíhat. Osoba staršího věku by se zde měla cítit přirozeně. Vhodné je nabídnout šálek kávy, sklenici vody apod. Tím můžeme vyjádřit skutečnost, že si osoby vážíme a máme vůči ní přirozenou úctu.

Metodická doporučení při vytěžování a získání informací od seniorů by mohla být následující.

- **Vhodné navázání kontaktu** a opět pohovořit obecně na nějaké téma – důvěra, snaha o společný rozhovor například na téma zboží, nákupy, prodeje, zahrada, víra apod.
- **Nevyvíjet nátlak** – vyčlenit si dostatek času na vytěžení, být trpělivý.
- **Snažit se poznat osobnost seniora** – možné zájmy, které měl v mládí, snažit se najít společné zájmy apod.
- **Vhodným způsobem vysvětlit seniorovi, proč je vlastně zde.**
- **Nepoužívat při vytěžování a kladení otázek cizí slova** (senioři jim nemusí rozumět, stydí se to ovšem přiznat).
- **Senioři nechtějí mnohdy připustit**, že si určité věci nepamatují, nebo že určité věci již zapomněli, proto je vhodné se dotazovat nejprve v širším kontextu událostí.
- **V této souvislosti se pokusit formulovat jinak otázku.**
- **Neodkazovat na moderní technologie** a zařízení, kterým senioři nerozumí, mohli by se cítit nekomfortně, případně by se mohly objevit příznaky studu.
- **Dát najevo, že má vytěžovaná vůči seniorovi úctu** k jeho stáří.
- **Nesnažit se poučovat a sáhodlouze vysvětlovat** možné metody a postupy.
- **Nesnažit se moralizovat**- může pak dojít k reakci například: „*Vy mi máte co říkat, ještě jste v životě nic nezažil.*“
- **Počítat se skutečností**, že staří lidé odmítají nové způsoby řešení, bojí se nových věcí, technologií, zařízení.
- **Počítat s tím, že staří lidé nechtějí měnit svůj zavedený denní režim**, své návyky.

- **Počítat s možnými nepřírozenými reakcemi.**
- **Počítat s tím, že může být soukromý detektiv několikrát upozorňován**, že by mohl být vnuk seniora, vytěžované osoby, že nemá zkušenosti, že je mladý, apod.
- **Bagatelizace možného jednání** – tzv. stará škola.
- **Nechovat se vůči seniorovi autoritativně.**
- **Počítat s tím, že se senior může stydět za své chování** a proto některé skutečnosti nebude chtít záměrně uvést.
- **Chovat se slušně a zdvořile.**

10.5 Děti

Pro účely této diplomové práce pod pojmem „dítě“ budeme využívat definice dle Úmluvy o právech dítěte, konkrétně z části č. 1, článku 1, v němž je konkrétně uvedeno, že:

„Dítětem se rozumí každá lidská bytost mladší osmnácti let, pokud podle právního řádu, jenž se na dítě vztahuje, není zletilosti dosaženo dříve.“ [44]

U vytěžování osob mladších osmnácti let je nejzákladnějším aspektem metodiky vedení vytěžování navázání psychologického kontaktu soukromého detektiva a vytěžované osoby.

V tomto ohledu je zřejmé, že soukromý detektiv musí k vytěžování dětí přistoupit jiným způsobem než k dospělým osobám. To je odůvodněno především mentální i věkovou úrovní osob mladších osmnácti a dále samozřejmě duševní a rozumové vyspělosti těchto osob.

Důležitou roli hraje vnější prostředí, tedy vybavení kanceláře, jenž dotváří celkovou atmosféru při vytěžování. V policejní praxi jsou za tímto účelem zřizovány speciální výslechové místnosti. Je zřejmé, že soukromý detektivové těmito prostorami nedisponují, což jim nebrání, aby mohli přizpůsobit svoji vlastní kancelář dočasným potřebám vytěžované osoby s přihlédnutím k jejímu věku. Navodit příjemnou atmosféru v kanceláři může i pár hraček, předmětů (dle věku dítěte). Zároveň ale není nutné, aby celé vnitřní prostory kanceláře zaplnily hračky, které by mohly při vytěžování dítě rozptylovat. Vše se samozřejmě odvíjí od věku dítěte.

Z praktického hlediska bych doporučil nejprve se o vzniklé situaci, problému, pobavit se zákonným zástupcem (rodičem/rodiči) dítěte, případně dalšími zainteresovanými osobami. Dotázat se jich na daný problém a zjistit obecné informace o vytěžovaném dítěti.

Před samotným přistoupením k vytěžování je nutné vhodným způsobem a s přihlédnutím k možnostem chápání dítěte a jeho věku, vysvětlit dítěti co bude probíhat. Z praxe bych dále doporučil z počátku navázat rozhovor s dítětem na nějaké obecné téma. Může jít například o následující prvotní otázky:

➤ „Ahoj, já jsem Petr, kolik je ti vlastně roků?“

Dále je vhodné pokračovat, jak již bylo zmíněno na obecné téma, aby došlo k navázání prvotního kontaktu. Mohou být zvoleny například následující otázky (i hovorová slova).

➤ „Kam vlastně chodíš do školy?“

➤ „A do jaké, že to chodíš třídy?“

➤ „Co děláš vlastně za sport?“

➤ „Ty hraješ fotbal?“

➤ „A baví tě to? Chtěl by si v tom pokračovat?“

Po úvodním navázání kontaktu doporučuji seznámit dítě s předmětem vytěžování.

➤ „Víš proč si dnes Pavle vlastně tady?“

Poté dochází k samotnému vytěžování dítěte, při kterém je důležité dbát na následující praktická doporučení.

➤ **Používání srozumitelných výrazů** a slovních spojení, kterým bude dítě rozumět a pochopí, nač se jej vlastně ptáme.

➤ **Používání slangových výrazů, osvojení si mluvy dítěte.**

➤ **Udržování očního kontaktu**, dítě, pokud záměrně uvádí nepravdu, nebo nechce odpovídat na tuto otázku, často odvrátí pohled a dívá se směrem dolů do země, nejčastěji před sebe.

➤ **Nebýt jako rodiče**, nekárat, nehrát si na nejchytřejšího (zejména u osob dospívajících).

➤ **Formulování jasných a zřetelných otázek** tak, aby z nich dítě nepociťovalo nanažčování možného výsledku jeho výpovědi (děti se často chtějí zavděčit a proto mohou uvést záměrně nepravdu a tím se mohou chtít zalíbit a zaujmout).

➤ **Formulování jednoduchých otázek** s možností jediné přímé odpovědi.

- **Nepoužívat zákazy, příkazy, výhružky a slibování.**
- **Zvolit vhodnou dobu vytěžení.**
- **Pokud jsou přítomni silně rozrušení rodiče,** raději si s nimi dohodnout, aby případně setrvali mimo kancelář (samozřejmě dle okolností případu).
- **Netlačit na pilu,** nespěchat, udělat si čas.
- **Hlídat si neverbální komunikaci. Pozor na dětskou lež** (obranná, účelová, chorobná).
- **Nechovat se příliš autoritativní způsobem** (nedoporučil bych používat příkazy typu: *„Mluv k věci, už přestaň, to sem nepatří, to mě nezajímá, to je nesmysl, to je hloupost, dyť to není možné.“* apod.).
- **Nepoužívat věty, kde je více jak jeden zápor,** nezačínat větou NE (dítě často na položenou otázku začínající slovním spojením NE odpoví negativním sdělení i když se toto nemusí zakládat na pravdě).
- **Nehodnotit před dítětem celou událost,** nechat si vše tzv. projít hlavou, na závěry bude ještě dostatek času.
- **Pro podporu může soukromý detektiv užít slovních obrátů** – *„To je v dané situaci normální, taky bych byl rozzlobený, ale to neznamená že...“*. Nebo například: *„Co ještě si pamatuješ, byl tam i kamarád?“*
- **Osobám mladším osmnácti let tykat** (zejména dospívající, samozřejmě po dohodě).
- **Vzít v úvahu skutečnost,** že děti mohou mít jiný pohled na okolí (například časové hledisko, vzdálenost od místa apod.).
- **První odpověď bývá u dětí zpravidla správnou** (možnost využít stručné otázky, aby dítě mohlo vzápětí ihned reagovat).

K dokumentaci bych dále zmínil, že při sepisování záznamu by měl mít soukromý detektiv na paměti skutečnost, že samotný obsah rozhovoru – vytěžení dítěte, by s přihlédnutím k jeho věku neměl obsahovat odborné názvy a pojmy, které by dítě jinak nebylo schopné samo vymyslet vzhledem ke své mentální a psychické úrovni. Důležité je na závěr uvést, že pokud se při vytěžování dítěte soukromý detektiv dozví, že vzhledem k okolnostem roz-

hovoru a skutečností, jejichž ožívování v paměti by vzhledem k věku dítěte mohlo nepříznivě ovlivňovat jeho duševní a mravní vývoj, je třeba toto vytěžování ihned ukončit a vyrozumět zákonné zástupce k dalšímu opatření (traumatizace – PČR).

10.6 Svědci

Svědci mohou svým obsahem vysvětlení, které je poskytnuto při vytěžování, poskytnout cenné informace, důležité pro pochopení souvislostí, správné posouzení daného případu a objasnění skutečností ve prospěch klienta. Před samotným vytěžováním svědků je zřejmé, že práce soukromého detektiva bude směřovat k jejich vyhledávání a rozšíření co největší okruhu na možnou podporu svého klienta.

U vytěžování svědků je dle mého názoru nejdůležitější souvislá výpověď, nechat svědka samovolně plynule hovořit o tom co a jak vnímal a za jakých okolností. Jeho výpověď je pak vhodné doplnit konkrétními skutečnostmi, které vnímal. Vhodné je se zaměřit na výčet dalších osob, které mohly být možnému konfliktu, jednání, incidentu, přítomny. Uvést na tyto případné svědky telefonní kontakt a další skutečnosti, například kde zmiňovaní svědci bydlí, kde pracují, vše za účelem možného kontaktování těchto osob.

Jde o ideální situaci, kdy svědek s detektivem spolupracuje a je ochotný se k dané věci vyjádřit.

V praxi se ale detektivové mohou setkat s případy, kdy svědkové nebudou chtít o celé věci příliš hovořit, nebo se budou snažit záměrně některé skutečnosti zatajit. V tomto ohledu je možné využít možných metodických doporučení:

- **Prvotní je navázání psychologického kontaktu**, získání důvěry a schopnost osobě vysvětlit, že jejím vyjádřením může pomoci dobré věci.
- **Pochopení a empatie** – sdělit svědkovi, že za určitých okolností rozumíme jeho námitce o tom, že nechce o dané věci hovořit. Vhodné je pokusit se svědka povzbudit: *„Vaší námitce a možné obavě rozumím, ale vy jste v pozici svědka, ničeho špatného jste se nedopustil, zainteresované strany s Vámi byli na místě a ví, že se Vás budu snažit na to, co jste viděl/viděla ptát.“*
- **Předkládat logické argumenty** – bylo by divné, kdyby ostatní osoby, co se na místě nacházely, k věci uvedly všechny okolnosti a dotýčný by nebyl k věci dotazován. Je možné využít stimulu například ve formě: *„Paní Zlámalová nám vše po-*

psala, jak to bylo, paní Nováková také, říkali, že jste byl po celou dobu s nimi a musel jste vše také vidět, že jste stál přímo u celého incidentu.“

- **Upevnění pocitu bezpečí a důvěry** – *„Nebojte se se mnou o celé věci hovořit, rád Vás vyslechnu, můžeme si o tom jen tak pohovořit, pokud nebudete souhlasit, nebudeme z našeho setkání činit žádný záznam.“* – tento postup může vzbudit ve svědkovi ochotu mluvit o problému, poté může souhlasit se zápisem. Pokud však nebude souhlasit s vyhotovením záznamu, doporučoval bych dodržet zásadu profesní etiky a o věcech, které detektivovi sdělil, nemluvit. Nezaprotokolovaná svědecká výpověď může detektivovi posloužit k vytvoření dalších možných verzí případu a zjištění nových skutečností.
- **Potvrzení námitky** – vyslovení souhlasu s námitkou a následný argument – *„Ano souhlasím, v tomto máte pravdu, avšak zkuste se na danou věc podívat z jiného úhlu pohledu.“*
- **Z nedostatku přednost** – *„Máte pravdu, tím že spolupracujete a poskytuje informace k dané věci, se mohou ostatní dozvědět, co jste uvedl, avšak o to více na sebe můžete být hrdý, že jste pomohl dobré věci. Navíc nejde o žádnou vraždu ani trestnou činnost, svoji výpověď si plníte občanskou povinnost a pomáháte tak dobré věci.“*
- **Opakování odpovědi** – o zopakování odpovědi může detektiv požádat dítě v případě, že chce získat více času na promyšlení další možné otázky.
- **Pocit nemorálnosti** – jde o interpretaci toho, že lhaní a zkreslování informací je v dané chvíli nemorální.
- **Přímá otázka** – detektiv se může pokusit v rámci rozhovoru se svědkem, který zvažuje možnou výpověď, položit přímou otázku typu: *„Pane Novák, tak co říkáte, nenapišeme už raději všechno, jak to bylo, aby se vám ulevilo?“*
- **Posilování dojmu** – možným způsobem, jak přimět svědka, aby uvedl veškeré skutečnosti je tvrzení detektiva, že již byl nashromážděn dostatek informací o celém případu.
- **Snaha o vyprovokování reakce** – detektiv může svědkovi sdělit, že má silné pochybnosti o pravdivosti jeho výpovědi s cílem vyprovokovat ho k ospravedlňování a nekontrolovaným výrokům.

- **Konkretizace** – pokud svědek začne mluvit v obecném pojetí (např.: „*se řeklo, se stalo, se udělalo*“), snažit se konkretizovat konkrétní jednání osoby. Může jít o příznak toho, že svědek nechce sdělit úplné informace.
- **Vlastní pohled na věc** – detektiv může během vytěžování pro odlehčení a udržení kontaktu se svědkem například využít výrazů: „*Taky jsem býval takový, v té době, dokud jsem se neseznámil, myslel jsem si to samé.*“
- **Využití společné vize** – snaha vzbudit pocit vzájemné spolupráce detektiva a svědka na společném zájmu a tím potřebu posouvat společnou myšlenku dalším směrem. Může se jednat o motivující otázku: „*Myslíte si, že se ten pan Zlámala choval správně? Že ne, tak vidíte, společně s tím můžeme něco udělat, aby se to již vícekrát neopakovalo.*“
- **Závěrečná otázka** – v případě uskutečnění záznamu je vhodné se osoby svědka v závěru dotázat, zda bych chtěl v k celé věci ještě něco uvést a tyto skutečnosti případně doplnit. Následně vytisknout záznam a podepsat se strany všech zúčastněných osob.

V závěru je důležité ještě podotknout, že pokud se detektivovi podařilo získat informace, které od svědka potřeboval, došlo k podepsání záznamu a potvrzení u notáře, je vhodné svědka poučit o tom, že může být v rámci možného soudního sporu předvolán k soudnímu líčení a podání své svědecké výpovědi přímo před soudem.

ZÁVĚR

V diplomové práci jsem se snažil čtenářům přiblížit problematiku vytěžování osob v průmyslu komerční bezpečnosti. Při zpracování práce jsem postupoval od obecných informací ke konkrétním. V teoretické části jsou nejprve uvedeny základní pojmy v oblasti soukromých bezpečnostních služeb a poté blíže charakterizovány jednotlivé formy, metody a prostředky soukromých detektivních činností se zaměřením na metodu vytěžování osob. Metoda vytěžování osob se řadí mezi komplexní metody soukromých detektivních činností, v rámci níž jsou využívány téměř všechny ostatní metody, a proto jsem považoval za důležité seznámit čtenáře alespoň v obecné rovině s těmito jednotlivými formami a metodami soukromých detektivních činností vzhledem k jejich vzájemné propojenosti.

Dále jsou v teoretické části zmíněny nejdůležitější právní předpisy v oblasti soukromých bezpečnostních služeb s výčtem některých paragrafových znění. V kapitole č. 3 je zmíněn institut zmocněnce, kterým se může stát osoba soukromého detektiva v oblasti trestního řízení. Analýzy trestních spisových materiálů ze strany soukromého detektiva mohou pomoci klientovi v doplnění informací, které za určitých okolností lze posoudit jako důkazní prostředky v jeho prospěch. Výhodou soukromého detektiva oproti vyšetřovateli PČR je nesporný fakt, že se soukromý detektiv může věnovat pouze jedné konkrétní detektivní zakázce, naproti vyšetřujícímu orgánu PČR, který má přiděleno několik trestních spisových materiálů s různorodou problematikou. Může pak dojít k situacím, kdy vyšetřovatel, či státní zástupce, opomenou některé skutečnosti, na něž může soukromý detektiv upozornit a dopomoci tak svému klientovi k ukončení vyšetřování v jeho prospěch.

V případě, že bude spisový materiál ze strany orgánu PČR ukončen v neprospěch klienta, může se klient obrátit na občansko-právní řízení před soudem a rovněž v daném případě využít služby soukromého detektiva v rámci zajišťování důležitých informací. V tomto ohledu je důležité uvést skutečnost, že klient může využít kopii vyšetřovacího spisu orgánu PČR jako důkazu v občanském soudním řízení za podmínky, že byl tento spisový materiál získán legálním způsobem. Pokud tedy došlo k zastavení trestního stíhání obviněné osoby vůči klientovi a byla zákonně pořízena kopie vyšetřovacího spisu, lze tuto kopii, tedy možné důkazní prostředky v ní obsažené, využít v soudním řízení v občansko-právním sporu.

Soukromý detektiv si tak může legální cestou obstarat důležité informace z vyšetřovacího spisu, které bude dále schopen využít při možném sporu u civilního soudu při zajišťování informací k obhajobě práv svého klienta. V následující kapitole číslo 4 teoretické části

jsou vymezeny okruhy informací, které budou nejčastěji získávány v rámci vytěžování osoby. Rovněž jsou zde vyjmenovány profese v průmyslu komerční bezpečnosti, pro které bude získávání informací od zájmových osob relevantní. Je ovšem zřejmé, že metodu detektivního vytěžování bude využívat nejčastěji soukromý detektiv za účelem plnění úkolů detektivní zakázky pro svého klienta. V závěru teoretické části je pak pojednáno o interdisciplinárním pojetí policejního výslechu, jehož modifikovanou podobu je možné uplatnit v rámci průmyslu komerční bezpečnosti při metodě detektivního vytěžování.

Praktická část seznamuje čtenáře s možností získání prvotních informací k zájmové osobě s využitím a praktickou ukázkou analytického výstupu. Takto vyhotovený analytický výstup upřesňuje a doplňuje informace potřebné k vytvoření uceleného přehledu o osobě, jež bude ze strany soukromého detektiva vytěžována. Dále je v praktické části popsán taktický postup při vytěžování osob, který se bude ovšem odvíjet od aktuálních reakcí zájmové osoby a ochoty spolupracovat. Hlavní částí diplomové práce je možná kategorizace zájmových osob a vypracován návrh metodiky a doporučení při práci s těmito osobami. Závěrem je důležité zmínit možnou spolupráci soukromých bezpečnostních služeb s orgány PČR. V tomto ohledu musíme vycházet ze skutečnosti, že SBS mají pouze subsidiární charakter vůči PČR, což ovšem nebrání určité součinnosti mezi těmito subjekty. Příkladem této spolupráce jsou realizace bezpečnostních opatření při společenských, kulturních a sportovních akcích (pořadatelské služby). Nejde ovšem o nahrazování výkonu činností orgánu PČR, či jiných státních orgánu, nýbrž o určitý prvek doplňování státem garantované míry bezpečnosti. V oblasti nastavení možné budoucí spolupráce a zajištění bezpečnosti občanů se jako nejlepší variantou řešení jeví celkový systémový přístup.

Možná spolupráce se rovněž nabízí v oblasti získávání informací od zájmových osob na základě detektivní zakázky ve prospěch klienta. V tomto ohledu může soukromý detektiv vyhledat a získat informace, které mohou vést k následnému trestnímu oznámení na konkrétní osobu, jež se dopustila možného protiprávního jednání vůči jeho klientovi s prvky podezření ze spáchání trestného činu. Tímto způsobem může do určité míry usnadnit činnost orgánu PČR při prvotním získávání informací k šetřenému případu, z jehož obsahu oznámení není na první pohled zřejmé, zda došlo ke spáchání trestného činu, či nikoliv. Policejní orgán tak může disponovat již v samotném začátku prověřování kvalitně nashromážděným informačním materiálem, který může být posouzen jako důkazní prostředek. Při zjišťování těchto informací musí samozřejmě soukromý detektiv dbát na dodržování právních norem, které byly vyjmenovány v teoretické části této diplomové práce. V tomto oh-

ledu tak není občan odkázán ve věcech trestného řízení pouze na práci PČR, ale jak bylo zmíněno, může se obrátit s žádostí o pomoc právě na soukromého detektiva.

Důležité je ovšem zmínit fakt, že proces dokazování je v rámci trestních sporů úkolem orgánu činných v trestním řízení a hlavní zásadou, kterou je se ze strany soukromého detektiva při této spolupráci nutno dodržovat je respekt a diskrétnosti vůči klientovi, jeho zájmům a předmětu detektivní zakázky. Činnost soukromého detektiva tak bude směřovat zejména k zajišťování a opatřování informací, které by mohly být posouzeny jako důkazní materiál ve spolupráci s advokátem, který zajišťuje právní stránku zastupování klienta.

Rovněž je důležité uvést, že soukromý detektiv, či jiný pracovník v průmyslu komerční bezpečnosti, který se snaží získat informace od zájmových osob, nedisponuje žádnými pravomocemi jako orgán PČR, nýbrž oprávněními, která na něj deleguje jejich klient, pro něž tato oprávnění vyplývají ze zmiňovaného občanského zákoníku. Dle mého názoru je metoda vytěžování osob v průmyslu komerční bezpečnosti jednou z nejnáročnější komplexních metod detektivních činností. Jde o práci s lidskými zdroji, při níž je vhodné ze strany jednotlivých profesí v průmyslu komerční bezpečnosti využívat určité taktické metody a postupy, podobající se práci příslušníků PČR, díky nimž mohou od těchto osob získat informace v zájmu svého klienta.

Cílem práce bylo seznámit čtenáře s vytěžováním osob jako jednou z metod získávání informací v průmyslu komerční bezpečnosti a vypracování kategorizaci osob a návrhu metodiky práce s těmito osobami. Při zpracování této kategorizace a metodiky jsem vycházel mimo jiné z možného procesního postavení osob v trestním, či občansko-právním řízení u soudu. Práce může posloužit k rozšíření povědomí o metodě vytěžování osob a možné taktice zvoleného postupu při vytěžování, což může být vhodným doplňkem pro profese v průmyslu komerční bezpečnosti, konkrétně pak pro začínající soukromé detektivy a možné rozšíření znalostí stávajícím detektivním kancelářím a soukromým detektivům.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BÁRTA, Matěj. *Soukromé bezpečnostní služby: obecné pojetí*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. ISBN 978-80-7251-366-6.6.
- [2] BRABEC, František. *Technologie detektivních činností*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009. ISBN 978-80-7318-780-4.
- [3] SPURNÝ, Joža. *Psychologie výslechu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-153-3.
- [4] ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-868-9873-3.
- [5] KHELEROVÁ, Vladimíra. *Komunikační a obchodní dovednosti manažera*. 3., dopl. vyd. Praha: Grada, 2010. Poradce pro praxi. ISBN 978-80-247-3566-5.
- [6] NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: EUROUNION, 2004. ISBN 80-7317-036-1.
- [7] ZPRAVODAJSKÝ VÝKLADOVÝ SLOVNÍK - sjednocená verze - Agentura EXANPRO. *Odborná způsobilost, nezávislost, nezáujatost* [online]. [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <http://www.exanpro.cz/odborne-slovniky/79-zpravodajsky-vykladovy-slovník->
- [8] KYNCL, Jaromír. *Odborná způsobilost v komerční bezpečnosti*. Praha: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-028-7.
- [9] KAMENÍK, Jiří a František BRABEC. *Komerční bezpečnost: Soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur*. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-309-6.
- [10] Zákon č. 412/2005 Sb., Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. In: *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-412>.
- [11] Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>.
- [12] Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky. In: *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>

- [13] Zákon o živnostenské podnikání č. 455/1991 Sb. (živnostenský zákon) In: *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>.
- [14] Nařízení vlády č. 274/2008 Sb., kterým se stanoví obsahové náplně jednotlivých živností. *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 2017-04-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-278/zneni-20160701>.
- [15] Zákon č. 40/2009 Sb., Zákon trestní zákoník In: *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.
- [16] LAUCKÝ, Vladimír. *Technologie komerční bezpečnosti I*. Vyd. 3. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2010. ISBN 978-80-7318-889-4.
- [17] Zákon č. 141/1961 Sb., O trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.
- [18] Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník. In: *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.
- [19] Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád. In: *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1963-99>.
- [20] Zákon č. 262/2006 Sb., Zákon zákoník práce. In: *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 2017-04-07]. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>.
- [21] Zákon č. 101/2000 Sb., Zákon o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 2017-04-07]. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>.
- [22] Stanovisko č. 1/2010, Služby soukromých detektivů z pohledu ochrany osobních údajů, In: *Úřad pro ochranu osobních údajů* [online]. [cit. 2017-04-04]. Dostupné z: www.uouu.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=200144&id_dokumenty=22551.
- [23] Zákon č. 119/2002 Sb., Zákon o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o

- živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních) In: *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-119>.
- [24] Zákon č. 106/1999 Sb., Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106.
- [25] DUCHOSLAV, Petr. Security magazín: *Unie soukromých bezpečnostních agentur kritizuje návrh zákona* [online]. [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://www.securitymagazin.cz/kauza-tarifu-sbs/unie-soukromych-bezpecnostnich-agentur-kritizuje-navrh-zakona-1404055527.html>
- [26] Návrh zákona o soukromé bezpečnostní činnosti. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. [cit. 2016-05-07]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/navrh-zakona-o-soukrome-bezpecnostni-cinnosti.aspx>
- [27] MACEK, Pavel a František NOVÁK. *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: Police History, 2005. ISBN 80-864-7723-1.
- [28] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II – Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti*, IV část, kap. 4. Zlín: Radim Bačuvčík - VeRBuM, 2015. ISBN 978-80-87500-19-4.
- [29] IVANKA, Ján. *Systemizace bezpečnostního průmyslu*. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky, 2014, ISBN 978-80-7454-410-1.
- [30] LAUCKÝ, Vladimír. *Speciální bezpečnostní technologie*. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009, 223 s. ISBN 978-80-7318-762-0.
- [31] BRABEC, F. *Soukromé detektivní služby*. 1. vyd. Praha : Eurounion, 1995. 199 s. ISBN 80-85858-16-9.
- [32] URBAN, Jiří. *Role forezních vyšetřovatelů*. Europortál. 2007 [online]. [cit. 2017-05-03]. Dostupné z <http://www.euro.cz/archiv/role-foreznich-vysetrovatelu-785500>
- [33] KONRÁD, Zdeněk a Jiří STRAUS. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-535-7.

- [34] MUSIL, Jan. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0.
- [35] ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-864-7386-4.
- [36] MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4580-0.
- [37] BOUKALOVÁ, Hedvika. *Interakce a komunikace ve vyšetřování trestné činnosti z pohledu psychologie*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2012. ISBN 978-80-7308-409-7.
- [38] Policie České republiky, *Pokyn policejního prezidenta č. 15/2016 o operativně pátrací činnosti a zřizování pracovních týmů a pracovních skupin*.
- [39] Produkty i2, *Analyst's Notebook: Analýza sociálních sítí*. *Tovek.cz* [online]. [cit. 2017-04-29]. Dostupné z: <http://www.tovek.cz/produkty-i2-analyst-s-notebook-sna>
- [40] Produkty Tovek, *Tovek Tools: Analýza textových informací*. *Tovek.cz* [online]. [cit. 2017-04-29]. Dostupné z: <http://www.tovek.cz/produkty-tovek-tovek-tools>
- [41] Bisnode MagnusWeb: *Produkty & Řešení*. *Bisnode* [online]. [cit. 2017-04-29]. Dostupné z: <http://www.bisnode.cz/produkt/magnusweb/>
- [42] *Vizuální obchodní rejstřík, vizualizace vztahů firem a osob: Příklad vizualizace vztahů v obchodním rejstříku*. *Podnikani.cz* [online]. [cit. 2017-04-29]. Dostupné z: <http://obchodni-rejstrik.podnikani.cz/>
- [43] BRABEC, František. *Bezpečnost pro firmu, úřad, občana*. Praha: Public History, 2001. ISBN 80-86445-04-6.
- [44] *Sdělení č. 104/1991 Sb., Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právech dítěte*. In: *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-104>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Apod.	A podobně.
A.s.	Akciová společnost.
CRO	Centrální registr osob.
CRV	Centrální registr vozidel.
ČR	Česká republika.
GPS	GlobalPositionSystem.
IBM	International Business Machines Corporation.
IMEI	International Mobile Equipment Identity.
MHD	Městská hromadná doprava.
Např.	Například.
Odst.	Odstavec.
OPS	Občansko-právní spor
PČR	Policie České republiky.
SBČ	Soukromé bezpečnostní činnosti
SBS	Soukromé bezpečnostní služby.
Spol. s.r.o	Společnost s ručením omezeným.
TŘ	Trestní řízení
Tzv.	Takzvaně.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. č. 1 Rozdělení soukromých detektivních služeb [9]</i>	19
<i>Obr. č. 2 Moderní pojetí detektivních služeb [9]</i>	30
<i>Obr. č. 3 Zaměření činnosti soukromého detektiva [vlastní]</i>	42
<i>Obr. č. 4 Zobrazení vzájemných vztahů zájmové osoby na sociální síti [39]</i>	68
<i>Obr. č. 5 Prostorová analýza k zájmově osobě[39]</i>	69
<i>Obr. č. 6 Vizualizace zájmové osoby [40]</i>	70
<i>Obr. č. 7 Příklady vizualizace vztahů v obchodním rejstříku [42]</i>	71
<i>Obr. č. 8 Kategorizace dle zavinění [vlastní]</i>	83
<i>Obr. č. 9 Kategorizace dle znalosti osoby [vlastní]</i>	84
<i>Obr. č. 10 Kategorizace dle spolupráce [vlastní]</i>	85
<i>Obr. č. 11 Kategorizace dle potřeby přístupu k informacím[vlastní]</i>	86
<i>Obr. č. 12 Kategorizace dle chování osoby[vlastní]</i>	86
<i>Obr. č. 13 Kategorizace dle znalostí práva [vlastní]</i>	87
<i>Obr. č. 14 Kategorizace dle možného držení zbraně[vlastní]</i>	88
<i>Obr. č. 15 Kategorizace dle odbornosti pachatele[vlastní]</i>	88
<i>Obr. č. 16 Kategorizace dle způsobu spáchání [vlastní]</i>	89
<i>Obr. č. 17 Vytvořená kategorizace osob [vlastní]</i>	91

SEZNAM PŘÍLOH

P I SDĚLENÍ PANA BLÁHY K FYZIODETEKČNÍMU PŘÍSTROJI

P II VZOR PŘÍKAZNÍ SMLOUVY Z DETEKTIVNÍ KANCELÁŘE WOLF SECURITY A VZOR PLNÉ MOCI

P III VZOR VÝPOVĚDI SVĚDKA Z DETEKTIVNÍ KANCELÁŘE WOLF SECURITY